Ára 3000 korona

A REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉGI TELEFONOK: 65–53, JÓZSEF 34–42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára Ausztriában 3000 osztrák kor. Jugoszláviában 4 dinár

KIADÓHIVATAL: JÓZS. 143–26. VASÁRNAP ESTÉTŐL REGGELIG: JÓZS. 9–66

III. évfolyam | Budapest, 1924 szeptember 9. | 35. szám

Herriot: „A mi erőfeszitéseink a békére és nem a háborura irányulnak"

A francia és angol miniszterelnök meg van elégedve a genfi eredményekkel

Páris, szeptember 7.

Herriot és MacDonald 9 óra 32 perckor Párisba érkezett. Herriot átkisérte az angol miniszterelnököt a Gare Nord-ra. MacDonald 10 órakor utazott tovább Párisból. *Mind a két pályaudvaron rendkivül szivélyesen fogadták az államférfiakat.*

Páris, szeptember 7.

(A Reggel tudósitójának távirata.) Herriot miniszterelnök Genfből visszaérkezve, még *ki sem pihente az utazás fáradalmait, máris autóra szállt és Meauxba utazott*, hogy részt vegyen azon az emlékünnepen, amelyet a marnei csata 10. évfordulóján rendeztek. A miniszterelnök itt beszédet mondott és többek között

megemlékezett a genfi tárgyalásokról

is. Genfben — mondotta — *fennen hirdette Franciaország ártatlanságát a háboruban* és nyomatékosan hangoztatta Franciaországnak azt a szilárd akaratát, hogy mindenáron *megszerezze biztonságát.* Örömmel látta, hogy a nemzetek megértéssel fogadták azt a kijelentését, hogy

leszerelésre nem lehet gondolni a biztonság megszerzése nélkül.

Herriot miniszterelnök Meaux-ból visszatérve, fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kifejtette Genfben előadott álláspontját. Kijelentette, hogy

meg van elégedve a Genfben elért eredményekkel.

A bizottságok hamarosan meg fognak egyezni abban a szövegben, amely *a közgyülés egyhangu állásfoglalása mellett fogja a leszerelés nemzetközi értekezletét egybehivni.*

Franciaországnak nincs semmi ellenvetése, ha Németországot fölveszik a nemzetek szövetségének kebelébe,

ha Németország eleget tesz a békeszerződés rendelkezéseinek.

Most elsőizben foglalkoztunk — mondotta Herriot — *komolyan azokkal a gyakorlati rendszabályokkal, amelyek alkalmasak a béke helyreállitására és biztositására.* Meg kell értenie az egész világnak, hogy

a mi erőfeszitéseink a békére és nem a háborura irányulnak.

London, szeptember 8.

MacDonald egy francia ujságiró előtt ugy nyilatkozott, hogy véleménye szerint

a világ jövő békéjét most már sikerült szilárd alapzatra helyezni.

Kijelentette, hogy *nagyon meg van elégedve a Nemzetek Szövetségének munkálataival.* A közvélemény támogatni fogja azokat, akik gyakorlati rendszabályokat dolgoztak ki a döntő bizottságra és a leszerelésre vonatkozóan.

Több ébredővezér

zsarolás miatt két volt Prónay-tisztet följelentett a rendőrségen

A zsarolás két gyanusitottját hétfőn délben előállitották a főkapitányságra

(A Reggel tudósitójától.) Néhány nap előtt dr. *Dániel Sándor* az Ébredő Magyarok Egyesületének ügyésze, *dr. Herkélyi Tibor*, az Éme egyik igazgatója és társaik följelentést tettek a főkapitányságon, amelyben előadták, hogy dr. *Bárdossy Ernő volt vármegyei aljegyző és Kende József, mind a ketten a Prónay-különitmény volt tisztjei, zsarolási kisérletet követtek el* velük szemben. A följelentés szerint Bárdossy Ernő közölte volna Dániellel, hogy tudomása van *egy leleplező cikksorozatról, amely az Éme ügyeit tárgyalná és amelyet Kende*

hajlandó 50 millió koronáért abbahagyni.

Ellenkező esetben az Éme vezetőit kompromittálni fogják a nyilvánosság előtt. Dániel azt válaszolta, hogy szivesen tárgyal a dologról, de egyidejüleg *értesitette a rendőrséget, ugy hogy a tárgyalásokat, amelyek ezután következtek,* titokban detektivek is hallgathatták.

A megbeszélések során *Dániel Sándor* azt mondta, hogy ily sok pénzt nem tudnak fizetni, de

25 milliót hajlandók adni.

Végül is megállapodtak ebben az összegben, amelyből 3 *millió előleget hétfőn délben Dániel Sándor dr. át is adott Kendének és Bárdossynak a London-szállodában.* A detektivek persze már lesben álltak. *Miután a följelentők szerint Kende és Bárdossy a bankjegyeket átvették,* igazolásra szólitották föl, majd *bekisérték őket a főkapitányságra,* ahol nyomban megkezdték az előállitottak kihallgatását, a rendőrség politikai osztályán. Külön-külön, zárt ajtók mögött hallgatták ki őket, *Kende Józseftől* és dr. *Bárdossy Ernőtől* elvették minden tárgyukat. *Késő este, a kihallgatások befejezése után további*

őrizetben tartották őket.

Kende József, kihallgatása után méltatlankodva mondotta, amint a detektivek szobájába kisérték: *„Nem én zsaroltam, hanem engem próbálnak megzsarolni."*

A rendőrség az éjszaka folyamán semmiféle jelentést nem adott ki az érdekes zsarolási ügyről

B

Mint Maeterlinck hősei, mint felnőtt Tyltilek, mint rokkant Aglavainek, fényüző fájdalmak holdfényes követei, ugy szédelegnek a járdán, ugy tekintenek tul az autókon, a sineken, a kémények szörnyeteg fogsorán. Mint Marslakók, akik társasutazást tettek ide közibénk, akik nem ismerik fel a Földön az életet, oly álomterhelten botlanak a szaladó rikkancs orrának. Mint akik a tébolydából szabadultak, oly csendesen jönnek szembe veled, oly magányos szórakozottsággal, s ijedten állanak meg előtted, mert elfelejtették, hogy kell kitérni. Nem ismered még őket? Hiszen már annyian vannak! Az utcán járkálnak, ögyelegnek. Ráérnek, mintha ünnep volna. Hátra teszik a két kezüket, az ujjaik kapkodnak a hátuk mögött, mint az idegbajosokéi. Állanak a kirakatok előtt, nézik az ingeket, nyakkendőket, egy óra hosszat. Kimázoltatják a cipőjüket a Nyugati előtt. Semmi dolguk, semmi végeznivalójuk a város gyártelepén, a Munka fölé meggyujtott Nap alatt. Vakációjuk van. Az első nap örültek bizonyára, mint a kicsapott diák. Ki tudja képzelni azt a kétségbeesett dekompoziciót, ami a fejükben grasszál a szabadság első napja óta? Egy buta, nagy *B* betü égeti a homlokuk bőrét. A B valaha a Béke volt fogalomvilágukban és Boldogság. Most a B Borzalom, Bubánat, Betegség, Bosszu, Budapest... Mit mondhattak otthon, ősz édesanyjuknak, kis gyermekeiknek? Kilökték őket, mint a sikkasztókat, és mint a részegeket a depóból. Hová lesz az önérzetük, a megkomponált világnézletük, az önmagukhoz és környezetükhöz való türelmük, a mindennapi kis adag jókedvük? Mit csináljanak most? Mit csináljanak száz közül kilencvenkilencen, akiknek nem jut hely elhelyezkedni s akiknek nincs zsenijük a jég hátán is megélni? Hová vándoroljon ki szolgálatait fölajánlani egy magyar köztisztviselő, vagy bankpénztáros? Mik legyenek ezek a főbe sujtott, boldogtalan polgárok? Költők legyenek? Zenekarokat alakitsanak? Kabarétársulatokba tömörüljenek a vidéken vendégszerepelni? Fizikai munkát keressenek? Ha elindulnak, szembe torpan velük egy százszor hatalmasabb sötét sereg: a munkanélküli munkásság. Mindenki nyugodtan el tud aludni a felelősség méltóságos vánkosain, minden palotának az ablakai bátran mernek ragyogni, s nem feketülnek el a szégyentől? Sehol senki nem bánja, hogy ezekben a fölmentett fejekben a bünök apró manói groteszkeket kezdenek lejteni? A lopás, a zsebmetszés, a betörés mulatságos kis tudományok, s hátha nem is olyan nehezek, csak meg kell egyszer próbálni... S ha egy keserves keresményével a zsebben, téli este, ködben, szük utcán, haza igyekvő polgárt sulyos bottal fejbe üt majd a Bün, a B... ki tehet róla?

Az európaiak ágyudörgés közepette pólóznak Shangaiban

Tovább dühöng a kinai polgárháboru

Shangai, szeptember 8.

Csancsolina marsall hadat üzent a pekingi kormánynak és Wupeifu katonai diktátornak. Shangaitól 15 angol mérföldnyire *kormánycsapatok megverték a fölkelőket.*

Tsa-Kun köztársasági elnök ellen *Lu-Yungh-Siang* is megkezdte a háborut és

hadüzenetében a köztársasági elnököt notórius csirkefogónak mondja.

A nagyhatalmak jegyzéke megtiltotta a fölkelőknek, hogy Shangait megtámadják, de ennek ellenére

a fölkelés egyre terjed.

A harcok a shanghai-i társadalmi életet alig befolyásolják. Tegnap ágyudörgés közepette nagy póloverseny és baseballverseny volt, amelyen sokezer néző vett részt. *Tsi-Hsuch-Yuans* proklamációt adott ki, amelyben

50.000 dollár jutalmat kinál annak, aki Lu-Yungh-Siang fölkelővezért élve vagy halva megkeriti.

Hogy él a Ritz-beli rádzsa és a Hungária-beli maharádzsa?

Rádzsaláz a Váci-utca és a Duna-korzó között — Kik veszik körül Budapesten Mandy urát?

(A Reggel tudósitójától.) Pénteken érkezett Budapestre *Togin der Sen* Mandi indiai fejedelemség radzsája. A fiatal, alig 20 esztendős indiai trónörökös Budapesten is hasonló életet folytat, mint eddigi világkörüli utján. A Ritzben szállt meg az alacsonynövésü, barnabőrü, sürü fekete haju, mindig nevető radzsa, akivel Budapestre érkezett két rokona, egy indiai főherceg és herceg. A társaságukban levő angol őrnagy, mint jó apa, ügyel föl az indiai hercegekre, de nem megrontója semmi jónak. *Ő az, aki megválogatja, hogy milyen társaság veggye körül az indiai ifju fejedelmeket.* A hölgytársaságról is a magas, karcsu ezüstös haju őrnagy: *Major Tulmin* gondoskodik. Mindjárt az első nap jól sikerült. Miután az indiaikat megesodálták a Ritz-szállodában, átmentek a Papagály megnyitó előadására, *ahol magyar hölgyek társaságában mulattak késő éjszakai órákig az exotikus vendégek. A Papagályból az Admiral-barba vonult át a már körülbelül 25 főnyi társaság, ahol*

kivilágos kivirradatig táncolt a mulatóskedvü indiai radzsa.

Az indiai vendégek *délelőtt alszanak, délután bridgeznek, este pedig táncolnak.* A bridge-partik a Ritz-hallban játszódnak le, ahol a három sötétbőrü fejedelmen kivül egy európai fiatalember is résztvesz a játékban. Személye nem érdektelen, *Löwy Lászlónak* hivják. Losonci származásu fiatalember, aki hosszabb idő óta külföldön él. Garnisspartenkirchenben télen és St. Moritzban tavasszal *Graf von Loew de Losoncnak* ismerték. Pesten is megtartotta grófi allürjeit. Szenvtelenül ül a kártyaasztal mellett és monoklin keresztül figyeli a hall mozgalmas életét. Egymásután érkeznek az érdeklődők megesodálni a maharadzsát, akinek egyesek szerint 300 millió angolfont a magánvagyona. Kis színésznők, „Shawgirlek" és dologtalan fiatalemberek hada lepi el már napok óta a szálloda étermét és előcsarnokát,

meg akarnak vele ismerkedni,

ami nem könnyü dolog: nagy a konkurrencia. Elegáns hölgyek *„maharadzsai"* borravalóval igyekeznek lekenyerezni a *maitre d'hotelt, hogy őfensége mellett kaphassanak asztalt.*

Hétfőn este rendezte az ifju radzsa első és aligha nem utolsó vacsoráját Pesten. Azok, akik a hindu fejedelem bizalmába férköztek — férfiak és hölgyek — a következő levelet kapták:

Dunapalota, Budapest 7. th. september 1924.

Cidevant Hotel Ritz.

Dear Madam,

Son Altesse the Raja of Mandi desires me to request you to dine with him tomorrow Monday. 8-th instant at 10 p. m. at the Hotel. I hope it will be quite conveniant for you.

Yours sincerily
Nihal Singh,
A. D. C. to S. A. the Raja of Mandi.

(Kedves Asszonyom,

Őfensége, a mandi-i radzsa kivánja tőlem, hogy kérjem Önt, szerencséltesse őt holnap, hétfőn este 10 órakor vacsorára, itt a szállodában. Remélem, ez mindenben megfelel Önnek.

Őszintén az Öné
Nihal Sing
Őfensége, a mandi-i radzsa adjutánsa.)

Mig a fiatal maharadzsa és a hercegek igy szereztek érdemeket, hogy a budapesti aranyifjuság közé számithassuk őket:

megérkezett az ellenmaharadzsa.

A Hungária most már nem vethet semmit a Dunapalota szemére. Szegény Hungáriának fájhatott *Togin der Sen*, tehát gyorsan gondoskodott róla, hogy neki is legyen egy Jind-je. A vasárnap esti 9 órás bécsi gyorsvonat aztán a misztikus Indiának egy másik fejedelmét röpitette a magyar fővárosba. Ezuttal *His Highnes The Maharadjah Raubir Songh of Jind*, magyarul Jind tartomány maharadzsája látogatott el Magyarországra feleségével, a fiatal *Kaur Gurharan* asszonyai és három apró gyermekével. Fogadtatására a Hungária szálló óriási előkészületeket tett,

az első emeletnek majdnem egy egész szárnyát az illusztris fejedelmi család és kisérete lakja.

Raubir Songh őfelsége, Jingh maharadzsája negyven év körüli komoly férfiu. Középtermetü, kissé kopasz, a szemei koromfeketén csillogók, az arcának a szine olajbarna és finoman nyirt, jól ápolt szakálla van. *Elegáns barna zakkójában ugy fest, mint a legkifogástalanabb londoni gentleman.* A kisérő személyzete méltó egy indiai fejedelemhez, mert vele jött 1. *egy indiai alezredes:* Colonel *Sampat Jingh*, aki huszonnyolcéves, elegáns, olajbarna és csillokóan feketeszemü. Kedves, mosolygós arcu fiatalember. Az ezredes a titkári teendőket látja el a felséges ur mellett. Vele jött 2. orvosa, *di Shiane Poda Chatterju*, aki alacsony, kis, köucös, cvikkeres emberke, neki is olajbarna az arcbőre és fekete a haja, mint az ében.

3. és 4. *Két hindu komornyik, illetve ajtónálló.* Impozáns, föltünő jelenség mind a kettő. Fehér turbánjukban, fekete zakkójukban, fehér nadrágjukban mindes egyes járókelő megbámulja őket.

5. *Egy komorna.* Csak időnként jelenik meg a folyosón. Keleti pongyolájában bizarrul, de kedvesen hat a körvérkés indiai hölgy, fekete és olajbarna, mint a többiek.

6. Egy angol nevelőnő, aki cvikkert hord és akinek sok dolga van a gyermekekkel. A hancurozó apróságok, amióta megérkeztek, folyton hancuroznak, élénkebb tőlük az egész szálloda. Négy kis gyermek jött a fejedelmi vendégekkel. Három közülük a felséges vendégek házasságából született, *az egyik pedig az angol nevelőnőé.* A kis fenségek közül kettő leányka — 6 és 4 évesek —, a harmadik fiuska, 5 esztendős. Mind a hárman feketék, mint a cigánygyermekek, de elegánsak, bájosak és határozott sikerük van a Hungária komoly halljában a közönség között.

Hoztak még magukkal a felséges vendégek állatokat is, egy csodaszép német farkaskutyát és egy papagályt,

50, azaz ötven darab podgyászuk van,

minden egyes koffer tele van a világ minden szállodjának reklámcédulájával.

Itt tartózkodása óta Raubir Songh of Ind maharadja *nagyon visszavonulian él* és csak ma, hétfőn délután vett magának annyi időt, hogy autósétát tegyen, megnézze a város nevezetességeit. Egyébként leginkább a szálló csodás erkélyén tartózkodik és gyönyörködik a szép panorámában. *Ő felsége erősen nagyot hall* és nem szereti a társaságot. Ma délutáni sétájukon dr. *Landgraf* fogorvost is kénytelenek voltak a fejedelmi vendégek fölkeresni, *mert az egyik kis indus prince fogfájásról panaszkodott.*

Háromnegyed 7 óra tájban jöttek haza az autókirándulásról. A gyerekek pontban 7 órakor megvacsoráztak. A menü ez volt: *Consommé, hal, karamell-puding, jegeskávé.* A „maharadzsáné" a délutánt otthon töltötte, délelőtt 11 óra tájban ébredt föl. Este férje-urával együtt fejedelmi vacsorát fogyasztott, amelynek érdekes menüje a következő:

hors d'euvres,
fogas, sauce-tartar,
libasült,
csirkepörkölt,
dessert,
fagylalt,
feketekávé.

Bort nem szolgáltak föl, mert őfelségeik nem élnek alkohollal. Holnap a kutyavásárra megy a maharadzsa kiséretével együtt. Hő vágya, hogy népei közé egy gyönyörü magyar betanitott rendőrkutyát vigyen. A felséges vendégek néhány napig maradnak még Budapesten, azután mennek vissza Páris, Londonon keresztül hazájukba, a misztikus és kineses Indiába ...

VER-KO
IV. KER., MUZEUM-KÖRUT 33. SZÁM

Gyermekcipők
föltétlenül megbizható minőségben

Sötétbarna		Fekete	
27/29	208	27/29	195
30/35	248	30/35	228
36/39 fiu	310	36/39 fiu	280
36/39 kis női	328	36/39 kis női	298

Tip-Top, Mathan és egyéb külföldi gyermekcipők, torna-, sár- és hócipők

Zsuffa István és Társai
angol gyapjuszövetek áruháza — Budapest, IV, Váci-utca 25 — Telefon 14—73
Közismerten legelsőrendü férfi és női őszi szövetujdonságaink beérkeztek
Minden hangzatos jelző és dicséret nélkül n. b. vevőink által megállapitott tény:
Raktárunknak a legmesszebbmenő igényt is kielégitő választékossága
Áruink minőségének évtizedes szakértelmen alapuló kiválósága
Áralnknak a mai sulyos helyzethez, főleg pedig a minőségekhez arányitott olcsósága
Különleges autó-, kocsi- és utitakarók nagy választékban **Mintákat készséggel küldünk**

Mindszenthy Árpád sorhajóhadnagy szivenlőtte magát,

mert a Kanári-szigeten tervezett röpülővállalata meghiusult

(A Reggel tudósitójától.) A véres háboru után következő béke szenvedő hősei elsősorban azok, akik végigküzdve a háborut, a hadseregek és országok összeomlása után életcél és exisztencia nélkül maradtak. Hétfőn a kora délutáni órákban ujabb hősi halottja volt a leépitésnek.

Mindszenthy Árpád nyugalmazott cs. és kir. sorhajóhadnagy sziven lőtte magát Budán.

Délután 2 óra felé revolverdörrenésre lett figyelmes a budai Erzsébet-hidfőnél álló rendőr: őrszem. Ugyanekkor a Gellérthegyre vezető lépcsőn fiatal, elegánsan öltözött uriember terült el és mire a rendőr odaért, már *vértócsában feküdt.* Bal szivarzsebéből névjegy látszott ki, amelyen a következő állott:

Mindszenthy Árpád 31 éves, eszéki születésü, nyugalmazott sorhajóhadnagy arra kéri a segitségére jövőket, hogy szállitsák lakására, Eskü-ut 6. szám alá.

A rendőr azonnal értesitette a mentőket, akik pár perc mulva ki is érkeztek és megállapitották, hogy a szerencsétlen sorhajóhadnagy *katonai Frommer-pisztolyával lőtte magát mellbe.* A kilenc töltény közül nyolc még bent volt a csőben, a kilencedik pedig a mellen keresztül, közvetlen a gerinc mellett hatolt keresztül a tengerésztiszt testén. A mentők *a Rókus-kórházba* szállitották Mindszenthy Árpádot, ahol a 8. számu különszobában helyezték el és azonnal telefonáltak a sebészeti osztály vezetőjéért, *Hültl Hümér* egyetemi tanárért. *Az öngyilkos állandóan eszméletnél van, kihallgatni azonban a hétfői éjszaka folyamán nem lehetett, mert*

Hültl tanár véleménye szerint sebesülése igen sulyos.

Az öngyilkosság okát egyelőre csak Mindszenthy Árpád hátrahagyott leveleiből lehet megállapitani. Három levelet irt: feleségének, apjának és *Paksy Géza* sorhajóhadnagy barátjának. A Paksy Gézához intézett levélben szóról-szóra a következőket mondja:

Kedves Géza!

Légy oly szives, kedves Barátom és tudasd a világgal, hogy én azért váltam meg az élettől, mert nem sikerült ideámat megvalósitani és idegzetem ezt már nem birja tovább. Azért kérlek meg Téged erre, mert Te tudod a legjobban, hogy mennyit fáradoztam vállalatunk megvalósitásában.

Ölel Rodrigó.

Az öngyilkos Mindszenthy Árpád a budapesti társaság egyik kedvelt tagja. A tengerészetnél szolgált és a háboru alatt az osztrák-magyar haditengerészet legvakmerőbb pilótái közé tartozott. Egyszer a

Höfer-jelentésben is szerepelt,

amikor az Adriai-tengeren lezuhant két hidroplán személyzetét fölvette a saját gépére és ezekkel bolyongott három napon át ellenséges területeken, még csak osztrák kikötőbe nem érték. Sok fényes bravur fűződik a nevéhez, amig egyszer *600 méter magasról lezuhant gépével és ezután három évig sulyos idegbaja volt.* Nem tudta kiheverni háborus betegségét, kérte, helyezzék nyugállományba és összeköttetései révén sikerült bejutnia a *Fabankhoz, ahol Lukács Lászlónak, a volt miniszterelnöknek lett a személyi titkára.* Banktisztviselősége alatt sem hagyott föl azonban azzal a gondolattal, hogy visszatérjen mesterségéhez és több pilótatiszttársával, elsősorban pedig *Paksy Géza* sorhajóhadnaggyal együtt, akihez utolsó levelét is intézte,

Las Palmasban, a Kanári szigeteken röpülő forgalmi vállalatot akart létesiteni

spanyol tőkecsoportok bevonásával. A tárgyalások már előrehaladottak voltak, amikor is váratlanul abbamaradtak. A spanyolok nem adták meg az előre beigért tőkét. Mindszenthy Árpádot elsősorban ez késztette az öngyilkosságra, amint azt utolsó levelében meg is irja. Természetesen nagy mértékben hozzájárult az, hogy *a Fabank B-listára helyezte és már hosszabb idő előtt szabadságolta.* Mindszenthy Árpád a sorcsapásokat nem birta elviselni és az utóbbi napokban mind gyakrabban panaszkodott és

több izben ki is jelentette, hogy öngyilkosságot fog elkövetni.

Hétfőn reggel föltünő izgatott volt. Feleségének, *Sényi Magdának* ujból panaszkodott, hogy nem birja elviselni igy az életet. A fiatalasszony azonnal szólt apjának, Sényi Miklósnak, akinek az Eskü-téri Klotild palotában lévő lakásában élt a sorhajóhadnagy feleségével. Mindszenthy 10 óra felé távozott el hazulról. Vele egyidőben ment el apósa, Sényi Miklós, aki Mindszenthy apjához sietett, hogy megkérje, beszéljék le fiukat végzetes elhatározásáról. Azonban ez már későn volt, amikor 2 órakor hazaérkezett az após, már ott volt a rendőrségi jelentés, hogy Mindszenthy Árpádot sulyos mellövéssel beszállitották a Rókus-kórházba. Mindszenthy Árpád állapota változatlanul sulyos.

Megszöktettek egy dusgazdag, sulyosan beteg pesti urifiut

A rendőrség nyomában van a szöktetőnek

(A Reggel tudósitójától.) Vasárnap este 7 órakor egyik pesti gyógyintézetből *megszöktették Elsner Pált*, egy dusgazdag és köztiszteletben álló pesti uricsalád gyermekét. A 22 éves fiatalember körülbelül másfél év óta egyre fokozódó idegbajban szenvedett és betegsége különböző kalandokba is sodorta. Néhány héttel ezelőtt ugy orvosai, mint magának Elsner Pálnak kivánságára családja intézetben helyezte el, ahol alapos orvosi vizsgálat után megállapitották, hogy a szerencsétlen fiatalember beszámithatatlan és ez állapotában ön- és közveszélyes is. Most folyt az ilyen szomoru aktusok birói eljárása, amely után a család minden áldozatot meg akart hozni azért, hogy Elsner Pált ujra visszaadják az életnek. Elsner Pál betegségének kezdő stádiumában egy *olyan társaságba keveredett, amely valósággal céltudatosan és szervezetten a kifosztására tört.* Az volt a cél, hogy *Elsner Pál beszámithatatlanságával visszaélve*, a gazdag családot fosztogassák és zsarolják. Elsner Pál szökésének a szálai is *idevezetnek* s a rendőrség is eziránvban inditotta meg a nyomozást. A megszöktetett fiatalember magas, kissé hajlott hátu és járásu, hosszu haját hátrafésülve viseli, az arca sápadt, kis nyirott bajuszt hord. Eltünése alkalmával szürke ruha, betétes barna cipő, világos nyakkendő, zöldesszürke kalap volt rajta. Aki közelebbit tudna sorsa felől, *Risztics Lázár* rendőrfőtanácsosnál jelentse be a főkapitányságon.

Bethlen tanácskozott Herriotval és MacDonalddal

Genf, szeptember 8.

Bethlen István gróf miniszterelnöknek és *Daruváry Géza* külügyminiszternek a pénteki és szombati nap folyamán alkalma volt ugy *Herriot francia, mint MacDonald angol kormányelnökkel hosszabb eszmecserét folytatni és őket Magyarország általános helyzetéről tájékoztatni.*

Vasárnap délelőtt Goldzieher-emléktáblát lepleztek le Székesfehérváron

Székesfehérvár, szeptember 8.

(A Reggel kiküldött tudósitójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor leplezték le *Goldzieher Ignácnak*, Székesfehérvár nagy fiának *a szülőházát megjelölő emléktáblát fényes ünnepség keretében.* A város irodalmi és társadalmi képviseletein kivül megjelentek *a Magyar Tudományos Akadémia, a Pázmány Péter tudományegyetem s a Magyar Néprajzi Társulat reprezentánsai.* Az ünnepélyt a székesfehérvári dalárda nyitotta meg a Szózat előadásával, azután *Mátray Rudolf* dr., a helybeli ciszterci ita gimnázium igazgatója fejtegette Goldzieher Ignác tudományos munkásságának jelentőségét. *Balogh Jenő* dr., az Akadémia nevében, *Áldássy Antal* dr. a Pázmány Péter Tudományegyetem nevében és *Vikár Béla* dr. a Magyar Néprajzi Társaság nevében voltak még az ünnepség szónokai. Majd *Hevesi Ferenc* főrabbi Goldzieher Ignác tanitványai nevében köszönte meg az utókor kegyeletét a nagy tanár emléke iránt. *Lipcsey Lajos*, Székesfehérvár helyettes polgármestere, a város közönsége nevében átvette és megköszönte a müvészi fehér márványtáblát. Végül ismét a dalárda éneke fejezte be a szép ünnepséget.

Genfben hétfőn tovább tárgyaltak a döntőbiróságról és leszerelésről

Genf, szeptember 8.

A Nemzetek Szövetségének hétfő délelőtti ülésén *Motta* a nemzetközi törvényszék és a döntőbirósági eljárás mellett nyilatkozott. Kérte a közgyülést, hogy teljesitse vállalt kötelezettségeit és

könnyitsen a népek fegyverkezési terhein.

A leszerelőbizottság hétfői ülésén *Schanzer* annak a véleményének adott kifejezést, hogy *Olaszország rokonszenvvel fogadja, ha a döntőbirósági eljárás területét kiterjesztik*, de vannak olyan erkölcsi és politikai jellegü viszályok is, amelyek nem vonhatók birói eljárás alá. — Hir szerint

az amerikai kormánynyilatkozat megszövegezésén dolgozik, amelyben visszautasitja azt, hogy belépjen a Nemzetek Szövetségébe.

A svájci szocialista nagygyülés elvetette azt a javaslatot, hogy rendszeres ellenállást fejtsenek ki a Nemzetek Szövetségével szemben.

A Terézköruti Szinpad uj müsorában
Liptai Imre uj vigjátéka „REX"
Salamon Béla, Berczelly Magda, Herczeg Jenő és Szenes Ernő fölléptével

TABARIN
VIII, Rákóczi-ut 63 | Ma záróra 5 órakor | Telefon: Józs. 21-16
REGGEL 5 ÓRAKOR

Az őszi idényre már elkészültek
elismerten kitünő szabásu
Burberry és fregoli átmeneti
raglánjaim, ulstereim és kabátjaim. — Angol férfiruhák mérték szerint.
Widder férfiszabó IV, Városház-utca 20. Telefon 25—76

HORVÁTH ÉS HALÁSZ
női és férfi divatkelmék és selymek nagyáruháza
IV, Váci-utca 26. sz.
A magas vám, az egyre fokozódó szállitási és termelési költségek cégünket arra késztették, hogy a
szezón előtt
nagymennyiségü őszi árut szerezzen be. Igy abba a kellemes helyzetbe jutottunk, hogy az őszi ujdonságok egész sorozatát
föltünő olcsó árban
bocsáthatjuk a t. vevőközönség rendelkezésére.
Férfiszövetekből occasioárak

Héjjas Iván provokáltatta volt segédtisztjét és lakótársát, mert egy levélben gyávának nevezte

(A Reggel tudósitójától.) A lovagias ügyek száma ujjal szaporodott. *Héjjas Iván vitéz Kossuth Ferenc és Balogh Ferenc államtitkár után provokáltatta volt titkárát és lakótársát, Kőváry Ottót,* aki a Héjjas-különitményben főhadnagyként teljesitett szolgálatot. A provokálásnak szokatlanul érdekes előzményei vannak. Kőváry Ottó Héjjas Iván *legszükebb környezetéhez tartozott hosszu időn keresztül.* Szegeden ismerkedtek össze, ahol Kőváry törvényszéki aljegyző volt. Elein'te Héjjas Iván mellett volt segédtiszt, majd mindjobban bejutott Héjjas kegyeibe és végül *már helyettesként szerepelt.* Az ellenforradalom első esztendejében rettegett

nagyhatalom volt Kőváry Ottó, akinek szavától és erejétől a kormány is félt

és *nem egy izben államtitkárságot ajánlottak föl neki, hogy magukhoz vonják.* Kőváry azonban nem cserélte föl államtitkársággal *a sokkal jobban jövedelmező* Héjjas-különitménybeli állását. Amikor az ellenforradalom második esztendejében Héjjas és Kőváry az Alföldön dolgukat már elvégezve, Budapestre költöztek, közös lakást vettek az Eötvös-utcában és továbbra is a legjobb barátságban éltek egymással. Anyagi elszámolások miatt azonban ellentétbe került a két jóbarát, majd később nyiltan is szakitottak egymással. *Kőváry azzal vádolta meg Héjjast, hogy nagy összegekkel tartozik neki,* Héjjas azonban *nem ismerte el tartozását.* Az ellenséges lakótársak szétváltak, amikor is Kőváry Ottó levelet intézett Héjjas Iványhoz, amelyben már Héjjast ugyan állandóan *„Vezér"*-nek nevezi, de részletesen elmondja, hogy szerinte *hogyan kárositotta meg és forgatta ki vagyonából.* Héjjas emiatt a levél miatt Kőváry Ottót provokálta, főleg a levél azon kitétele miatt, hogy *„Héjjas gyáván és nem tiszteletreméltó módon viselkedett vele szemben"*. A lovagias tárgyalások azonban megszakadtak, mert Kőváry Ottó segédei *lemondtak és Kőváry azóta nem talál uj segédeket.* Kőváry Ottó volt ugyanis az,

aki Tatatóvárosban kisebb terrorcsapat élén meg akarta gyilkolni Károly királyt.

Az országos fölháborodást keltett merénylettervet annak idején őrgróf *Pallavicini György a parlamentben is szóvátette* és Kőváryt ezután rövidesen *menesztették is a hadsereg kötelékéből.*

Négymilliárdos bonyodalom a Svábhegyi nagyszálló eladása körül

Csalás miatt följelentették a szálló tulajdonosát, mert egyszerre két cégnek adta el a szállodát

(A Reggel tudósitójától.) A Svábhegyi nagyszálló ugy nyáron, mint télen kedvelt látogatóhelye a budapesti közönségnek. Két nap előtt a Svábhegyi nagyszálló körül érdekes rendőri bonyodalom támadt. A szálló épülete tudvalevően a *Virányi-örökösök* tulajdona s a szálló épületét 10 évre bérbeadták a Svábhegyi nagyszálló részvénytársaságnak. *Fischer Antal* a részvénytöbbség tulajdonosa. Fischer cseh állampolgár és különböző külföldi helyeken tartózkodik állandóan, ahol szállók vételével és eladásával foglalkozik. A Svábhegyi nagyszállót nem vezették kedve szerint és ezért elhatározta, hogy eladja a szállót, illetőleg a szálló részvényeit. Többeknek említést tett szándékáról, igy dr. *Serényi Jánosnak* is, akit fölkért, hogy szerezzen komoly vevőt. Dr. *Serényi* fölkereste a jóhirü Márványmenyasszony-vendéglő tulajdonosát, *Boross Gyulát,* akiről tudta, hogy nagyobbszabásu vállalkozást keres. Boross, aki már 25 éve vezeti a több mint 100 éves „Márványmenyasszony"-hoz cimzett vendéglőt és aki nagy tekintélynek örvend a vendéglősiparban, találkozott is Fischer Antallal. Fischer elmondotta, hogy hajlandó *4 milliárd koronáért átadni a szálló részvénytöbbségét* és ezáltal átadja a szállónak 10 éves bérleti szerződését, az összes ezüst-, üveg- és edényfölszereléseket, butorokat, ágynemüeket és fehérnemüeket. A két fél elvben megegyezett a szálló átvételéről. Majd Boross Gyuláék kimentek a Svábhegyi nagyszállóba, áttekintették a leltárt, amelyről gépirásos példányt kaptak. Utána előzetes kötlevelet állitottak ki. A kötlevelet Fischer Anal levél alakjában irta Boross Gyulához és közli, hogy a Svábhegyi nagyszálló részvénytársaság összes részvényeit eladja Boross Gyulának 4 milliárd magyar koronáért a szóbelileg megállapitott fizetési föltételek mellett. A föltételek szerint: fizetendő az első évben, illetőleg a szálló átvételekor 400 millió korona, a 4 milliárd hátralevő összegét 7½ évi részletben kellett volna letörleszteni. Szeptember 1-én Boross Gyuláék bánat értékeképen, elismervény ellenében, átadtak Fischer Antalnak *10 darab Ganz—Danubius-részvényt, 20 darab Nasicit és 30 Georgiát.* E részvényeket a fizetés teljesitéséig adták át biztositékul Fischer Antalnak, azzal a megállapodással, hogy 200 millió koronát készpénzben kifizetnek a szerződés megkötésekor és további 200 millió koronát az első évi részlet törlesztéseül a szálló átvételekor kellett fizetni. Ugyanekkor visszajártak Boross Gyulának a bánatértékekként átadott részvények is.

A „Márványmenyasszony" tulajdonosának uj vállalkozását jó szemmel kisérték a szállodás szakemberek és a közönség is. Boross Gyula nagyon sok előkészületet tett. Éveken át összegyüjtött vagyonát készpénzzé tette, nagy beruházásokra készült s közben folytatta tárgyalásait a végleges szerződés részleteinek megállapitására. Ezek a tárgyalások napokig huzódtak el dr. *Fürth Béla* ügyvéd irodájában. Szövegezték a szerződés pontjait s amikor a részletes szerződés végleg befejeződött, Fischer Antal hirtelen Boross elé állt és kijelentette, hogy *minden eddigi megállapodásuk érvénytelen.* Csak ezután derült ki, hogy az ügyvéd irodájában

két egymásmelletti szobában Fischer egyszerre két féllel tárgyalt.

Az egyik szobában Boross Gyulával beszélte meg a szerződés pontjait és ezt a szerződést minduntalan átvitte a szomszédszobába, ahol a Rémi szálloda tulajdonosaival, az *Egerváry fivérekkel, tárgyalt.* Nekik is négy milliárdért kimálta a szállodát, de *kedvezőbb fizetési föltételekkel.* Fischer a Boross Gyulával kötött szerződést arra használta föl, hogy suttyomban jobb pontok elfogadására birja az Egerváry fivéreket. Egerváryék két milliárdot hajlandók voltak azonnal fizetni és két milliárdot pedig később.

A „Márványmenyasszony" tulajdonosa, aki már rengeteg költséggel minden lépést megtett ahhoz, hogy a Svábhegyi szállodát átvegye, két nap előtt följelentést tett a Svábhegyi szálloda főrészvényese, illetőleg a szálló tulajdonosa ellen

fondorlatos csalás

cimén. A főkapitányságon dr. *Kiss István* rendőrfőtanácsos, az intellektuális osztály vezetője dr. *Vincze* rendőrtanácsosra szignálta a Svábhegyi nagyszálló eladása körül keletkezett ügyet. Fischer Antal, aki hirtelen érvénytelennek nyilvánitotta a magas összegben megkötött szerződést, *a bánatpénzképen kapott részvényeket nem szolgáltatta vissza tulajdonosának.* Ezért hétfő délelőttre sürgős idézést küldött neki a rendőrség. De Fischer Antal nem jelent meg a rendőrségen. A szálloda körül keletkezett csalás ügyében megindult rendőri vizsgálatot ma folytatják a főkapitányságon.

Modern, 3 szobás, balkonos, nagy
lakás átadó,
esetleg hasonló budaira *elcserélhető.*
Mester-utca 51, V. em. 5. Délután 3—4-ig

NAGY ENDRE
konferál a TERÉZKÖRUTI SZINPAD uj müsorában

Neumann M.
ruhaáruháza, Muzeum-körut 1

Férfiöltöny
Férfi átmeneti kabát
Fiuöltöny
Fiu átmeneti kabát
Női ruhák
Női kosztüm
Női kabát
Férfi-, női-, gyermekcipők

Neumann M.
ruhaáruháza, Muzeum-körut 1

AMATŐRFÉNYKÉPEZŐKNEK
1924 augusztusi árjegyzéket bérmentve küld
MAGYAR FOTŐIPAR RT.
Budapest VII, Király-utca 69. szám

SZAKORVOSI rendelő vár- és nemibetegek részére. EZÜST SALVARSAN OLTÁS
Rendelés egész nap, Rákóczi-ut 32. I. em. 1, Rókussal szemben

Mig üzletünk átalakitása tart,
rendkivüli kiárusitás
mélyen leszállitott árakkal
az összes raktáron levő **gyermekruházati cikkekben** (1 évestől 16 éves korig)

Gyermekkalapok	10.000
Matrózsapkák	25.000
Fiu bársonykalapok	80.000
Etamin ruhák	80.000
Kötött sapka és sál	80.000
Gyapju kötött ruha	100.000
Szövet iskolaruhák	150.000
Leányka bársonyruhák	500.000
Gyapju kötött garniturák	200.000
Bakfis szövetruhák	300.000
Felöltők és télikabátok	400.000

Intézeti fehérnemüek
Iskolakötények
Matrózruhák
Átmeneti kabátok
Télikabátujdonságaink
elkészültek
Kirakatainkban áraink láthatók!
Katsinka Kornél utódai
gyermekruhakülönlegességek üzlete
Budapest IV, Párisi-utca 4

100 év óta a Reithoffer-gyár Wimpassingban készíti a legjobb **sár-, hő- és tornacipőt**

Ia tornacipő gumitalppal	30—35	36—40	40—46 számig
	60.000	75.000	85.000 korona
Tornacipő vastag vörös gumitalppal	30—35	36—40	40—46 számig
	80.000	90.000	110.000 korona

Tornacipők valódi bivalybőrtalppal minden szinben
Az eredeti svéd torna szoknyanadrág készitője
SCHÄFER-cég, Budapest I, Döbrentei-tér 4—6. Tel. 5—71
Kereskedőknek engedmény Vidékre utánvéttel

A marnei csata tizedik évfordulóján Herriot azt kivánja, ne legyen többé háboru

Meaux, szeptember 7.

A marnei emlékünnep alkalmából leleplezték Gallieni tábornok szobrát. A szobor szembefordul az ourcqui csatatérrel. Az ünnepi beszédet itt *Nollet* hadügyminiszter mondotta, aki kiemelte, hogy *Gallieni dicsősége, hogy meg tudta ragadni a kedvező alkalmat és ki tudta használni azt a stratégiai tévedést, amit a német nagyvezérkar elkövetett.*

Herriot miniszterelnök meleg elismeréssel szólott Franciaország szövetségeseiről, akik vállvetve állottak Franciaország oldalán. *Azóta sok nehézség és bonyodalom merült föl és*

a szövetségesek közt a kötelékek meglazultak, de a francia kormánynak vezető gondolata az, hogy ezeket ismét megerősitse

és olyan hatályosakká tegye a békében, mint aminők a háboruban voltak. A francia katonák azért küzdöttek, hogy

ne legyen többé háboru. Rajtunk a sor, hogy most helyreállitsuk a békét.

Moszkva

(A népbiztos, a munkás és a paraszt)

Riga, szeptember elején.

(A Reggel eredeti tudósitása.) A könyörtelen augusztusi napon, amely ázsiai erővel tüz le a száztornyu városra, *Moszkva népe egyformán öltözött, egyformán izzadó szürke tömeggé olvad.* Normalizált emberek hömpölygő folyama ömlik a hidakon, a széles proszpekteken és a Kreml exotikusan ivelő boltivein keresztül.

Minden emberen könnyü fehér vagy sárgás, orosz ingzubbony, a „rubaska", amelyet derékon bőröv vagy szines zsinor fog át.

Az asszonyokon, majdnem kivétel nélkül, *ugyanez az ing a fehér vászonalj fölött, fehér kivágott vászoncipő, a nem éppen kicsi lábakon.* Első pillantásra, sőt napok után is nehéz ebből a tömegből a társadalmi tagozódást kiolvasni, ami pedig nyugateurópai városban könnyü munka. Nehéz azért, *mert az orosz arc tipusa, a legmagasabb társadalmi rétegekben is, napjainkig megőrizte a paraszt tipusát* és nem finomodott ki erőteljes csontozatu, de differenciált arcu emberré, mint az amerikai farmer városi unokáinál. *Viszont idegen arc van bőven.*

Nem éppen zsidó!

Nincs az az ázsiai fajta, amelynek néhány lépés után ne pillantaná meg az ember számos képviselőjét. Volgamenti tatárok a kis fekete süveggel a fejük búbján, hosszu szines chalátban bucharai kereskedők, karikalábu kirgiz *a szörnyü melegben is prémes kalpagjában,* perzsák, afgánok, kinaiak, minden mandulaszemü sárga és barnabőrü fajta nagyon otthonosan mozog a szovjetunio fővárosában. Viszont eltünt Moszkva utcáiról az a sok szin és ragyogás, amit a cári udvar és hadsereg, keleti vagyon és keleti fényüzés ágasbogas deltátában lesugárzó fokozataival és árnyalataival vetitett a városra és hét forradalmi esztendő után, *bár a zászló, ami a Kreml palotái fölött lebeg, még vörös és a forradalom ötágu csillaga lépten-nyomon megvillan az ember szeme előtt, ez a társadalom lassan és szakadatlanul üllepedik.* A zavaros hullámok után keskeny és még ide-oda lengő rétegek telepednek *egymás fölé.*

A társadalom csucsán a kormányzó emberek szük köre él.

A vörös Oroszországot éppen olyan kevés ember kormányozza, mint ahány a téli palota barokk-termeiből döntötte el a régi Oroszország sorsát. Legföljebb 20—24 ember az, akinek döntő szava van a szovjetköztársaság életében. Ha e 20 ember arcképét egymás fölé fotografálnák, e néhány tucatnyi emberi kép szintézise gyanánt kemény, rideg, élesen megmintázott,

idegen arc

meredne elénk. A normann lovagok, tatár kánok és balti bárók után ma *ukránok, lettek, gruzinok, lengyelek és zsidók fogják kemény marokkal a kormány gyeplőit* s aki orosz a népbiztosok között, *az sem orosz lelkében, idegeiben* és az orosz hagyományokra épp olyan gőgös megvetéssel tekint, mint Nagy Péter, a régi moszkovita élet rendjére. Az orosz *népbiztos*, hozzájuk számitva azokat a komisszáriusokat, akik a hatalmas birodalmat a helyi centrumokból igazgatják, *tökéletesen elütő embertipus a régi cári magasrangu hivatalnoktól. Idegeket őrlő munkában, feszült politikai harcokban telnek napjaik és éjszakáik,* szük taposómalomban. *Váltógazdálkodásnak nyoma sincs az orosz politikában, mert a vezetők fölváltása a folyton remegő társadalmi egyensuly pillanatnyi fölborulását jelenthetné.*

Anyagi gondja természetesen ezeknek a politikusoknak és a hozzájuk kapcsolódó fölső hivatalnokrétegnek nincsen.

Annál jobban küzködik a közvetlenül utánuk következő társadalmi réteg. A szovjethivatalnok az elmult nehéz forradalmi évek alatt kiváltságos helyzetben élt, néha-néha szükösen volt ugyan a mindennapi kenyér, *de megélhetési gondja nem volt,* akármennyire süllyedt is a társadalom életrendje. *Ma már másként áll a helyzet. Amióta Oroszország rendbehozta és kiegyenlitette a költségvetését és áttért az aranyrubelre, a cservonecre, azóta épp ugy*

küzködik az orosz hivatalnokember, mint középeurópai kollegája

A legmagasabb rangosztályokba tartozó szovjethivatalnok sem keres két-háromszáz csernovecnél, száz dollárnál többet, a megélhetési költségek pedig átlagban véve a békeár kétszerese körül mozognak. Még

az élelmiszerek is drágábbak, mint akár nálunk.

Egyszerü ebédet nem lehet egy-másfél dolláron alul megfizetni. A vidéki hivatalnok, mint mindenütt, Oroszországban, jobban él, *biztos, hogy messzi távoleső vidéken a szovjethivatalnok ma is éppen olyan rettentő nagyur, mint volt Gogol revizorjának a napjaiban, de Moszkvában bizony nyomorog.*

Az orosz munkás is nyomorog.

Táplálkozása, öltözködése, egész életstandardja mélyen alatta jár még a középeurópai munkás élete szinvonalának is. A nyomás, ami ránehezedik, nem olyan keserves ugyan, mint tiz évvel ezelőtt, *de munkaszabadságról szó sincsen s a munkás bérét fölötte álló erők szabják meg, nem pedig a gyári tanács.* Az orosz munkás ma is *rosszul táplálkozik, rossz a ruhája,* de el kell ismernünk, napról-napra emelkedik életének szinvonala, korlátlan tanulási lehetőségek nyilnak előtte s az energikus, tehetséges, fiatal munkás nem pazarolja el ifju erejét meddő harcokban, sztrájkokban és eltünt a munkásosztály életéből az a morózus, elkeseredett vonás, ami a keleti országok munkáséletét annyira jellemzi.

S a paraszt?

A gyorsvonat ablakán keresztül *az orosz falu ma is éppen olyan, mint volt száz évvel ezelőtt.* Kanyargó patakok mentén szürke, szalmafödeles, düledező viskók, kis kertek, csenevész gyümölcsfák. Zöldfödelü hagymakupolás templom, csönd és rest nyugalom. A vetése éppen olyan ritkás, az ekéje éppen olyan sekélyen jár és a kalásza éppen olyan sovány. *Maga a paraszt ma is szikár, kissé keserü és bőbeszédü, az asszonya ösztövér, csak a szalmaszinhaju, égkékszemü gyereke olyan pufók és rózsás, mint száz esztendővel ezelőtt.* Az adója éppen olyan nehéz és keserves,

az ebédje ma is rozskenyér és káposztaleves, itala a savanyu kvász és az élete küzdelmes és sivár.

De... Ez az egy szó, ez a két betü rejtegeti magában az egész különbséget a mult, a jelen és a jövő között. Az orosz paraszt a háboru előtt arktikus klimában trópikus koszton élt. A munkájának fölöslege külföldre ment, kenyere és lenje Rigán és Reválon keresztül, buzája és rozsa Odesszán és Rosztovon át. Az orosz föld termékeinek fölöslege aranypatak gyanánt zuhogott Moszkva és Pétervár felé és szines kertet varázsolt észak földjére, ragyogó, csillogó exotikus kulturát. A kultura meghalt vagy itt-ott tengődik még, de az orosz paraszt élete vonala mégis, mintha fölfelé haladna. A gyereke tanul és az asszonya szépül. Ő maga ridegen és keményen, sokkal ridegebben és keményebben, mint ezer év óta valaha, dolgozik, de

könyörtelenül lehuzza a fölötte élő emberréteg bőrét.

Ez a lappangó, kegyetlen küzdelem, amit az orosz paraszt folytat minden városi emberfajta ellen, az orosz élet valódi kulcsa. Az orosz értelmiség tengődik, a munkás is csak szivós küzdelemmel facsar ki munkájából annyit, amennyi a gyermekei árnyalatnyi emelkedését biztositja, de az orosz paraszt halad előre. *Az orosz falu csak látszatra a régi, lakosai mások.* Gyarapodnak számban és erőben. Ez a gyarapodás, amely igen lassu egyelőre, de néhány békés és csöndes esztendő után ütemben könnyen meggyorsulhat, kiváltja e csodálatosan tehetséges népből minden lappangó müvészi készségét,

az uj orosz Parnasszus minden költője paraszt

s mélyre lenyuló eltolódásokat vált ki az orosz politikában is. Ez a lassu harc *fölőrli azt az emberréteget, ami a forradalom előttről a városokban megmaradt.* A régi uri osztály tagjainak nagy része elkeseredve, megtörve pusztul a városokban, még teng-leng, *de egy-két esztendő mulva a nyoma is eltünik. Az uj értelmiség, az uj orvos és az uj mérnök pedig vagy magának a parasztnak a gyermeke lesz vagy minden érdekszálával, minden idegével az orosz faluhoz fog füződni.*

Mert az uj Oroszország — *az orosz paraszt!*

Br. Poelnitz Egon.

Egész Magyarországon egyedül csak a

Spolarits-kávéházban

(VIII, József-körut 37-39)
főzik a legfinomabb szemeskávéból a páratlanul jó és zamatos **Pavoni espresso feketét!**

Rigó Jancsi muzsikál

CASINO DE PARIS
Révay-utca 18 Telefon 116—84

Záróra ma
reggel 5 órakor

Olcsó perzsaszőnyegek

Egy 84×117 cm. nagy	1,200.000
Egy 175×216 cm. nagy	6,500.000
Egy 287×385 cm. nagy	11,500.000
Egy 255×346 cm nagy	9,500.000

Egyéb kisebb-nagyobb szőnyegek igen olcsón árusittatnak

SCHILLINGER BÉLA
VI, TERÉZ-KÖRUT 15 ALAPITVA 1907

Rendkivül olcsó árajánlat!

Hócipő valódi amerikai **250.000**

Férfi és női lakk bőrcipő **350.000**

Női fekete, fél, rámánvarrott, barna füzős és kivágott cipők..... **220.000**

Angol női varrott félcipő **240.000**

Jesco Salamander

VII, Erzsébet-körut 36. sz. | VI. Andrássy-ut 37. szám
IV, Kecskeméti-utca 19. sz. | Szeged, Kárász-utca 6. sz.
IV, Kossuth Lajos-utca 2 | Debrecen, Piac-utca 22. sz.

HIREK

Légvárak romjain

Csak ennyi még, csak ennyi fáj:

Egy halk leány, egy messzi táj,
egy régi, drága álom.

Egy séta ódon városon,
sok bus lámpája fároszom,
s utcáit sirva járom.

Mély-csönd-gubózta kis szoba,
hová az Élet ostoba
káosz-zaja nem ér be,

hol titkot-fejtő éjeken
röpülne siró énekem
föl a zord égi térbe.

Egyszer borulna ó, reám
nevetve a Fény-Óceán:
az Ég, örök szerelmem!

Szomoruság korbácsa hajt,
— ismerjem meg a szent kacajt,
mielőtt el kell mennem...

Jó volna hű baráti kéz,
melódia (mely még igéz),
merengő, mély a csendes,

az Élettől kis izgalom,
az életért kis sirhalom

— aztán örökre csend lesz...

Aradi-Szabó István

En garde!

Vannak mostanában kisebb-nagyobb bajaink, amikről elmélkedni nem lenne fölösleges. A régi ország háromnegyede elveszett és a jóságos Gondviselésen kivül nekünk is ád némi dolgot a visszaszerzése. A megmaradt országban se minden fenékig tejföl, nem kétségtelen, hogy minden ugy megy, ahogy kellene, s bizonyos aggodalmakra ád okot, hogy a magyar egyre boldogtalanabb. Drágaság van, munkanélküliség van, gyárak állanak meg, rossz a termés, nincs pénz iskolára, muzeumaink pusztulnak, kulturánk sorvad, a tüdővész viszont gyarapszik, azt lehetne gondolni ennélfogva, hogy a magyar közvéleménynek gáláns problémákra alig marad ideje. Itt most csupa gondbaborult arcu, felelősségtől roskadozó lélek volna érthető és azt hinné az ember, hogy Széchenyi szent tébolyát és Zrinyi Miklós prófétai furorját hordozzák halálra szánt férfiak. Nem tudom, milyen volna a mai kor igazi magyarja, de az bizonyos, hogy Ciranonak és Dabrony Manónak nem tudom őt elképzelni.

Egészen groteszkül hangzanak azok a sokhasábos haditudósitások, amelyekben a magyar sajtó a párbajfront eszményeiről bennünket értesit. Adórendszerünket még kétes homály födi, de a párbajkodexnek nincs többé rejtett paragrafusa a szanálásban izzadó magyar előtt. Mint valami megváltó uj vallás liturgiáját, ugy ismerteti a sajtó azokat a bonyolult ceremóniákat, amelyek a szemmel megvert becsület helyrebüvöléséhez szükségesek s mig köröskörül segitségért kiált hozzánk az elszakadt magyarság, itthon kibonyolithatatlan vitákba bonyolódott a lovagias skolasztika. Tegnap és tegnapelőtt még Sesevich László volt a magyar ideál és Rumbold Attila pofonja és Illy János bicskája és a Márffy konzervskatulyája szimbólizálta a hazafias alkotás legfölső értékeit, s ha most csakugyan közeledünk is főként Kossuth és Deák Ferenc felé, a tempó mégis tullassu talán, ha még ma is csak a párbajhősig és a párbajsegédig jutottunk ideálkereső bolygásainkban.

Eszemben sincs tagadni a párbaj jogosultságát s nem hiszem, hogy minden esetben pótolni lehetne azt büntetőjogi expediensekkel. De éppen az a cél, hogy a kényes ügyek diszkréten elintéződjenek s egy kinos helyzetből méltósággal szabadulhasson egy férfiu, ez a cél határozza meg szigoruan magánüggyé a párbajt s ez a cél tiltja, hogy közügyekben érvek és igazságok helyett használjuk. Őszintén vallom azt is, hogy a párbajnak semmi köze a becsülethez s a becsületet párbajjal helyreállitani nem lehet. Az én becsületemet csak az érintheti, ami tisztességtelent én elkövettem s ezt a legrutinosabb párbajsegédek a legbonyodalmasabb kodexbolházással se imádkozzák le rólam. Az, hogy egy garázda vagy müveletlen ember gorombáskodik velem, vagy egy szép fiu elszereti a babámat, vagy, hogy egy szószátyár valami pletykába kever, ez mind teljesen független az én becsületemtől, de igenis veszedelmesen támadja presztizsemet, emberi méltóságomat és társadalmi tekintélyemet. A párbaj nem a becsületemet menti meg, hanem a kómikumtól szabadit meg s kisegit olyan szituációból, amiből egy birói itélet nem huzhat ki: megszabadit a nevetségessé válástól. Erre való a párbaj s mint ilyen egyelőre pótolhatatlan intézmény, amit védeni kell. Mihelyt aztán a párbaj mint a becsület egyetlen arkánuma jelentkezik s mihelyt a becsületet összekonfundálják a férfiui presztizs és méltóság fogalmával, abban a pillanatban elveszti a párbaj komolyságát és lázas ifiak és krakélerek érvényesülő eszközévé silányul.

Nem közömbös a magyar sorsra sem, hogy a magyar társadalom, mint egy beteg szervet, állandóan és türhetetlenül érzi magában a becsületet s a párbajjegyzőkönyv fontosabb lett, mint MacDonald beszéde a genfi konferencián. Ha ugyanis belemegyünk abba, hogy egy tyukszemrelépés vagy egy gonosz megjegyzés becsületünket veszélyezteti és veszélyeztetett becsülettel nem szolgálhatjuk többé a hazát, akkor itt nem lesz többé biztonságos a komoly hazafiak élete s egy Apponyi Albertet mindig kigyurhatnak a közéletből az ifiu krakélerek, akik a tudomány és a teremtő elme könyveivel szemben a kodex kabalájával mindig győzedelmeskedhetnek. Valóságos közelharc tombol a magyar társadalomban s ha most visszaemlékezünk a Kárpátok és a Doberdó közelharcaira, bizony ezt a lovagias Handgemengét a hősi tettvágy nagymérvü hanyatlásának kell éreznünk.

Márkus László

— **Blaha Lujza egészséges.** A fővárosban a napokban az a hir terjedt el, hogy Blaha Lujza, amikor a Margit-szigeti kisszállóból beköltözött, erősen meghült, ugy hogy azóta is az ágyat őrzi. *A Reggel* munkatársa hétfőn délben fölkereste Erzsébet-körúti otthonában a gyöngélkedő Nagyasszonyt. Tekintettel arra, hogy épp ebédutáni álmában zavartuk volna, helyette unokája, a bájos *Blaha Gitta* informálta *A Reggel*-t Blaha Lujza hogylétéről. „A nagymamát — mondotta — nemrégiben könnyebb gyomorbántalmak lepték meg, tehát nem hülés döntötte ágynak, azonban ez is olyan egyszerü lefolyásu volt, hogy *semminemü aggodalomra — hála Istennek — nem adott okot.* Háziorvosa kezelte, ő is megengedte, hogy fölkeljen, igy ma délelőtt kinn volt már a balkonon." A szoba, ahol ülünk, *tele van virággal:* rokonok, barátok, tisztelők kedves figyelmeként. Ugyanis szeptember 5-én volt a „nemzet csalogányának" *74. születésnapja.*

— **MacDonald hazaérkezett Genfből.** Londonból jelentik: *MacDonald, aki vasárnap visszaérkezett Londonba,* hétfőn délelőtt vonaton *Skóciába utazott.*

— **Öngyilkos lett egy nyugalmazott vasutigazgató.** Vasárnap reggel Pauler-utca 7 szám alatti házban öngyilkos lett dr. *Márki Géza,* a Kassa-Oderbergi vasutak nyugalmazott igazgatója. Márki dr. az éjszaka folyamán *nagy dozisban ismeretlen mérget vett be, amely pár óra alatt végzett vele.* Öngyilkosságának okait senki sem tudja, ugyanis az 52 éves igazgató az utolsó időkben *egész magányosan élt budai otthonában.* Felesége egy hónap óta a Szent János-kórházban fekszik sulyos epekőbántalommal s még most sem értesült férje haláláról.

— **Berlinben letartóztattak egy kommunista lapszerkesztőt.** Berlinből jelentik: A berlini *Rote Fahne* cimü kommunista lap szerkesztőjét a köztársaságvédő államai törvényszék utasitására *hazaárulás cimén letartóztatták.*

— **Szterényi báró a kereskedőkről és iparosokról.** A *Lipótvárosi Társaskörben* hétfőn délelőtt, nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében ünnepelték ifj. *Stern Sándor* fővárosi bizottsági tag, iparos működésének 25-ik évfordulóját. Az ünnepélyen megjelent *Szterényi József báró* is, aki hosszabb beszédet mondott és megragadta ezt az alkalmat, hogy rámutasson az ipar és kereskedelem jelentőségére. *Az iparosok és kereskedők viselik ebben az országban* — mondta Szterényi — *a legsulyosabb terheket.*

— **Eljegyzés.** *Szilárd Gyula* (Budapest—Abbázia) eljegyezte *Büchler Klárit,* Büchler Ármin fakereskedő leányát Kőbányán.

— **A hét párbajai.** (Állandó rovat.) A hétről-hétre szaporodó párbajok száma e héten ujból megnövekedik majd. A legtöbb lovagias ügy a *Csorba—Csicsery—Rónay*-ügyből keletkezett, de a legnagyobb érdeklődésre a *Gömbös—Prónay-párbaj tart számot.* A Gömbös—Prónay lovagias ügyben a katonai fölöttes parancsnokság szabadfolyást engedett az elintézésnek *s igy a megbizottak szerdán délelőtt 11 órakor ülnek össze a Nemzeti Kaszinóban.* Gömbös segédei: *Ruttkay Gábor* kapitány és *Belatini Braun Géza, Prónayt* pedig *Pallavicini György* őrgróf és dr. *Rácz Vilmos* képviselik. Érdekes és föltünő, hogy *Ruttkay Gábor* kapitány, aki Nagy Pál tábornok segédtisztje, segédséget vállalt a titkos parancs ellenére egy oly ügyben, ahol dr. *Rácz Vilmos,* mint segéd szerepel. A Nagy Pál—gróf Haller-ügyet ma, kedden este tárgyalják majd és előreláthatólag csütörtökön tartják meg a párbajt, ha ugyan ujabb komplikációk és ujabb lovagias ügyek nem merülnek föl. Ugyancsak a közeli napokban tartják meg a *Mattyasovszky—Hallinger*-párbajt, csak azt várják, hogy *Mattyasovszky* őrnagy a Csorba Emánueltől szenvedett sérüléseit kiheverje.

— **Marcel Prévost autóbalcset érte.** Párisból jelenti *A Reggel* tudósitója: Moissac mellett *Marcel Prévost, a hires francia iró autója a nyilt országuton összeütközött egy másik autóval.* Mindkét kocsi sulyosan megrongálódott, de a bennülőknek *bajuk nem történt.*

HAAS LIPÓT

VII, Rákóczi-ut 24
V, Lipót-körut 24
VII, Erzsébet-körut 28
IX, Ferenc-körut 36

Linóleum

Egyszinü barna, m²-ként . . . K 125.000
Egyszinü zöld, m²-ként . . . . K 135.000
Inlaid átöntött mintával, m²-ként . . . . . K 160.000

Padlókárpit, linóleum mellett a legjobb padlóburkolat, békebeli minőségben, minden szélességben a legjutányosabb árban

Viaszosvászon

Napkin viaszosvászon, 50 cm K 27.000
Napkin viaszosvászon, 78 cm K 41.000
Napkin viaszosvászon, 100 cm K 53.600
Viaszosvászon barchent és double háttal, minden szélességben **békebeli minőségben**

Szőnyegek

Futószőnyeg, kitünő minőségben, különféle szinekben, 65 cm . K 40.000
90 cm . K 55.000
Futószőnyeg, prima 65 cm . K 45.000
90 cm . K 65.000

Ebédlőszőnyegek minden méretben, összekötők, garniturák és átvetők nagy választékban

Női és férfi gumikabátok

drap és zöld szinben . . . . . K 385.000
double kabát . . . . . K 625.000
szövetszerü kabát . . . . . K 695.000
Hócipő női K 240.000, férfi K 295.000
Sárcipő női K 130.000, férfi K 145.000

Jön! Jön!
Budapest csodája:
Hawai rózsája

Beérkezett őszi ujdonságok!

Angol zefirek, cseh siffonok, francia pouplinok, svájci batisztok, skót oxfordok,
férfi és női fehérnemüek
vászon- és siffonáruk
eredeti gyári árakon.
Kedvező fizetési föltételekkel is.
Fehérnemü- és pyjamakészités hozott anyagból is
VESTA FEHÉRNEMÜGYÁR
VIII, MUZEUM-KÖRUT 2. SZÁM

Pk. X. 218138/1924. sz.
Bpesti közp. járásbiróság.

Árverési hirdetmény

VIII, József-körut 8, I. em. helyiségben birlalónál **szeptember 9-én, kedden délután 4 órakor és 10-én, szerdán délután 4 órakor**

perzsaszőnyegek, ezüst- és porcellántárgyak, butorok, festmények

s egyéb ingóságok közbenjöttömmel legtöbbet igérőnek kikiáltási áron alul is folytatólagosan el fognak adatni. Adókat a vevő viseli.

Hoffmann Győző
kir. bir. végrehajtó

— **Egységes front a panamisták ellen.** Ugy álmodozunk a régi szép időkről, amikor a sópanama volt a magyar közélet egyetlen sötét pontja, mint Mohamed hivői a paradicsomi boldogságról. Azóta de *bealkonyodott* szegény Magyarországnak! Elvesztette területi integritásának kétharmadát és *erkölcsi integritásának* kevés hijján háromharmadát. *Egy merőben uj, szemérmetlen, még a látszatoknak is fittyet hányó, kéz-kezet mos, panamistaszellem lett uralkodóvá a közéletben, a társadalomban, az élet minden viszonylatában, a politikai, pénzügyi és gazdasági világban.* Az elszakitott magyarok, akik jórészt egy balkáni atmoszférában kénytelenek élni, ámulva és kiábrándulva *látják, olvassák és tapasztalják*, hogy a maradék Magyarországon is meglazultak az erkölcsök, hogy itt is évekig dühöngött a kiviteli engedélyek dögvésze, hogy Budapesten is a közpénzek hizókuráján pohosodtak számosan, akikre ujjal mutatnak az emberek. A főoka e szégyenteljes elfajulásnak a politikai pártok, hirlapok és hirlapirók *elfogultságában* rejlik. *Világnézleti, politikai, felekezeti szempontok döntöttek el a panamista leleplezését, ezek a szempontok irányitották a publicisztikát és a riportokat is;* nem az volt a lényeg, hogy a panamista pellengérre állittassék és az erkölcstelen kitaszitassék a fórumról, *hanem pártérdek, világnézleti vagy felekezeti elfogultság vezette a tollakat, a tendenciákat, a támadások vagy éppen a védelmek tempóját.* Igy történt, miután a sajtó nem teljesitette kötelességét, hogy a ma kezünkbe került külföldi ujságok *egy cim alatt beszélnek Budapest és Bukarest közéleti romlottságáról.* Ezzel az európai közhangulattal szemben nincsen más orvosság, mint *egységes front a — panamistákkal szemben.* Ugy *jobbról*, mint *balról* kezdődjék meg a hivatott tollak *kiméletlen tisztitó munkája*, ebben a kérdésben nem látunk se politikát, se világnézleti különbségeket, mindenkinek egyformán viselnie kell a harc dicsőségét és kockázatát. Az ország becsületéről van szó, aki a koldus ország koldus javain gazdagodik, *pusztuljon*, bárhova tartozzék is, bármilyen pártnak, iránynak, rezsimnek oszlopa vagy harsonása...

— **Mindössze két miniszter volt az ünnepek alatt Budapesten.** A kormány 11 tagja közül a tegnapi és tegnapelőtti kettős ünnepet csak *Bud János* pénzügyminiszter és nagyatádi *Szabó István* földmivelésügyi miniszter töltötte Budapesten. Bud miniszter Balatonalmádiból visszaérkezve, hétfőn is bent dolgozott hivatalában és meghallgatta *Havas Jenő* miniszteri tanácsosnak, az elnöki osztály vezetőjének jelentését. *A földmivelésügyi miniszter még mindig gyöngélkedik* és ezért meg sem jelent tegnap hivatalában, *Vass József* helyettes miniszterelnök pedig már vasárnap *Kalocsára utazott*, ahonnan ma érkezik vissza Budapestre. *Klebelsberg Kuno* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter e héten szabadságon lesz, miniszteriumának folyó ügyeit távollétében ideiglenesen *Rakovszky Iván* belügyminiszter intézi, *akit mára várnak vissza Fonyód-Bélatelepről a fővárosba.*

— **Chaplin is Arion-fogkrémet használ.**

— **A rádió legujabb eredménye.** Amerikában a nagyobb cégek rádió utján adják le hirdetéseiket a közönségnek. De nálunk rádió nélkül is tudja mindenki, hogy gyermekeit elszakithatatlan iskolaruhával *Gutmann* látja el.

KOLLARIT BÖRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB

GYÁRTJA:
EGYESÜLT UJPESTI ÉS MONFALCONE VEGYÉSZETI GYÁRAK
KOLLAR MIKLÓS és BREITNER
Központi iroda: BUDAPEST, VI. Bajza-utca 28.

Kérje az ón bélelt Kollarit Börlemez melynek tökéletes tartósságát hosszu évek igazolják. — Utánzatokat ne fogadjon el.

Fedési munkálatokat műszaki osztályunk eszközöl
Telefon: 12—54, 93—45

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3·5 milliőért. **Ebédlő** tölgy, vitrines komplett, 3·5 milliőért külön külön is átadó
Uriszoba klubgarniturával együtt 11·5 millió K-ért.
Podmaniczky-utca 14. szám

Belvárosi Továbbképző Tanfolyam Mária Valéria-u. 10
Tantárgyak: magyar és világirodalom, müvelődéstörténet, idegen nyelvek
Modern módszer
Mérsékelt árak!

Ezüstáruk
disztárgyak és evőeszközökben gazdag raktár.
Saját gyártmány, gyári áron kapható
SCHLEIFER Budapest, VII, Kazinczy-utca 14 Telefon: József 135-28

A kormány megengedi
a Jacopo di Palma-kép kiállitását és novemberben visszaküldi a képet Queroba

Bud pénzügyminiszter ma egyezik meg Kovács Bélával — Amsterdamban, Hágában, Berlinben, Münchenben, Bécsben és Budapesten állitják ki a képet

(A Reggel tudósitójától.) Kovács Béla dr.-ral, akinek a Jacopo di Palma-kép történetével összeforrt neve néhány hétre lekerült a napilapok müsoráról, szombaton délben találkoztam először a népjóléti miniszter előszobájában. Sehogyse tudtam elgondolni, *ki lehet az a szemüveges, borotvált képü, egyik lábára sántikáló ősz férfiu, akit Vass József helyettes miniszterelnök megszaporodott teendői közepette is háromnegyedórás kihallgatáson fogadott.* Az ajtónálló figyelmeztetett:

— Ez az a *Jacopo di... di — Kovács*, tetszik tudni...

A queroi oltárkép bonyolult ügyének főszereplőjét nem találtam beszédes kedvében:

— Nem nyilatkozhatom — mondotta titokzatosan csillogó szemmel —, ma még nem mondhatok semmit. Éppen *a legkritikusabb pillanatban érdeklődik*, mert

a Palma-kép ügye most érkezett el a fordulópontjához.

A probléma megoldásának olyan módját ajánlottam föl a kormánynak, amely *az államtól nem kiván anyagi áldozatot*, de másrészt lehetővé teszi azt is, hogy — *a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon* elve alapján — nekem is megtérüljenek a kép megszerzése és ide-odaszállitása körül fölmerült több százmilliós kiadásom. A megoldásnak ezt a módját *Vass József* helyettes miniszterelnök ur, aki az ügyet a legnagyobb megértéssel kezeli, *„járható ut"-nak jelentette ki.* Igy most már csak az van hátra, hogy *Bud János* pénzügyminiszter urral perfektuáljuk az ügyet.

Fölkisértem Kovács Bélát a pénzügyminiszteriumba, ahol Bud János titkára közölte velünk, hogy a miniszter elutazott Balatonalmádiba és igy *csak kedden délelőtt lesz abban a helyzetben, hogy letárgyalhassa a Palma-kép ügyét.* Kovácstól elbucsuzva,

illetékes és teljesen beavatott helyre

fordultam fölvilágositásért, ahol a queroi oltárkép ügyében beállott *váratlan fordulatról* igy nyilatkoztak *A Reggel*-nek:

— A vádtanács tudvalevően elrendelte Kovács Béla szabadlábra való helyezését, *de a vizsgálatot nem szüntette meg.* Igy azután a vizsgálóbirónak módjában volt fölkérni az amsterdami hatóságokat, hogy a Palma-képet, *mint bünjelet adják ki Magyarországnak.* Az amsterdami rendőrség azonban, amely a képet letétképen őrzi, *távirati válaszában kijelentette, hogy ragaszkodik a Kovács Bélával kötött szerződés szövegéhez, vagyis a képet csak a letéteményes aláirásával ellátott utalvány ellenében hajlandó kiszolgáltatni.* Közben Kovács fölfolyamodással élt a vizsgálat folytatása ellen, az ügyiratok pedig az *igazságügyminiszteriumba* és onnan a *miniszterelnökségre* kerültek. Az egész ügy ilyenformán holtpontra került volna, ha az államnak és Kovácsnak nem lett volna egyformán érdekében a megoldás siettetése. Kovács már két hete tárgyal — hol személyesen, hol ügyvédje, *Weisz Ödön* közvetitésével — a kormány illetékes tagjaival, legutóbb pedig azt ajánlotta föl a kormánynak, hogy

az eljárás teljes megszüntetése és a Palma-kép kiállitási joga fejében hajlandó a kormány rendelkezési jogát nyomban elismerni.

Vass helyettes miniszterelnök ezt a megoldást *elfogadhatónak* találta és *a döntést a minisztertanács előzetes fölhatalmazása alapján csupán Bud János pénzügyminiszter hozzájárulásától tette függővé.* Ez a hozzájárulás — ugy várható — kedden délben történik meg és *ezzel a Palma-kép ügye végleg és közmegnyugvásra elintéződik.*

Amikor Kovács Bélával tegnap délután közöltem értesülésemet, kénytelen volt azt megerősiteni.

— Ha már kipattant a tervem — mondotta —, semmi értelme sem volna a további titkolódzásnak. Csakugyan fölajánlottam a kormánynak, hogy *a Palma-kép nyilvános kiállitásának engedélyezése fejében azonnal elismerem a kép fölött való rendelkezési jogát.* A kép átadásával kapcsolatos igényeimet az állammal szemben lényegesen leszállitom, a további tervem pedig az, hogy

a képet előbb külföldön éspedig Amsterdamban és Hágában, Berlinben és Münchenben, majd Bécsben és végül Budapesten megtekintési dij ellenében ki fogom állitani.

Én, aki ismerem a képet, nem kételkedem abban, hogy ilyen módon sikerülni fog fölmerült kiadásaimat visszaszerezni. *A megoldásnak ezt a módját a legnagyobb készséggel tette magáévá Paulo Mosettig dr. budapesti olasz főkonzul is*, ugy hogy

a Palma-kép novemberben visszakerülhet Queroba.

Amennyiben a kép kiállitása megfelelő sikerrel jár, ugy tervezem, hogy *a képet magyar müvésszel restauráltatom és müvészi kerettel látom el*, mert ezektől a magyar koronában közel százmillióra rugó költségektől mindenáron meg szeretném a szegény queroi egyházközséget kimélni.

Ludvig Dénes.

— **Nagy lőszerrobbanás Bukarest közelében.** Bukarestből jelenti *A Reggel* tudósitója: Pénteken délután a *Bukarest közelében levő Afumatz nevü erődben fölhalmozott lőszer fölrobbant. Az erőd és a mögötte fekvő épületek lángralobbantak*, miután pedig a Bukarestbe vezető telefonvonalakat a keletkezett tüz megrongálta, *Bukarestből nem tudták kellő időre kihivni a tüzoltókat* és csak este, amikor az eső megeredt, sikerült a tüzet eloltani. *Az erőd elpusztult.* A megejtett vizsgálat szerint egy mótor szikrájától támadt a tüz. Az elpusztult lőszer „hadi zsákmány" volt.

— **Öngyilkos lett egy fiatal leány.** Hétfőn délben *Mészáros Erzsi*, 20 éves urileány ismeretlen méreggel megmérgezte magát. *Sulyos sérülésekkel a Rókus kórházba szállitották.*

— **Dunából kifogott holttest.** Hétfőn délután az ujpesti rakparton egy 30—40 év körüli *jól öltözött férfi holttestét fogták ki a Dunából.* Semminemü irást vagy okmányt nem találtak nála. A holttesten sötétkék alapu, apró piroskockás szövetruha, világossárga harisnya, lila csikos ing volt, monogram nélkül. Zsebében 5—6 darab cseh érempénzt találtak. A törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

Trocadero
Király-utca 77
Szenzációs uj müsor!
Kezdete este 9 órakor
Ma, kedden, záróra **reggel 5 órakor**

KOCH TESTVÉREK öltözködési áruháza Károly-körut **26**

Föltünő olcsó árajánlat!

Az árak ezresekben értendők

Bőrkabát „Nappa"-bőr **1400**
Öltöny minden alkalomra **850**
Női bőrkabát minden szinben **1800**
"SMITH" az uj átmeneti és télikabát **1100**
Gazdaszkabát: 950
Női köpeny francia velour, minden szinben **1200**
Télikabát atlasin béléssel **1800**
Autó és sport férfi és női köpeny és bunda
Férfi és női **Szőrmebekecs 1800**
Divatnadrág 320
Férfi és női gumiesőköpenyek 1200
Cégünk szabadalma a „Féligkészöltöny" **1200** mely 2 óra alatt mérték szerint elkészül

— **Nyolc napig várt fegyverviselési engedélyre, hogy — agyonlőhesse magát.** A szombatra virradó éjjel a Rákóczi-tér egyik padján agyonlőtte magát Zirner Frigyes ügynök. Zirner a Fecske-utcai halálgyár, a Budapesti Fésü- és Gombgyár helyi képviselője volt még néhány hét előtt is. A vevők, akiket végiglátogatott az utóbbi időben, *rendellenességet figyeltek meg a viselkedésén* és erről értesitették a közben a Francia-utra kitelepitett gyár tulajdonosait, *Willnert* és *Schnellert*. Erre ezek *megvonták* tőle a képviseletet anélkül azonban, hogy elbocsátották volna szolgálatukból. Azóta Zirner, *akinek idegrendszerét kétségtelenül a robbanási katasztrófa renditette meg*, csöndesen éldegélt fizetéséből, mindennapos vendége volt az egyik József-körúti kávéháznak, asszonytársaságban forgott és *senki sem sejtette róla, hogy már nyolc nap előtt elszánta magát az öngyilkosságra*. Péntek éjjel ½1 óra tájban hálóingben lejött Rákóczi-tér 17. számu lakásáról, leült az egyik padra és halántékon lőtte magát. Pillanatokkal utóbb a dörrenésre odasiető rendőr karjaiban kiszenvedett. Zsebében levelet találtak, amelyben közli testvérével, hogy már régen készült a halálra és *az öngyilkosság végrehajtásában csak az hátráltatta, hogy a rendőrség a fegyverviselési engedélyért benyujtott kérvényét nem intézte el, csak nyolc nap multán*. Bátran megy — irta — a halálba és nyugodt lesz a pihenése is, ha testvére kifizeti helyette azt a hétszázezer koronát, amivel háziasszonyának adósa maradt. A levél nyilvánvalóvá teszi, hogy irója az öngyilkosságot *elmezavarában* követte el, mert hisz épp ésszel alig várt volna nyolc napig — rendőrségi engedélyre az öngyilkosság elkövetésére.

— **Öngyilkos flatalasszony.** Hétfőn délután az Andrássy-ut 75. számu lakásán *Bese Lajosné* 19 éves háztartásbeli asszony ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Sulyos belső sérülésekkel a Rókus-kórházba szállitották.

— **A francia minisztertanács rádión hallgatta Herriot genfi beszédét.** Párisból jelenti *A Reggel* tudósitója: Pénteken délelőtt ½11-re, amikor *Herriot* miniszterelnök beszélni kezdett a genfi reformáció-teremben a Népszövetség közgyülésén, *az összes francia miniszterek és politikai államtitkárok formális minisztertanácsra ültek össze a — párisi telefonfőiskolán, a Rue de Grenelle 103 alatt*, hogy meghallgassák *Herriot* beszédét. Ezt a minisztertanácsot azonban nemcsak szokatlan helyen tartották, hanem szokatlan résztvevői is voltak. Olyanok, akik egyébként csak az előszobában szoktak ülni: a miniszterelnöki és külügyminiszteri sajtófőnökök, osztályvezetők és Herriot személyi titkárai, akik nem utaztak Genfbe. Alighogy elhelyezkedtek, egyszerre csak *megszólal egy nagy tölcsérből Herriot erős hangja: ... „Monsieur le Président... meghatott és tiszteletteljes érzelmekkel szólok Franciaország nevében e nagytekintetü és méltóságos gyülekezet előtt“...* A párisi minisztertanács nemcsak a miniszterelnök szavait hallotta *teljesen tisztán*, hanem *a helyeslést és tapsot is*, amely beszédét kisérte. Amikor a beszéd véget ért, Herriot munkatársai nyomban táviratot küldtek Genfbe a miniszterelnöknek, amelyben nagy örömmel értesitették, hogy élvezték pompás beszédét a nagy messzeségből és azt a lelkesedést, amellyel a Nemzetek Szövetsége a beszédet fogadta.

„Bécs rendezett viszonyait látva, szomoruan gondoltam vissza a mi Budapestünk siralmas állapotára...“

(A Reggel tudósitójától.) Ripka Ferenc, a főváros uj kormánybiztosa, most a különböző városházi ügyosztályok vezetőivel tanácskozik. Az *élelmezési* kérdésekről *Vajna Ede*, a *városgazdasági* ügyekről *Bucsánszky Bertalan* főjegyző, a *középitések* nehéz kérdéséről *Barczen Gyula* és *Orczy Gyula* tanácsnok, az *utak és csatornahálózatok szomoru állapotáról Fock Ede* tanácsnok referált a kormánybiztos előtt. *A Reggel* munkatársa fölkereste

Fock Ede

tanácsnokot, *a főváros ut- és csatornaépitési ügyosztályának vezetőjét, aki a kormánybiztossal folytatott tárgyalásairól* a következőket mondotta:

— *Ripka Ferenc* kormánybiztos ur, a főváros különböző ügyosztályainak vezetői között, engem is fölkért, terjesszem eléje, miképen gondolom megoldani azokat a *sulyos, nehéz és rendkivül fontos föladatokat*, amelyek a vezetésem alatt álló ügyosztály elé tornyosulnak. *Kijelentettem a kormánybiztos ur előtt, hogy*

a főváros utvonalai és csatornái siralmas állapotban vannak.

Föltártam előtte azokat a *kiszámithatatlan, sulyos következményeket, amelyek abból származhatnak, ha ut- és csatornahálózatunk továbbra is ilyen elhanyagolt állapotban marad.* Nekünk e kérdés megoldásához nincs semmi másra szükségünk, csak *pénzre*. Évek, sőt évtizedek óta fiókjainkban hevernek azok a nagyszabásu tervek, amelyek az utvonalak és csatornák helyreállitását célozzák, de anyagi eszközök hiányában hosszu esztendők egész sorozata vonult el anélkül, hogy alkalmunk lett volna e téren érdemlegeset alkotni. Arra kértem a kormánybiztos urat, bocsásson ügyosztályom rendelkezésére *nagyobb póthitelt, mert sok milliárdra van szükségem, hogy legalább a halaszthatatlan munkálatokat megkezdhessük*. Elsősorban az *utak* — különösen a budai utak — sürgős rendbehozatala vált szükségessé. *A tavaszi óriási esőzések fölbecsülhetetlen károkat okoztak a budai utvonalakon* s bár egész nyáron folytak a helyreállitási munkálatok, még nagyon sok utca van, *ahol a mai napig sem tudtuk a pusztulás nyomait eltüntetni.*

Legalább 33 milliárdra van szükségem,

hogy a tönkretett utvonalakat valahogyan rendbehozzuk. Eddig *mindössze 10 milliárdot* szavazott meg e célra a főváros tanácsa és most arra kértem a kormánybiztos urat, tegye lehetővé a *további 23 milliárdos költségösszeg kiutalását*, hogy a megkezdett utjavitásokat tovább folytathassuk. A *szivattyutelep elektrifiklása* céljára további *1½ milliárd*, a csepeli kikötő raktárainak és partjainak épitési költségeihez 5 milliárd póthitelt kértem. *Több milliárd szükséges a hegyi vizek szabályozására.* Gondoskodnunk kell *Kelenföld és a Lőportalomdülő árvizvédelméről*. Az itt épitendő gátak szintén sok milliárd koronát igényelnek. Siralmas állapotban vannak a dunai rakpartok s *különösen a Ferenc József-rakpart szorul sürgős tatarozásra*. A főváros *csatornahálózata* már régen megérett a *kicserélésre*. Az a közel 70 esztendő, amióta ez a hálózat le van fektetve a főváros alatt, alaposan megrongálta az összes csatornákat. Sulyosbitja a helyzetet, hogy a csatornákat már *évek óta nem javitották*. Pénz hiányában most sem gondolhatunk az állapotok gyökeres megjavitására, csupán *1½ milliárdot* kértem az apróbb javitások elvégzésére. *Békében 45 millió aranykorona volt előirányozva a csatornahálózat kicserélésére, ez ma persze 765 milliárd.* Ma tehát álmodni sem szabad uj csatornákról. Halaszthatatlan azonban a *Soroksári-uti szivattyutelep* lapátjainak kicserélése, mert a 30 évi müködésük után a lapátok olyan vékonyak lettek, hogy eredeti teljesitőképességüknek *ma alig a felét tudják kifejteni*. Erre a célra szintén 1½ milliárdot kértem a kormánybiztos urtól. A kormánybiztos ur a legteljesebb megértéssel fogadta előterjesztésemet és igéretet tett, hogy minden erejével igyekezni fog a kért összegeket rendelkezésemre bocsátani. Ha a munkák megindulhatnak, *600—700 munkás juthat kenyérhez s ezáltal csökkenne a munkanélküliség*. Magam is azt vallom, hogy itt az ideje megindítani ezeket a helyreállitó munkákat. A napokban Bécsben voltam és az ottani *rendezett* viszonyokat látva, *szomoruan gondoltam vissza a mi Budapestünk siralmas állapotára.*

Ott olajjal öntözik, ápolják az uttesteket, mi már rég elfeledtük, hogy valamikor nálunk is igy volt.

Hogy miért jobbak a bécsi közállapotok? Erre a kérdésre talán ugy felelhetek, hogy — nem válaszolok...

— **Szeptember végén lesznek a bikaviadalok az FTC-pályán.** E hó végén Budapest közönségének olyan látványosságban lesz része, aminőt eddig legföljebb Andaluziában, ha élvezhetett volna. Az *FTC* ujraépült pályáján *valódi spanyol bikákkal, spanyol torreadorokkal eredeti bikaviadalt rendez*, amelynek résztvevői közül egyesek már meg is érkeztek Budapestre. A bikák *Veragua* hercegé és *Don José Bueno* hires andaluziai tenyészetéből valók, amelyek *egész Spanyolország bikaviadalait ellátják bikákkal*. Az FTC vezetősége már az összes részletekben megállapodott *Don Consuelo Estrella*, hires spanyol bikaviadal-impresszárióval, aki a szerződések perfektuálása után azonnal visszautazott Spanyolországba, hogy a bikákat személyes ellenőrzése mellett szállittassa át Magyarországra. Az FTC az uj tribünépitkezések által kiürült pénztárát óhajtja ujból megtölteni a bikaviadalok bevételeiből s pályáját máris mintegy száz munkás foglalkoztatásával alakitja át, hogy alkalmas legyen a bikaviadalok megtartására. A főváros is jelentős jövedelemhez jut a bevételből. Értesüléseink szerint a spanyol vállalkozók jövőre más attrakciókkal is be akarják kapcsolni Budapestet az attrakciók világforgalmába, amennyiben *egy spanyol staggione színházat akarnak rövid vendégszereplésre ide elhozni*. A publikum körében értehetően *nagy az érdeklődés* a Budapesten még soha nem látott, izgalmasan érdekesnek igérkező *spanyol bikaviadalok iránt.*

— **A dr. Taub-gyermekkenőcs épp oly jó, mint az Arion angol fogkrém.**

— **Első szappanvásár** a Grünfeld-illatszertárban, Belváros, Hajó-utca 3. Ia nagy mandulaszappan 4000 K, nagy tojásszappan 4000 K, citromillatu 4000 K, bébészappanok 6000 K, Klein-féle glycerin 6000, kolozsvári Neutrai-szappan 6500 K, Ia nagy angol 2000, 4000, 6000, 6500 K, Ia orosz kölniviz 100 gramos 17.500, 50 gramos 12.500 K. Minden üveg Odol vételénél 1 pohár ingyen. Fölkérem a t. közönséget kirakataim megtekintésére.

TÉLI
ADMIRAL
IV, Magyar-utca 5. sz. Telefon: József 154-49
Megnyilt!

Autót
(kisebbet), használtat, MEGVÉTELRE KERESÜNK. ORIENT, Dob-utca 53. szám alatt. Telefon: József 11—37

MŰBUTOR ALAP. 1885
LAPIDES 551
RÓZSA-UTCA 72 IRODABERENDEZÉS

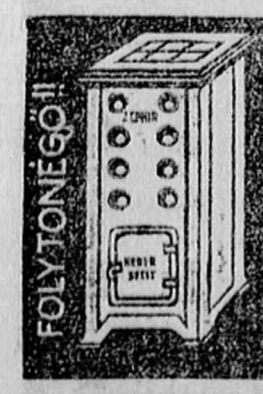
FOLYTONÉGŐ!!
GAZDASÁGOS
és kellemes fütést csak a szab. jutalmazásu légfütéses
ZEPHIR
kályhával érhető el
HÉBER SÁNDOR, kályhagyáros
VI. Vilmos császár-ut 39. TELEFON 47-47

Salamon Béla fölléptével
„A kodak“ a TEREZKÖRUTI SZINPAD uj müsorában

Del-Ka
Iskola-cipők

Fekete és barna szinben
NAGYS: 26/30 31/34 36/39
KOR: 135.000 160.000 195.000
HARISNYÁK NAGY VALASZTÉKBAN
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 28. SZ.

— **Megölte magát egy fiatal táncosnő, mert fölbontották a szerződését.** Szombat délben *Borsi Gizi 22 éves táncosnő* Homok-utca 5. szám alatti lakásán nagymennyiségü lugkőoldattal megmérgezte magát. A szerencsétlen fiatal leány, aki azóta élet és halál között lebeg a Rókus-kórházban, *semminemü bucsulevelet nem hagyott hátra, amelyben megokolta volna tragikus elhatározását.* Mindazonáltal azok vallomása alapján, kikkel előzőleg közölte végzetes tervét, kiderült, mi kergette *a szőke, jókedvü, föltünően csinos táncosnőt* a halál felé. Borsi Gizi évek óta müködött *Kővári Bäby* néven különféle táncos szinpadon, mint *elsőrendüen osztályozott artistanő.* Utoljára az *Excelsior-barban* volt szerződtetve; már egy esztendeje dolgozott a Rákóczi-uti mulatóban. Szép szándékai voltak: *müvésznő akart lenni.* De egyeseknek nem tetszett Kővári Bäby viselkedése, mert a „szám" után nem akart foglalkozni a vendégekkel. Igy lett, hogy szeptemberi hatállyal fölmondták a szerződését. Nagyon a szivére vette. Kővári Bäby-Borsi Gizi hazament, lugkövet öntött a poharába és jajszó nélkül türte, ahogy a méreg fölmarta a gyomrát. *A Reggel* munkatársa vasárnap délután a Rókus-kórház hirhedt 28-as kórtermében meglátogatta *a haldokló táncosnőt.* Öntudatlanul feküdt, lehunyt szemmel: *ágyán rengeteg virág — artistaleányok, kolleginák küldték.* Egyben vizsgálat indult, hogy miért bontották föl a szerződését. Kővári Bäby — az orvosok véleménye szerint — azt már nem fogja megvárni. Estére meghal...

— **Erdőcsokonya, Nagyatádi és Tankovitsék.** *(Levél a szerkesztőhöz.)* Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nagybecsü lapjának szeptember 1-i számában „Erdőcsokonya elpártolt Nagyatáditól, de senki sem hiszi az Esküttvádakat" cimmel hosszabb cikk jelent meg, amelybe — *bár meg vagyok győződve, hogy minden tendencia nélkül és teljesen jóhiszeműen* — néhány tévedés csuszott be, amelyeket — miután a cikk e tévedésekkel kapcsolatban *éppen személyemmel foglalkozik* — igen kérek helyreigazitani. A cikkiró szerint nagyatádi Szabó István felesége azt mondotta volna, hogy „Esküttet a Tankovits veje öcsének esküvőjén látta. Aztán a Tankovitséknál még egynéhányszor". Anyósom ilyent nem mondhatott, mert *öcsém egyáltalán nincs,* egyetlen bátyám pedig még 1915-ben hősihalált halt a Doberdón. A cikk további része: „Tudjuk mi, hogy miért lett Ulain Csokonya képviselője. Tetszik tudni — mondják —, a Szabó miniszter vejének, a Tankovitsnak volt valami kiviteli ügye, az Ulain védte és kihuzta a bajból. Revancsot akart tehát adni a Pista bácsi, amikor odaadta a mi kerületünket az Ulainnak." A cikknek e megállapitása sem való, mert *Ulaint az Esküttügy kezdetén még nem is ismertem, soha a védőm nem volt és én az ő megválasztásába semmiféle módon bele nem avatkoztam.* Szerkesztő ur szivességét előre köszönve, vagyok tisztelettel: *Tankovits Miklós.*

— **Lopás és orgazdaság miatt elitélt gróf.** A budapesti büntetőtörvényszék ez év tavaszán lopási bünügyet tárgyalt, ahol egy serdültebb kereskedőinas és egy boltiszolga voltak a fővádlottak, de a tolvajok mellett a vádlottak padjára került *gróf Nyári Miklós 23 éves magánhivatalnok is,* akit orgazdaság büntettével vádolt az ügyészség. A főtárgyaláson kiderült, hogy *a gróf züllött sihedernekkel tart fönn barátságot és a tolvajoknak ő az orgazdája.* A törvényszék annak idején 6 hónapi börtönre itélte el és ez az itélet jogerőssé vált. *Gróf Nyári Miklós* hetekkel ezelőtt kezdte meg a büntetését és ez alkalommal kitünt, hogy *bünpártolás vétsége cimén is elitélték 14 napi fogházra és régebben 4 hónapi fogházbüntetést kapott egy másik ügyben lopásért.* Az ügyészség most összbüntetés kiszabását inditványozta a büntetőtörvényszék előtt és erre vonatkozólag e héten *csütörtökre tüzek ki uj tárgyalást.*

— **Fodor testnevelő és vivóintézet** IV. Koronaherceg-utca 3, közli, hogy a beiratkozások megkezdődtek. Az intézet uj, kiváló erőkkel, ujabb helyiségekkel és fölszerelésekkel gazdagodva, nyitja meg a tanévet. Az intézet megkülönböztetett figyelmet fog forditani a hölgyek és gyermekek torna- és vivókiképzésére is. Fölnött urak a nap minden szakában nyerhetnek oktatást.

Gaál Endre képviselőt megverték az Otthon-körben

Egy ujságcikkért brutálisan rátámadt Szomaházy Istvánra, a kör elnökére — A töröttkaru irót Egyed Zoltán vette védelmébe, majd az őt is megtámadó képviselőt megfenyitette

(A Reggel tudósitójától.) Vasárnap délután 5 órakor az Otthon Irók és Hirlapirók Körének Eszterházy-utcai helyiségében megjelent *Gaál Endre* képviselő, a Friedrich-kormány nyugalmazott államtitkára, aki az egyik asztalnál baráti körben beszélgető *Szomaházy Istvánra,* a klub elnökére, a következő szavakkal támadt reá:

— *Ön cikket irt a gyógyszerészek ellen. Ezért Önt biróság elé fogom állitani!*

Szomaházy és az asztalnál ülők meglepetve fordultak Gaál felé, aki odalépett az asztalhoz és fenyegető hangon igy folytatta:

— *Ez nem „Mese az irógépről!" Ezért Ön felelni fog! Érti? Felelni fog!*

Szomaházy, aki egyik esti lap vasárnapi számában szines elmefuttatást közölt a régi világ hires gyógyszerészeiről, akiket párhuzamba állitott a mai korral, eleinte *tréfára vette a dolgot,* amikor azonban látta, hogy Gaál Endre *egyre agresszivebb hangon folytatja,* kikérte magának az inzultust:

— *Engem ne fenyegessen, ha cikkem sérti Önt, inditson sajtópört, ilyen hangon azonban ne beszéljen velem!*

Gaál még indulatosabb és sértőbb hangon felelt Szomaházynak, aki fölkelt helyéről, hogy elhagyja az asztalt, ahová közben Gaál leült. Ekkor érkezett az asztalhoz *Egyed Zoltán* hirlapiró. Hallva az izgatott és hangos párbeszéd utolsó mondatait, odalépett Gaál Endréhez s a következőket mondotta neki:

— *Önnek itt nincs joga ilyen hangon beszélni a klub elnökével. Tessék itt csöndesebben viselkedni!*

Gaál Endre most Egyed felé fordult és magából kikelve, kiabálta:

— *Majd én elintézem Szomaházyval a dolgomat, Ön ne avatkozzék belé!* — Szomaházy azonban, aki törött karjával nemrég hagyta el a szanatóriumot, már fölkelt az asztaltól és igy szólt:

— *Velem nem, mert én ezek után szóba sem állok Önnel!*

Gaál erre ujból Egyed felé fordult és igen aggresszivan kérte ki, hogy milyen jogon avatkozik bele az ügyébe. Egyed Zoltán nyugodtan végighallgatta az izgatott képviselőt, aztán csöndesen igy felelt:

— Ön tudja, hogy én ismerem Önt, jól. Ilyen hangon, idősebb, köztiszteletben álló urakkal tehát a legkevesebb joga van kiabálni. Pláne Szomaházyval, aki a kör elnöke!

— Ne gyanusitson! Mondja meg, amit gondol rólam! — kiáltotta a képviselő.

Egyed nyugodtan igy felelt:

— *Fölhatalmazom, hogy arra gondoljon, amire jól esik.* Egyébként meg is mondhatom: *Ön egy idült panamista!*

Gaál erre fölugrott és *„hazudik"* kiáltással *Egyedre támadt azzal szándékkal, hogy megüsse.* Egyed azonban az ütést kivédve,

torkon ragadta Gaál Endrét és többször egymásután arculütötte.

A képviselőt ugy kellett kiszabaditani a kezei közül. A panaszkodó Gaál Endre a klubtagok körében nem talált részvétre, mert az affér tanui egyértelmüen elitélték a képviselő példátlanul provokáló magatartását. Ezután Gaál eltávozott. Hétfőn este *Szabó Sándor* nemzetgyülési képviselő és *Kun Andor* dr. utján provokáltatta Egyedet, aki *Lázár Miklós* és *Rácz Vilmos* dr. személyében nevezte meg segédeit. A megbizottak még a mai nap folyamán összeülnek.

— **Kőbánya polgársága — a lehetetlen adókivetések ellen.** Vasárnap délelőtt Kőbánya polgársága a Kőbányai Kaszinóban nagygyülést tartott a kereskedők, iparosság és szabad pályán foglalkozók bevonásával. Zsufolásig megtelt a gyülésterem elkeseredett kereskedőkkel, iparosokkal és szabadfoglalkozásuakkal, amikor a gyülés megkezdődött. Az elnöki megnyitó után *Ádám László,* az Omke titkára vázolta a lehetetlen adókivetéseket, amelyek nem egyszer oda vezetnek, hogy *az adózóra annyi adót vetnek ki, ami meghaladja az egész adóévre eső bruttó jövedelmét.* Reámutatott arra, hogy a fiktiv aranykoronarendszer fönntartása *12% adópótlékot* jelent s veszélyezteti a szanálást és a korona stabilizálását. A szabadfoglalkozásuak nevében dr. *Róth Sándor* ügyvéd tiltakozott az abszurd kereseti adókivetések ellen, amelyek a polgárság anyagi romlását jelentik s ennek folytán éppen a kormány által megerősiteni kivánt polgári társadalom gazdasági ellenállóképességét csökkentik. A mindvégig izgalmas hangulatban lefolyt nagygyülés a következő határozati javaslatot fogadta el:

Kőbánya adózó polgársága *nagyszámu küldöttséggel keresse föl a pénzügyminisztert* és hivja föl a figyelmét azokra a *sérelmekre,* amelyek a X. kerület polgárságát a kereseti adó kivetésénél érték. Kérjék föl a pénzügyminisztert, hogy *a sérelmes adókivetések általános revizióját rendelje el és a revizió megejtéséig a folyó évi kereseti adó behajtását függessze föl.*

A küldöttség vezetésére a nagygyülés a Kőbányai Kaszinó és a Kereskedők Egyesületének elnökségét kérte föl.

— **Európai hirü publicista lett a jugoszláv külügyminiszterium sajtófőnöke.** Belgrádból irja *A Reggel* tudósitója: A király a külügyminiszterium sajtófőnökévé *Milan Grol-t, a demokratapárt európai hirü publicistáját* nevezte ki. Grol a háboru alatt *a genfi szerb sajtóiroda főnöke volt.*

— **Joghallgatói tanrend** és **utmutató** az 1924-925. tanévre is megjelent az előző évieknél lényegesen gazdagabb tartalommal. Ezen, a jogászok számára nélkülözhetetlen utmutató a kiadónál (IV, Kecskeméti-utca 4) *dijtalanul* kapható.

— **A spanyol csapatokat ujra megverték.** Madridból jelentik: *Primo de Rivera* Tetuanba érkezett. A nyugati zónában harcoló *csapatok hátrább vonultak.* Két állás kiürítése után az ellenség nagyobb harcba kezdett a legionáriusok ellen, akik *érzékeny veszteséget* szenvedtek. Tangeren keresztül érkező tetuáni távirat szerint *Serrano tábornak hadserege az uedlaui vonal legnagyobb részét kiüritette.*

— **Egy angol hölgy megkisérelte a La Manche-csatorna átuszását.** Londonból jelentik: *Harrison* kisasszony és *Helmy,* akik kisérletet tettek a *La Manche*-csatorna átuszására, *közel 15 órai uszás után föladták a küzdelmet.*

Az örök ifjuság

titkát cláruljuk: igyék naponta reggel, ebéd után és ozsonnára egy csésze tiszta babkávét pótlék nélkül. Ez előmozditja a szivmüködést és elősegiti az emésztést. Ebben rejlik az egészség és ifjuság megtartásának müvészete! Vásároljon azonban mindig csak jóminőségü kávét!

Meinl Gyula rt.

Egy-kéí szobás albérleti lakást

keresek külön konyhával, lehetőleg üresen, VII. VIII. kerületben. Ajánlatok a kiadóba küldendők

Szőrmemodelleink megszokott elsőrendüek Előnyös fizetési föltételekkel is! Elkán és Gerő, szücsök Andrássy-ut 27

Rendkivül olcsó árak

Ifj. Vajda Dezső

cégnél

IV, Koronaherceg-utca 8.

Speciál minőségü	kabátvelurok . .	270.000
140 cm. széles	gyapjukelmék . . .	150.000
Gyapju maroquin,	csikos és sima	150.000
Tiszta gyapjukazán	minden szinben	85.000

Burberry, Covercoat, raglánkelmék nagy választékban

Skót raglánkelmék	**150.000-től 300.000-ig**
Crepe de chine minden szinben . .	170.000

Crepe georgette gyönyörü szinekben

Crepe maroquin	150.000
Ia japon minden szinben	105.000

Mintázott maroquinek és ruhaselyemkülönlegességek

Szövet- és selyemmaradékok 25%-kal olcsóbban árusittatnak

Vidékre mintákat készséggel küldök!

— **Tájékozódó detektivek a játékkaszinókban.** Megirtuk, hogy a rendőrség és általában a hatóságok *az elharapódzott játékszenvedély megfékezésére tervszerü akciót inditanak.* A rendszabályozás részleteit most dolgozzák ki a belügyminiszteriumban és ehhez a munkához szükség van az összes budapesti játékhelyek alapos megismerésére. A zugkávéházaktól kezdve Budapest kaszinóiig részletes tájékozást kerestek a hatóságok *a játékalkalmakról, a játék minőségéről és arányairól.* E tájékoztató razziáknak első nagyobb eseménye zajlott le szombatról vasárnapra virradó reggelre. Az államrendőrség kártyaellenőrző csoportja különböző részekre osztva, először fölkereste azokat a zugkávéházakat, ahol tudomása szerint hazárdjáték folyik. Záróóra előtt aztán a kaszinókra került a sor. A rendőrség emberei valamennyi kaszinót sorra látogatták, *egy kaszinóban sem zavarták meg a játékosokat, bankot egyáltalán le nem foglaltak, csak összeirták mindazokat a helyeket, ahol idő után vagy rendszeresen hazárdjátékot szoktak játszani.* A tájékoztató razzia hajnal felé ért véget. A rendőrség utjának eredményéről *jelentés alakjában fog beszámolni a belügyminiszterium illetékes osztályának.* A zugkávéházakban talált hazárdjátékosokat ellenben mind sorra igazoltatták. Közöttük sok rovottmultu, a főváros területéről kitiltott, foglalkozásnélkülieket és hamiskártyásokat találtak, akik ellen az eljárást megindították.

— **Akit halálba küldött a B-lista.** Hétfőn délben *Karikás* Jenő 21 éves banktisztviselő a Lánchidról a *Dunába ugrott.* A viz árja azonnal elkapta a szerencsétlen fiatalember testét, ugy, hogy az utánaiető hajósok csak az Erzsébet-hidnál tudták elérni, amikor már *félig fulladtan* küzdött a hullámokkal. A mentők beszállitották a Rókus-kórházba, ahol kihallgatásakor elmondotta, hogy bankjánál B-listára helyezték és a kilátástalan jövőtől való félelme keseritette el annyira, hogy öngyilkossá lett.

— **Bécsben letartóztatott vörös terrorista kiadatását kéri az ügyészség.** A proletárdiktatura kitörésének éjszakáján *Nikli Ferenc* kocsis hirtelen *fölcsapott terroristának* és a zürzavaros és riadt éjszakán, 1919 március 21-én, *töltött Manlicherrel a kezében több rablást követett el.* Berontott özvegy *Singer Bódné* lakására, ahonnan élelmiszert és ruhanemüt vitt el. Azután báró *Rubechich Gyula* lakására tört be, ahol minden értéket, pénzt, aranynemüeket és egyéb ingóságokat vett magához. Betört még báró *Szentkereszty Béla* lakásába is, akit szintén *teljesen kirabolt.* A diktatura bukása után nem lehetett felelősségre vonni; *megszökött.* Nikli Ferencet *junius 29-én Bécsben lopás büntette miatt letartóztatták.* A budapesti ügyészség tudomást szerzett Nikli Ferenc bécsi fogságáról és dr. *Schultz Gyula ügyészségi alelnök most inditványt terjesztett elő arra vonatkozólag, hogy Nikli Ferenc kiadatása iránt inditsák meg az eljárást.* Érdeklődéssel várják jogászkörökben, hogy *a proletárdiktatura rablóját kiadják-e az osztrák hatóságok.*

— **Vasárnap nyitották meg Bécsben az árumintavásárt.** *Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósitója:* Vasárnap délelőtt 9 órakor nyilt meg Bécsben az őszi árumintavásár a Burg uj épületében, ahol azelőtt *az udvari istállók voltak.* A háboru vége óta ez már a hetedik vásár; a legnivósabb és egyben a legforgalmasabb is, épp ezért külföldről rengeteg vendége és vevője érkezett az osztrák fővárosba. Izléses pavillonokra osztották föl az árumintavásár területét. Elől a mezőgazdasági gépeket mutatják be, tovább haladva, a különféle ipari termékek piaca következik. Az élelmiszerek és csemegecikkek csoportja után állitották föl a szénvásárt, ahol ugy a bel-, mint a külföldi szénfajták vannak kiállitva. A kiállitást ünnepélyes formák között nyitották meg.

A kisántánt tárgyalni fog az orosz szovjettel

Marinkovics jugoszláv külügyminiszter találkozik Mussolinivel — A Radics-párt résztvesz a jugoszláv kormányban

Belgrád, szeptember 8.

(A Reggel tudósitójának távirata.) A *Radics*-párt képviselői *tanácskozást tartottak* a kormánytámogató pártok képviselőivel és megállapodtak abban, hogy

a horvát parasztpárt két tagot delegál a Davidovics-kormányba.

A kormány rekonstrukciója *a jövő héten* fog megtörténni. A másik nagyjelentőségü politikai esemény, hogy *Belgrádban rokonszenvvel fogadják Csicserin külügyi népbiztosnak azt a tervét, hogy*

Oroszország kapcsolatot keres a kisántánt államaihoz.

A kisántánt külügyminiszterei, valószinüleg a genfi ülésszak után, közvetlen tárgyalást kezdenek a szovjet képviselőivel. Egy másik fontos találkozás is lesz a közeljövőben: *Marinkovics külügyminiszter találkozása Mussolinivel.* A két kormányférfi

Olaszország balkáni érdekszférájáról

fog tárgyalni. Szó van arról, hogy a jugoszláv királyi pár londoni és párisi utja után *Rómába is ellátogat.*

— **Harminchat uj tipusu villamoskocsi fog a nagykörúton járni.** A budapesti villamos annyira lerongyolódott, hogy a folytonos javitgatás helyett most már *uj kocsikat kell beállitani a forgalomba.* Egyelőre *36 uj kocsit* gyártanak, amelyek *a nagykörüti 6-os relációban* fognak járni és *hasonlók lesznek a földalatti villamoskocsikhoz, ahol a vezető helye teljesen el van különitve és csak egy széles ajtó van a kocsi közepén.* Nagyon jó volna, ha az uj kocsitipus beállitásával a balesetek is csökkennének és megszünne az a tolakodás a föl- és leszállásnál, amikor az emberek letaposssák egymás lábát és leszakitják egymás ruháját.

— **Róth bankár sokszázoldalas bünügyi regénye.** Ismeretes, hogy Róth Ármin, a Róth Ármin és Társa bukott bankcég egyik főnöke, a Markó-utcai ügyészségi fogház lakója. Csupán a véletlennek köszönhető, hogy Róthot hetekkel ezelőtt Friedrichshafenben letartóztatták. Elvették tőle az utlevelét, amely közönséges hamisitvány és *csodálatos, hogy ezzel a hamis utlevéllel Róth Ármin minden fönnakadás nélkül tudott bolyongani egész Európán keresztül.* Külföldi fogsága alatt, amig a kiadatási eljárás folyt ellene, *részletes vallomást tett, de a jegyzőkönyvi kihallgatáson fölül külön vallomást irt bankjának alapitásáról, müködéséről és bukásáról és az irásmüve olyan nagyterjedelmü, hogy többszáz oldalra terjed.* Amikor a friedrichshafeni biróság elrendelte Róth Ármin kiadatását és Róth Ármin Pestre került, dr. Lengyel Ernő büntetőtörvényszéki vizsgálóbiró hallgatta ki. A kihallgatás befejezése után elrendelte előzetes letartóztatását és ezt Róth megnyugvással tudomásulvette. Hirt adott *A Reggel* arról is, hogy Róth Ármin társa, Kormos Géza ügyvédje utján beadvánnyal fordult a vizsgálóbiróhoz, ahol azt kérte, vonják vissza ellene az elfogatóparancsot, engedjék meg, hogy szabadlábon maradhasson és akkor önként jelentkezik. *Ezt a kérelmet most a törvényszék elutasitotta* és hasonlóképen döntött Kormos másik kérvénye sorsáról is, ahol ötmillió korona óvadékot ajánlott föl szabadlábonhagyása érdekében. A monstruózus pör iratai most az ügyészségre kerültek, *ahol rövidesen elkészül Róth Ármin ellen több mint százrendbeli csalás és sikkasztás miatt a vizsgálati inditvány.*

— **Dolgoznak a zsebtolvajok.** Hétfő délután a főkapitányságon négy zsebtolvajlást jelentettek be. *Tyrnauer Ervin* igazgató bejelentette, hogy az *Arany János-utca és Zoltán-utca* közti utvonalon kilopták zsebéből tárcáját, amelyben egy Somoskőujfalura cimzett pénzeslevél volt 7 darab 100 dolláros bankjeggyel. — A 6-os villamoson *Knuth Károly* mérnök zsebéből kilopták 1000 svájci frank értékü arany zsebóráját és aranyláncát. — A Párisi Áruházban *Siska Mihály* mozdonyvezetőtől 2,000.000 koronát, — a M. F. T. R. raktárában Reinitz Sándor magánhivatalnok zsebéből 9,000.000 koronát loptak el. A zsebtolvajokat a rendőrség keresi.

— **Halálozás.** E hó 8-án, hétfőn délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a kerepesi-uti sirkertben kántorjánosi *Mándy Géza* kir. udvari tanácsos földbirtokost. Az egyházi szertartást *Szabó Imre* református lelkész végezte, aki remek beszédben méltatta az elhunyt kiváló tulajdonságait, a közélet terén folytatott munkálkodását, áldozatkészségét, kiemelve az ő zavartalan családi boldogságát, amelyet gyászban megtört hitvesével, született Fischer Margittal több mint 30 év óta átélt. A temetésen ott láttuk közéletünk számos kiválóságait. Szülőföldjének, kántorjánosi községnek nevében Gönczy József református lelkész bucsuztatta megható meleg szavakban, ugyis, mint egyházközségének főgondnokát. Kántorjánosi község nevében még Juhász Lajos főjegyző vett részt a végtisztességen.

— **Nem inditanak eljárást a szocialisták háboruellenes gyülésel miatt.** A szocialisták, amint ismeretes, a mult hónapban világszerte gyüléseket rendeztek a háboru kezdetének 10-ik évfordulóján és minden szocialista szervezet tiltakozott a háboru ellen és tüntető gyüléseket rendeztek a népek békéje mellett. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt is tartott ilyen ünnepélyt augusztus 15-én a Vas- és Fémmunkások Országos Szövetségének Thököly-uti helyiségében. Ennek a gyülésnek a programja két pontból állt, az egyik *a politikai és gazdasági helyzet megtárgyalása,* a másik pedig igy szerepelt a müsoron: *Megnyilatkozás a háboru ellen és a népek békéje mellett.* A tiltakozó nagygyülés elnöke *Kitajka Lajos* nemzetgyülési képviselő volt, előadók: *Peyer Károly, Propper Sándor* és *Gál Benő.* Rendben folyt a tiltakozógyülés, *csak egyszer játszódott le zavaró momentum, amidőn a hallgatóság köréből Szántó Mihály és Hahn Elemér magántisztviselők közbekiáltottak és Szántó Auguszta főhercegnő ellen is sértő kifejezéseket mondott.* A gyülésen résztvevő rendőrtanácsos intézkedésére az elnök csöndet teremtett, *a két közbekiáltót előállitották a főkapitányságra és bünvádi eljárást inditottak ellenük izgatás, továbbá a királyi ház tagjának megsértése cimén.* A rendőrség intézkedésére a tiltakozó nagygyülésen mondott előadói beszédeket gyorsirásban fölvették *és napokkal ezelőtt a főkapitányság átvette a beszédek teljes szövegét az ügyészséghez avégből, hogy amennyiben a vádhatóság szükségesnek találja, a beszédek tartalma miatt inditson eljárást a szónokok ellen.* Az ügyészség áttanulmányozta a beszédek szövegét és olyan határozatot hozott, *hogy a bünvádi eljárást megszünteti, illetve meg sem inditja, mert a beszédek szövege semmiféle büncselekményt nem tartalmaz.*

— **Aki milliárdos akar lenni,** ne mulassza el, hogy a szerencséjéről közismert Benkő Banknál is (Budapest, Andrássy-ut 60) egész sorsjegyet vegyen.

Rotter Izidorné, született **Weiszfeld Riza** ugy a maga, mint az alulirott rokonság nevében megtört szivvel jelenti, hogy szeretett férje

Rotter Izidor

szeptember 7-én, házasságának 42. évében, 71 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése szeptember 9-én, kedden délután ½4 órakor lesz a rákoskeresztuti izraelita temetőben.

Rotter Lajos, Marcel, Sándor, Erzsi, Ferenc és György gyermekei, **dr. Rotter Pál** veje, **dr. Rotter Marcelné**, született **Hochstädter Lilly, Rotter Sándorné**, született **Elfer Aranka, Rotter Évike** unokája, **Schwarcz Mórné**, született **Rotter Lotty, Rotter Salamonné**, született **Hackel Johanna, Walkó Henrik és neje, dr. Walkó Fülöp és neje**, özv. **Walkó Istvánné**, sógorok és sógornők.

A szerelem filmje!
Örökké a tiéd!
A főszerepben WALLACE REID
Tivoliban
Előadások: 5, ½8 és ½10 órakor

Kézzel hímzett
női szines és fehér batisztgarniturák
Nappali ing és nadrág, 2 darab .. 53 ezer
Zsebkendő, 6 darab ..... 23 ezer
Legujabb
Női zefir pijama ..... 198 ezer

Amerikai divatu
szines és fehér Voile-bluz ..... 38 ezer
Szines és fehér selyem Voile-bluz . 150 ezer
Divatos függönyök és ágyteritők
Bonnes Femmes ..... 319 ezer
Szárnyfüggöny, 2 szárny, 1 drapéria 509 ezer
Dupla ágyteritő ..... 705 ezer
Fonal- és Himzőipar Rt.
Budapest VII, Erzsébet-körut 24. szám

Opera étterem és Vezeklő-Pince étterem
VI, Andrássy-ut 25
Ujonnan átalakitva a téli idényre megnyilt!
Az Opera-Étteremben **Dundus** cigányprimás, a nótakirály muzsikál, a Vezeklőben a bécsi Stimmungskapelle élén **Bubi** énekel.
Naponta a halászlét és a halkülönlegességeket **Bucsky Péter** vendéglős és szakács személyesen főzi. Naponta Bucsky-féle **ételkülönlegességek** lesznek fölszolgálva. A félemeleten külön éttermek állnak a n. é. közönség rendelkezésére, ugyanott zongora és bar italok. Angol barmester.

VÉR-, BŐR- és nemibetegségeket gyökeresen gyógyit 30 évi tapasztalat alapján dr. MITZGER hirneves intézete Budapest, József-körut 3. Legujabb „Salvarsan"-oltások. Vérvizsgálat

Csonkafelsőmagyarország, Borsod, Gömör, Heves, Abauj, Zemplén és Szabolcs vármegyék kitünő hirdetési orgánuma a
MISKOLCI REGGELI HIRLAP

— **Hétfőn este egy uriasszony meghalt a Király-Szinházban.** Hétfőn este a Király-Szinházban a „Három a kislány“ előadásának második fölvonása alatt a földszinti támlásszék VIII. sor 5. székén ülő 40 év körüli uriasszony hirtelen szivéhez kapott s a szomszéd széken ülő férfi vállára dőlt. Mellette ült férje, *Schwarcz Lajos* nyugalmazott őrnagy, aki rosszul lett nejét hirtelen ölébe véve, a ruhatárba vitte. Mire azonban a ruhatárban lefektették, az uriasszony már halott volt. A Király-Szinház ügyeletes orvosa is előkerült, aki azonban szintén csak a beállott halált konstatálhatta. A halál okául az orvos szivszélhüdést állapitott meg; az uriasszony férje elmondotta ugyanis, hogy felesége már régebbi idő óta szervi szivbajban szenved — dr. Hasenfeld kezelte — s ugylátszik, ma valami hirtelen lelki fölzudulás vált reá nézve végzetessé. A hirtelen halállal elhunyt urnő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották. A tragikus eset egyébként a legnagyobb csöndben folyt le; akik a nézőtéren ültek, észre sem vették, amikor Schwarcz Lajos már meghalt feleségét ölben tartva kivitte.

— **A vasárnapi szocialista beszámolót többször megakasztotta az ügyeletes rendőrtiszt.** A szociáldemokrata párt parlamenti frakciója vasárnap délelőtt a VII. kerületben *beszámolót tartott.* A gyülés nagyszámu hallgatósága előtt *Propper Sándor* nemzetgyülési képviselő beszélt; előbb a pártképviselők parlamenti működéséről, majd az aktuális politikai kérdésekről. A magyar kormánynak ma sincs — mondotta a képviselő — tudatos gazdasági programja, politikája pedig sulyos ellentmondásokkal telitett. Vass József helyettes miniszterelnök is beismerte, hogy a kormánynak *„keresztény“* elnevezése igazolja legjobban a magyar pártdiktatura tényét. Másik nagy ellentmondás, hogy a tanulnivágyó *zsidó fiukat kikergetik az országból, de a nagy zsidókból kormányfőtanácsosokat csinálnak* és a nemzetközi zsidó nagytőkéhez mennek kolduln pénzmagért, mert a hazaflas agrár és egyházi vagyon és a banktőke nem volt hajlandó arra, hogy néhány százmillió frankot előteremtsen, amikor pedig épp annak a néhány százmillió franknak az előteremtésétől függött az ország sorsa. A miniszterelnök *itthon* nem akar szocialistákkal tárgyalni, de *Genfbe mégis azért ment ki, hogy MacDonald támogatását kérje* uralma számára. Konszolidációt hangoztatni ma még paradoxon. Ugyan ma már nem vernek éjjel az utcán gyanutlan polgárokat, de *gazdasági téren* azért *a legnagyobb anarchia folyik.* Bethlennek azért van Genfben alárendelt szerepe, mert nem akar tanulni az európai eseményekből, amelyek a demokrácia igazságát dokumentálják. *Propper Sándor beszédét az ügyeletes rendőrtiszt többször megszakitotta.* Még *Pikler Emil* is fölszólalt, hangsulyozva szavaiban, hogy a polgárság és a munkásság mennyire egymásra van utalva a reakció szervezett erejével szemben.

— **Szervezkedik a Kossuth-párt.** *Vasárnap délelőtt a Kossuth-párt szervező gyülést tartott* egyik angyalföldi vendéglőben. A gyülés megnyitásakor körülbelül 2000 főnyi közönség és erős rendőri készültség volt a szinhelyen. A központi szervezet részéről dr. *Vámbéry Rusztem* és dr. *Kohlmann Dezső* jelentek meg, akik *Nagy Vince* és *Rupert Rezső* üdvözletét tolmácsolták a hallgatóságnak. Szó esett az aktuális politikáról, Esküttről, a nagytétényi ügyről, a választási névjegyzékekről. Kossuth-nóta fejezte be a gyülést.

Pécsi, prágai, müncheni

BŐR KESZTYŰ

ugy női mint férfi glacée 78.000

Kutyabőr (nappa) gyöngyházgombos .. 98.000

Kutyabőr (nappa) csattos 112.000

Keztyüink jóminőségeért és tartósságáért garanciát vállalunk

MAGYAR DIVATCSARNOK

Rákóczi-ut 74

Egy alezredes idegbeteg felesége meglopta önmagát és egy előkelő estély több résztvevőjét

Az ellopott prémeket az ablakon át kidobta az utcán várakozó nővérének — Állitólag hipnózisban követte el a lopásokat

(A Reggel tudósitójától.) Tavaly december 30-án *K. K.* ezredeséknél nagy házi mulatság volt. Az estélyen több mint negyven vendég vett részt, *magasrangu katonatisztek családjai, több gyáros és néhány nemzetgyülési képviselő.* Este, ugy 11 óra tájt, amikor már javában folyt a tánc, M. I. alezredes felesége igy szólt a ház urnőjéhez:

— Édesem, nagyon kimelegedtem a táncban, *kerestem a boámat a ruhatárban, de sehol sem találom.* Az ezredesné, a legfinomabb pesti dámák egyike, segitségére sietett M. I.-nének, de kinos meglepetésére *az értékes boát sehol sem találták.* A többi vendég is a boa kereséséhez fogott, mire kiderült, hogy

még több értékes szőrme tünt el, egy hiberbunda, egy muff és még három boa.

Nagy volt a konsternáció és *reggel K. K. ezredes a rendőrfőkapitányságra sietett és lopás büntette miatt föjelentést tett ismeretlen tettes ellen.* A detektivek meginditották a nyomozást. Az ezredesék tiltakoztak az ellen, hogy a régi és kipróbált hüségü alkalmazottaikat gyanuba fogják, amire a detektivek kijelentették, hogy akkor a — vendégek között volt a tolvaj. Az ezredesék ezt a föltevést is energikusan visszautasitották, de a detektivek a puhatolódzást minden irányban megkezdték. Többek között kihallgatták az ezredesék szomszédságát is és *a szemközti lakás egyik lakója olyan vallomást tett, hogy este 11 óra tájban látta, amint az ezredesék hálószobájának ablakánál egy urinő a függönnyel bibelődik.* Leirta, hogy

ez a hölgy fekete, mélyen dekoltált estélyi ruhában

állt az ablakban és tollas kalap volt a fején. Ezen a nyomon azután megállapitották, hogy a pontosan leirt estélyi öltözetben és kalapban *N. I. alezredes feelsége jelent meg az estélyen.* Az egyik detektiv fölkereste az alezredesnét a lakásán és mert N. I.-né is panaszkodott, hogy a boája eltünt, fölkérte, fáradjon a főkapitányságra, mert több lopott szőrmeárut hoztak be a rendőrségre, hátha az ő boája is közöttük van. Amig az alezredes felesége a főkapitányságon járt, egy másik detektiv az alezredesék házmesterét hallgatta ki, aki elmondotta, hogy *a szóbanforgó éjszakán ½12 óra tájban az alezredesné huga jött haza és egy föltünően nagy csomagot cipelt magával.* Rögtön kérdőre vonta a detektiv az alezredesné hugát, aki *már az első keresztkérdés sulya alatt megtört és keserves sirás között*

beismerte, hogy a csomagban az ezredesék estélyéről ellopott szőrmeáruk voltak.

Előre megállapodott nővérével, hogy este 11 órakor az ezredesék ablaka alatt várakozik és oit dobta le az alezredesné a bundát és egyéb drága szőrméket. A főkapitányságra bevitték az alezredesné hugát, majd közölték N. I.-névei, hogy teljesen tisztázták a tényállást és tudják jól, hogy

ő a tolvaj.

Az alezredes felesége *sirógörcsöket kapott, egyik ájulásból a másikba esett, de végül is jegyzőkönyvet készitettek az esetről, amelyben töredelmesen beismerte, hogy csakugyan ő a tolvaj.* Képzelhető, hogy milyen hallatlan meglepetést és izgalmat váltott ki az eset, különösen az alezredes konsternálódott, tetőtől-talpig gavallér és vitéz katona, aki nem tudta megérteni, mi történhetett a feleségével, hogy ennyire megfeledkezett magáról. Az uriasszony hazakerült a főkapitányságról, de ekkor már beteg volt, *buskomor lett. Napokig nem szólt egy szót sem, merően nézett maga elé, órákon át sirdogált. Az alezredes orvosi tanácsra*

a katonai kórház megfigyelőosztályára

vitette be a felségét, ahol hónapokon át tartották gyógykezelés és megfigyelés alatt. Közben folyt a büniigy a maga rendes utján, *az ügyészség lopás büntette cimén vádiratot adott az alezredes felesége és ennek huga ellen* és

dr. Schernhard István táblabiró elé ki is tüzték a tárgyalást.

A védelem a tárgyalás elnapolását inditványozta és kérte, hogy a vádlott alezredesné elmeállapotát *törvényszéki orvosszakértőkkel vizsgáltassák meg.* Indokolta ezt a kérelmét a *katonai kórház naplószerüleg fölvett orvosi adataival, amelyekből nyilvánvaló, hogy az alezredesné büntetőjogilag beszámithatatlan.* A katonaorvosok ugyanis megállapitották, hogy az uriasszony a kórházban *sürün ideggörcsöket kapott, epilepsziás rohamok vettek rajta erőt, azután hetekig buskomorságba esett.* Egyszer bement a kórház kápolnájába és onnan *nem akart napokon át kijönni.* Az éjszakát is ott töltötte. A biróság helyt adott a védő kérésének és *a büntetőtörvényszék elmeorvosszakértői hosszabb időn át megfigyelés alatt tartották az alezredes feleségét.* A vizsgálat alatt a védő hosszabb előterjesztést adott be a birósághoz, amelyben egész regényes hátterét festette meg az alezredesné eltévelyedésének. Bizonyitékra hivatkozik az ügyvéd annak igazolására, *hogy a védence*

hipnotikus befolyás alatt követte el a bünét.

A bünCselekmény elkövetése előtt való napon, *amint a védő mondja,* az alezredesnét *két fiatalember megszólitotta az utcán és különböző, fantasztikus mesékkel autóba ültették, majd hipnotizálták és ráparancsoltak, hogy az ezredeséknél a következő napokban tartandó estélyen kövesse el azt, amit csakugyan megtett.* Az ügyvéd egyébként becsatol ehhez az előterjesztéséhez egy hosszu *„anonim levelet“*, amelyet az alezredeshez intéztek. Ez a levél arról szól, hogy a tettesek beismerik a hipnozis tényét és számot adnak arról, hogy *bosszuból hipnotizálták az alezredesnét. A héten éri véget a budapesti büntetőtörvényszék elmeorvosszakértőjének a vizsgálata.* A terjedelmes szakvélemény minden mozzanatra részletesen kiterjeszkedik, de az orvosok végül is megállapitják, hogy

a vádlottként szereplő alezredesné sulyosan idegbeteg asszony, de nem elmebeteg, ugy hogy cselekménye büntetőjogilag teljesen beszámitható.

Most visszakerültek az iratok a táblabiró elé, ahol nemsokára kitüzik az ujabb főtárgyalást.

— **Tüz a Haggenmacher-sörgyár kőbányai telepén.** Hétfőn este 10 órakor a Haggenmacher-sörgyár Maglódi-uton levő telepén eddig meg nem állapitott okból a fölhalmozott épitési faanyag égni kezdett. A tüz egyre erősebben terjedt, ugy, hogy a házi tüzőrség habár azonnal munkába lépett, de ki kellett hivni a központi tüzoltóságot is. A központból percek alatt egy tiszti autó és egy gőzfecskendő érkezett a tüz szinhelyére. Közvetlen azután, hogy a tüzet fölfedezték, hirtelen nagy robbanást, majd erős jajveszékeléseket hallott a telep közönsége. Odasiettek, ahonnan a robbanás hangja eredt és Letinácz Péter éjjeli őrt találták egy fölrobbant petróleumos hordó mellett összeégett és szaggatott testrészekkel. Értesitették a mentőket is, akik a Rókus-kórházba szállitották a sulyosan sérült éjjeli őrt.

— **Fényképészek figyelmébe.** Rozgonyi udvari fényképész október hó 1-én szakfényképészek részére a legujabb müvészi világitásról tanfolyamot nyit. Érdeklődők a hó 20-ig jelentkezzenek Kálvin-téri mütermében.

— **Órlási az érdeklődés** a m. kir. osztálysorsjáték iránt, a föltünő nagy nyeremények miatt. Akinek még nincs sorsjegye, *siessen venni,* mert a főhuzások már *holnap, szerdán kezdődnek!*

Az üzlettelenség alatt — elsőosztályu munkásaim által — készitett divatos szakásu

Burberry és Fregoli raglánok, átmeneti kabátok készen kaphatók

Elegáns férfiruhák mérték szerint

ERDŐS JENŐ férfiszabó

IV, Kossuth Lajos-utca 3. Tel.: J. 154-8

Palugyai szücs

Nagymező-utca 42

Vilmos császár-ut 5

Szőrmefestés

Előnyös fizetési feltételek

Finom és olcsó szőrmék nagy választékban

Szőrme gyermekkabátok ..... 600.000 K-tól

Bognár Elek dr. mellőzésével Medics Károly budapestvidéki pénzügyigazgatót nevezték ki fővámigazgatóvá

Hankiss János a Jegybankhoz került, Bognárnak a Gyosz ajánlott föl előkelő poziciót — Az uj fővámigazgató már el is foglalta hivatalát

(A Reggel tudósitójától.) Valahogyan nem is éreznők rendjén levőnek, ha a fővámigazgató diszes poziciójába, amely *Hankiss János dr.* helyettes államtitkár távozásával megürült, a gazdasági világ jelöltje, az annak betöltésére egyedül hivatott és ezuttal véletlenül a rangsorban is soron következő vámszakember, *Bognár Elek dr.* miniszteri tanácsos, fővámigazgató-helyettes került volna. Az elmult hetekben már hire terjedt *Bognár Elek elejtésének és akkor a kereskedelmi és ipari körök egyértelmüen tiltakoztak a lehetőség ellen,* hogy nem odavaló emberrel töltsék be azt az állást, amelynek fontossága ugy a kincstár, mint a gazdasági élet szempontjából a pénzügyileg is függetlenné vált Magyarországon napról-napra fokozódik. Bognár Eleket óhajtotta mindenki és befutott helyette a legnagyobb outsieder: *Medics Károly volt alsókubini, ezidő szerint budapestvidéki pénzügyigazgató.*

Elterjedt hirek szerint Medics Károlyt, aki sem nem vámpolitikus, sem nem vámszakember, kitünő összeköttetései segitették a legfőbb vámos méltóságába. Vámügyekkel eddig csak *közvetetten* foglalkozott: *a szombathelyi panama kirobbanása után, amikor a fegyelmi ügyeket kivették a fővámigazgató hatásköréből, ő lett ezek legfőbb intézője és mint ilyen, különböző nagyobb és kisebb szabálytalanságok miatt 40—50 vámtisztviselőt fölfüggesztett állásától,* hogy fegyelmi ügyüket máig is elintézetlenül *kevertesse. Az uj főigazgató a hivatalos időnek egy órával való meghosszabbitásával kezdte meg müködését és kötelezte az osztályvezetőket, hogy reggelenként ½9 órakor irásban közöljék vele azok neveit, akik 8 órakor pontosan nem jelentek meg.* A hivatalos idő ezzel hét órára nyult meg, hogy októberben ujabb óra hozzátoldásával reggel 8 órától délután 4-ig, nyolc óra hosszáig tartson. Ezzel két dolgot ért el Medics főigazgató: elkeseritette a tisztviselői kart és elütötte mellékjövedelmétől, a szemledijtól, amely kiszállásonként 48.000 korona lenne, ha nem vonnának le belőle 8000 koronát a szemle megkezdésének időpontját, nem pedig a vámolás helyességét ellenőrző röpülőbizottságok részére és 4000-et a titokzatos Hankiss-alap számára. A villamosköltség levonása után 29.000 koronára zsugorodik össze a szemledij, amit a tisztviselő kénytelen elebédelni, hisz nem mehet haza ebédre.

Az idősebb tisztviselők a munkaidőt tágitó és jövedelmüket megszoritó intézkedések föntartása esetén nem idegenkednek a nyugalombavonulás gondolatától, aminek megvalósitása pedig egyértelmü volna az egész nagy apparátus megbénulásával.

Elejtése és méltánytalan mellőzése annyira elkedvetlenitette Bognár Eleket, aki jóformán gyermekkorától vámos és müködésével elismert és tisztelt nevet szerzett magának a külföldön is, hogy otthagyja az államot és elfoglalja azt a diszes poziciót, amit a *Gyáriparosok Országos Szövetsége* ajánlott föl neki. Megtartja azonban katedráját a közgazdasági egyetemen, ahol a vámügytan tanára. Az ő helyére alkalmasint *Dolnay* miniszteri titkár kerül át a pénzügyminiszteriumból. *Ruzitska György* vámigazgató utódja, hir szerint, *Jámbor József dr.* müszaki főtanácsos lesz, akit előkelő körök portálnak. *Hankiss János dr.* a Magyar Nemzeti Bankhoz került.

Az egész fölfordulást Hankiss távozásától Bognár elejtésén át Medics kinevezéséig — és ez az egész ügyben a legérdekesebb — egy alárendelt állásu vámfőtisztviselő okozta följelentésével, amelyeket éppen alárendelt helyzetére való tekintettel senki sem vett tulságosan komolyan.

Árverés.

A kereskedelmi törvény 306. §-a értelmében folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor és 9-én délután 4 órától kezdve V, Nagykorona-utca 13. szám alatt, I. emelet

szőnyegek, ebédlő, uriszoba, festmények, mütárgyak és zongora

a legtöbbet igérőnek, kir. közjegyző jelenléte mellett, késedelmes adós terhére elárvereztetnek. Adót a vevő fizeti.

MOZI

A magyar filmek sulyos hibái és egy uj magyar film

A magyar filmekről eddig még nemigen irták meg, hogy legtöbbjük *gyönge és vérszegény.* Nálunk nem volt divatban a filmkritika; többnyire csak fizetett közleményekben foglalkoztak a lapok a filmekkel. Kommünikékben dicsérik halomra őket, anélkül, hogy nagyrészük ezt megérdemelné. *A magyar filmgyártás csődjében* jelentős és nagy része van annak, hogy megfelelő sorhonorárium ellenében a leggyöngébb magyar filmhez is mézes és virágos szavakkal csalogatták a közönséget. A közönség eleinte hallgatott a kommünikékre és megnézte azokat a magyar filmeket, amelyeket valósággal „világszenzációnak, a legjobb filmnek" hirdettek.

A közönség csalódott — nem először és nem utóljára — és a végső eredmény az lett, hogy *most már minden magyar filmiől fél a publikum* és nem szivesen vált jegyet oda, ahol magyar gyártásu filmet hirdetnek.

Nem állja meg helyét az a mentség, hogy „jó szóval kell pártolni a gyönge lábon álló magyar filmgyártást". *Az a jó szó, amely mögött értéktelen, gyönge film rejtőzik, többet árt a magyar filmgyárnak, rendezőnek, mint a szigoru, igazságos kritika.*

Az elmult szezónban, *többek közt,* éppen a Star-filmgyár volt az, amelynek müterméből nemcsak kifogástalan kvalitásu filmek kerülteki ki. *A Star-filmgyár most bemutatta idei magyar filmjét.* Bizonyára belátta tavalyi sulyos hibáit és uj szellemben, kifogástalan filmanyaggal kezdte meg idei szezónját — és *olyan filmet készittetett mütermében, amely végre fizetett sorok nélkül is érdemes arra, hogy foglalkozzanak vele a lapok.*

Az uj magyar film cime *Csak verővel ne!...* most készült el és hétfőn mutatták be szakközönségnek. A film *Moly* Tamás kalandos regénye után készült és *Gaál* Béla rendezte. Gaál Béla a mult szezónban a *Diadalmas élet* rendezését nem vette olyan komolyan, nem dolgozott a filmen annyi lelkiismerettel, invencióval, ahogyan jónevü magyar rendezőnek dolgoznia illett volna. Mulasztásait azonban *kitünően sikerült uj filmjével,* amely megérdemli, hogy *A Reggel* fölhivja rá a közönség figyelmét.

A „Csak növel ne!..." olyan amerikai tempóval, annyi ötlettel készült, hogy meg kell állapitanunk: kár, hogy a *Vörösbegy* óta Moly Tamás és Gaál Béla most dolgoztak először ujból együtt. A filmen meglátszik az, hogy a Star-filmgyár áldozott rá és ügyelt arra, hogy a magyar filmeken olyan gyakran érezhető szegénységszag ennél a filmnél ne rontsa a közönség illuzióját. S egyik ékessége ennek a magyar filmnek, hogy *meséjének egyrésze Budapesten játszódik és a filmen látjuk az Erzsébet-hidat, a Halászbástyát, a pesti utcát.* Nagyon sokszor zavarta a Magyarországon készült filmeknél a közönséget az, hogy a cselekmény Newyorkban, Londonban és egyéb világvárosban játszódott és közben vigan szaladt a képen a 6-os villamos, Boráros-téri jelzéssel. *Ennél a filmnél nem kell bosszankodni,* itt *gyönyörködhet* az ember a magyar müvészek tehetségében, igyekezetében.

A kitünő rendező, Gaál Béla, igen helyesen, *szakitott a starrendszerrel* és a sokszor tehetségtelen szép fiuk helyett olyan szinészeket szerepeltet, akik *tudnak és akarnak játszani.* Elsőrangu filmszinésztehetséget fedezett föl a Star *Táray* Ferenc személyében, akinek markáns egyénisége, érdekes arca filmen még jobban érvényesül, mint a szinpadon. *Szokolay* Oly filmszereplése is meglepetés. Nagyon jól érvényesül filmen ez a szép szőke szinésznő. *Dénes* Oszkár, *Z. Molnár* László, *Palággyi* Lajos, *Dénes* György, *Pethes* Sándor nagyszerüen összeválasztott szinészerői a filmnek. Föltünést fog kelteni a tehetséges *Thain* Dolly első filmszereplése alkalmából: az amerikai filmprimadonnák hajlékonysága, finomsága van játékában, mozdulataiban.

Végre ujból egy jó magyar film! — ezzel kell fogadnia a Star uj filmjét. Ime: ez a magyar gyár megmutatta, hogy lehet *jó filmet, jó szórakozást* adni a publikumnak magyar müteremből is. A „Csak növel ne!..." (különösen rendezésben és fotografiában) megállja a helyét *amerikai filmmel összehasonlitva is. Sikere lesz,* csak az a kár, hogy a föliratok grafikája nem illeszkedik a mesemerész gyorsasággal gördülő tempójához és kár, hogy a balettjelenethez nem találtak szebb és sikkesebb lányokat.

A Star-filmgyár uj filmje végeredményben azonban csak dicsőséget hozhat a magyar film nevére.

Váró Andor

„A him bálna többet ér, mint egy ember élete"

A *Corvin-Szinházban* ma premiér van. Az *Orion-filmgyár* lázas érdeklődéssel várt *világattrakciója,*

„A bálna"

kerül bemutatásra. Ebben a hatalmas és izgalmasan szép filmben *a newbradfordi quakerek egyenes leszármazottai,* a leghiresebb bálnahalászok „statisztálnak". A newbradfordi quakerek házain házi áldás helyett ez a különös jelmondat áll: *A him bálna többet ért, mint egy ember élete.*

Egészen más életet él a bálnahalász, mint egyéb halandó emberek, akik nem ismerik a tenger csodás muzsikáját, rejtelmeit, végtelen szépségeit, veszedelmeit, amelyekről „A bálna" premierjével kapcsolatban *Conan A. Doyle* irt érdekes cikket a *„The Glob"*-ba.

„A bálna" mellett *„A megzavart boldogság"* cimmel egy *Viola Dana*-vigjátékot mutat be a Corvin-Szinház, amely zsufolt házaival a Buster Keaton-vigjáték előadásai alatt rekordot ért el.

Milyen filmtémákat dolgoznak föl szivesen Amerikában?

Az amerikai filmgyárak legszivesebben olyan filmtémákat választanak, amelyek előbb *regény vagy szindarab* formájában futottak be nagy sikert. Igy került filmre *Elinor Glynnek* majdnem valamennyi regénye, azután például *„A zendai fogoly"* és

ezért készül most film Molnár Ferenc „Hattyu"-jából,

amely a newyorki szinházi szezonnak egyik legnagyobb darabsikere volt.

Hatalmas publikumsikerrel játszották Amerikában *Alfred Savoir* világhirü vigjátékát, *„Kékszakáll 8-ik feleségé"*-t is, amelynek filmjogát a *Paramount-filmgyár* vásárolta meg és készitett belőle filmet a főszerepben *Gloria Swanson*-nal. A *Radius* hozta el Budapestre a „Kékszakáll 8-ik feleségé"-ből készült filmet, amelyet most pénteken mutatott be a *Kamara* és a *Royal-Apolló.* Pompásan választott mindkét előkelő mozgószinház, amikor ezt a filmet vette müsorára.

A film természetesen sok diszt, pompát adott Savoir darabjának, amelyből némileg talán *csak a szellemes dialógusok hiányzanak,* amelyek a szinpadon olyan jól hatottak. Mégis: *filmen jobban fog telszeni ez a darab, mint szinpadon,* amit ügyes rendezőjének és nagyszerü, elegáns főszereplőjének köszönhet elsősorban.

A Kamara és Royal-Apolló müsorát *„A veszedelmes életkor"* cimü szentimentális dráma nyitja meg. Jó a müsor összeállitása: a dráma után kétszeresen hat a „Kékszakáll 8-ik felesége" minden ötlete, vidám, kedves jelenete. Ez a müsor nagy publikumot hoz a mozgószinházaknak és ujabb elismerést és dicsőséget a *Radiusnak.*

A Terézkőruti Szinpad
uj müsorában:

Nagy Endre, Salamon Béla, Relle Gabriella, Kabos Gyula, Oeskay Kornél, Berczelly Magda, Herczeg Jenő, Szenes Ernő, Keglevich Marietta, Horváthy Elvira, Mester Ilona, Zahler Erzsi, Jármay Karola, Huszár Ilona, Tihanyi Juci, Ághy Edith, Gergely Lajos, Kabók Győző, Rónay Géza, László Tivadar, Bazsay Lajos, Fenyő Árpád, Vig Miklós.

Pénzkölcsön

árulombard, váltóleszámitolás, kéziálogkölcsön **azonnal legelőnyösebben: MARKOVICS és DEUTSCH** banküzlet, Sas-utca 12. szám. Telefon 29—52 és 158—36

AMUNDSEN

az északi polusra

DITRICHSTEIN

éjszakai polosra **utazik**

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

35 év óta készül a JANINA cigarettapapir és hüvely. E régi közkedvelt, elsőrangu márka hirdetésére **feltünő, uj eszmejü, ötletben és felirásban eredeti plakátot akarunk készittetni**

A beérkező legjobb 9 müvet pályadijban részesitjük:

I. dij ..... 4,000.000 K
II. dij ..... 2,000.000 K
III. dij ..... 1,000.000 K
és hat dij egyenként... 500.000 K

A pályamüvek 63×95 cm eredeti nagyságban készitendők, jeligével látandók el és azonos jeligéjü, lezárt levelek csatolásával cimünkre küldendők. Határidő: okt. 1

Az eredményt a pályanyertesek nevének közlésével a hirlapok utján tesszük közzé. A nyertes müvek tulajdonunkba mennek át, a meg nem váltottakat visszaadjuk

JANINA
CIGARETTAPAPIR R.-TÁRS.
BUDAPEST, VIII, NAGYTEMPLOM-UTCA 17

Fehér, fekete és minden elképzelhető szinü és formáju

filc kalapokat és tompokat olcsó napi áron ajánlok

női és férfi-

Svájci sapkák minden szinben, nagy választékban.

Alakitok ★ Festek ★ Tisztitok
Löwy kalapgyár, IV, Párisi-u. 3.
Olcsó eladás tisztviselőknek és kereskedőknek **VIII, Lujza-utca 1**
(Teleki-tér sarok) alatti gyárhelyiségünkben.
A város bármely részéből érdemes ide jönni bevásárlás végett

KÖZGAZDASÁG

Bud miniszter nem tartja szükségesnek a 33-as bizottság összehivását

Nyilatkozik A Reggel-nek az aranyköltségvetésről — Kaphatnak-e a gazdák adófizetési kedvezményt? — Végleg rendezték az állami szinházak támogatásának ügyét

(A Reggel tudósitójától.) A parlamenti ellenzék tudvalévően szüségesnek tartotta volna, hogy *a leromlott gazdasági helyzet megvitatása céljából együtt maradjon a nemzetgyülés.* A többség azonban az erre vonatkozó inditványt leszavazta és ennek következtében

az ellenzék most mozgalmat inditott a 33-as bizottság összehivására.

Ezzel kapcsolatban az a hir terjedt el, hogy a kormány meg akarja előzni az ellenzék lépését és *maga készül gondoskodni a szanálási bizottság összehivásáról. A Reggel* munkatársa hétfőn délben fölkereste hivatalában

Bud János

pénzügyminisztert és megkérdezte tőle, mi a véleménye az ellenzék mozgalmáról és

mi igaz abból, hogy a kormány maga is szükségesnek tartja a szanálási bizottság összehivását.

A miniszter igy válaszolt:

— Az ellenzék mozgalmáról, *amelyet egyébként sem tartanék indokoltnak,* nem tudok semmit. Annyi bizonyos, hogy

a kormánynak egyáltalán nincs szándékában összehivatni a 33-as bizottságot,

mert hiszen *nincs is olyan tárgyalási anyag, amely e bizottság elé tartoznék.* De nincs szükség a 33-as bizottság összehivására már csak azért sem, *mivel az ősszel meginduló nagy költségvetési vita bőségesen ad majd alkalmat a gazdasági és pénzügyi helyzet legteljesebb birálatára.* Az aranyköltségvetés ügye nagyjából már rendben van.

Most még csak az egyes tárcák között van hátra a végleges összeegyeztetés munkája,

kétségtelen azonban, hogy *mire a parlament összeül, az 1924—25. évi aranyköltségvetés teljes egészében elkészül.*

A Reggel munkatársa fölkereste

Varga Imre

pénzügyi államtitkárt is, aki a következőket mondotta:

— Ugy tudom, hogy *az aranyköltségvetés 2—3 héten belül teljesen elkészül.* A költségvetés *külső* keretei már meg vannak állapitva és *most már csak arra van szükség, hogy az egyes miniszterek véglegesen megállapodjanak egymással saját költségvetésük kereteiről.*

Munkatársunk megkérdezte ezután, vajjon *Gaál Gasztonnak* az a kivánsága, hogy *azok a gazdák, akiknek katasztrófálisan rossz volt a termésük, adóelengedésben részesüljenek, teljesülhet-e?*

— E kivánság teljesitésének az az akadálya — válaszolta az államtitkár —, hogy az adóelengedésre irányuló kérelmet aratás *előtt* kell előterjeszteni. Ebben az ügyben most tárgyalások indultak meg és én bizom abban, hogy találunk olyan megoldást, amely lehetővé teszi, hogy

indokolt esetekben adófizetési kedvezményben részesüljenek azok a gazdák is, akik erre vonatkozó kérelmüket csak az aratás után juttatták el a pénzügyminiszteriumba.

Ami az állami szinházak támogatására előirányzott 1,200.000 aranykorona összeg 400.000 aranykoronás hiányát illeti, erre vonatkozóan *Szabóky Alajos* dr. pénzügyi államtitkár kijelentette *A Reggel* munkatársának, hogy

az állami szinházak ezidei szezónját már semmiféle veszedelem nem fenyegeti,

mert *a 400.000 aranykoronás hiány kiküszöböléséről már sikerült — az aranyköltségvetés megállapitott keretei között —, megfelelően gondoskodni.*

× **A magánforgalom** a három tőzsdenélküli nap ellenére *fáradtság és üzletlenség jegyében telt el.* Kötések nemigen voltak, mert venni nem látszott érdemesnek, viszont a kontremin csak akkor ad, ha Bécsből erre impulzust kap. *Üzlet még Magyar Hitelben sem volt, a többi értékekben pedig taxáció sem történt.*

× **Kedvetlen és teljesen üzlettelen a bécsi magánforgalom.** *Bécsből* jelenti telefonon *A Reggel* tudósitója: Az ünnepi magánforgalomban *nem fejlődött ki üzlet,* kötések nem jöttek létre, igy az irányzat kialakulásáról sem beszélhetünk. *A véleményárfolyamok a mult heti tőzsdék legalacsonyabb kurzusai alatt járnak.* A pénz $^9/_{16}$-tól ½%-ig bőven került piacra.

× **Hervadó tőzsde — virágzó uzsora.** Ellenállás nélkül, sőt megállás nélkül zuhantak e héten a tőzsdei árfolyamok. *Hétfőn* Bécs kezdett rohamosan kinálni, amire az elég erős budapesti tőzsde már meg sem kisérelte az ellenállást, ugy hogy az eladásra föladott arbitrázsmegbizások nem voltak teljesithetők. Sőt, az elmult hét üzleti napjain *Budapest produkált állandóan az előző napinál alacsonyabb árfolyamokat,* megelőzvén azt az árutömeget, amelyet már hetek óta zuditottak a szilárdabbra hangolt budapesti tőzsdére. A hét vége is *változatlanul lanyha* tendenciát mutat ahhoz a megállapitásunkhoz hiven, hogy *Budapestnek nem is lehet és nem is szabad próbálkoznia Bécs és Berlin nélkül.* Bécsből pedig továbbra is kedvetlenséget és üzlettelenséget jelentenek, ami nem is csoda, amikor még egyetlen tönkrement banknak a státusát sem tudták megállapitani és az osztrák közgazdaságon esett ijesztő sérüléseket beheggeszteni. Az osztrák tőzsdén fél Európa játszott és akik játszottak, haszonnal vagy haszon nélkül, de — *elvittek tőkéjüket.* Azonban Ausztriában máris emberfölötti erőfeszitést tesznek arra, hogy a tőzsdéről kiment idegen pénz valami formában visszakerüljön. Az idegenek özönlése csakugyan szakadatlan Bécsben, *ahová egy nap tizszer annyi utódállambeli kereskedő és iparos érkezik, mint amennyi Budapestre egy hét alatt és az igy előálló üzleti életben a merkantil Bécs 40%-kal olcsóbb életet biztosit idegennek, benszülöttnek egyaránt, mint az agrár Magyarország fővárosa. A Reggelt* már több oldalról érte szemrehányás a tőzsdével szembeni tartózkodó véleményéért. Mi azonban ujból kénytelenek vagyunk annak a sajnosan bevált véleményünknek kifejezést adni, hogy a budapesti tőzsde egyelőre tespedésre kell, hogy kényszerüljön, részben az irányt szabó külföldi tőzsdék gyöngesége miatt, részben pedig a szinte kómikusan ható tény miatt, hogy *a magyar mobiltőke részvényekben, járadékokban és üzleti lehetőségekben szenvedett legnagyobb veszteségei idején került olyan megadóztatás alá, amelynek teljesitése nem egyszer a tönkremenéssel határos.* A nagykereskedők, gyárosok és tőzsdések kirovandó adóiról, illetve megállapitott adóalapjairól *legendás hirek* vannak forgalomban. A mobil tőke tehát, amennyiben még egyáltalán életképesnek mondható, nem hajlandó tőzsdei jáékba bocsátkozni, *hanem a mostani balkanizálódoti közgazdasági életnek megfelelően a lehető legegyszerübb és legjövedelmezőbb üzletágban, a legális és kevésbé legális uzsorában éli ki magát.* Mert akármilyen olcsó a tőzsdei kosztpénz, még sincsen Magyarországon pénz, hiszen hitelforrásként egyedül csak a Nemzeti Bank szerepel. Azok a sokat hangoztatott és sokat reklamirozott külföldi tőkék, amelyek egy-egy bank alapitásával kapcsolatban kerültek a kommünikékbe, bizony, csak a kommünikékben, vagy legjobb esetben az alaptőke keretein belül maradtak. Viszont azok a *valutakölcsönök,* amelyek jelzálogos kölcsönök formájában az ujabb időben jönnek az aránytalanul előnyösebb kamatozás végett Magyarországra, rendszerint azért nem tudnak ténylegesen a magyar közgazdaság rendelkezésére állani, mert az idegenek, okulva a multak tapasztalatain, nem elégszenek meg az egyszerü betáblázással, hanem minden egyéb módon igyekeznek olyan biztositékokat szerezni, *amelyek nyujtására az adós nem képes, de kedve sem lehet hozzá.* Ilyen körülmények között *nem csoda a gyönge tőzsde sem, amely elvégre elsősorban számitolja le egy ország pénzügyi állapotát.*

Ocskay Kornél a Magy. Kir. Operaház tagja a TERÉZKÖRUTI SZINPAD uj müsorában

Lányi-bútor tartós!

Podmaniczky-utca 27
Teréz-körut sarok (Nyugatinál)

JOGÁSZOK!

KATONA ARTÚR doktor jogi szemináriuma, Budapest, IX, Ráday-u. 41. Tel.: József 105—90
Az oktatás és beiratkozás megkezdődött
Előkészités—jegyzetbérlet. Dijtalan tanácskozás!

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI Rt.
selyem és nőidivat áruház
BUDAPEST,
V, Bécsi-utca 10. sz.

E héten eladásra kerülnek:

1. Sima ruha- és bélés selyem minden szinben (44 cm. széles) **40 ezer K**
2. Mintázott tricotselyem (130 cm. széles) **100 ezer K**
3. Mintázott libertyselymek (90 cm. széles) **135 ezer K**

Selyem-, gyapjuszövet-, butorkelme-, csipke-, szalag-, függöny- és szőnyegosztályunkban ujdonságok

Vidékre mintákat kivánatra készséggel küldünk

Engros **Detail**

× **A magánforgalom nem emelte a valutaárakat.** A dollár árfolyamában, *a font lényeges áresésére* sem történt komoly *változás*. Annak ellenére, hogy *a textilárukban a viszonyokhoz képest elég erős üzlet van*, a Jegyintézet ki tudja elégiteni az igényeket és igy a magánforgalom, *amelynek se pénze, se oka nincs a dollárban hossztendenciát látni*, meglehetős *érdektelenül fogadta* a Nemzeti Banknak, a fontgyöngülés miatt bekövetkezett *jelentősnek* mondható áremelését.

× **Dollár-, lira-, öre- és fidzsivalutakölcsönök Pesten.** A gyárigazgató ül az irodában és keserü gondban töri a fejét azon, hogy miből fogja két hét mulva munkásait fizetni, amikor mintegy végszóra, sőt deus ex machina-ként, megérkezik a mentőangyal, egy ügyvéd, egy tőzsdeügynök, leszerelt katonatiszt, mérnök, orvos, borbély vagy artista képében. Bemutatkozik és közli, hogy neki előkelő külföldi pénzcsoporttal van összeköttetése, amely minden megfelelő iparvállalatnak hajlandó kölcsönt biztositani, mégpedig *dollárkölcsönt*, mert a pénzcsoport amerikai, adni és venni csak dollárban hajlandó. *Az igazgató boldogan bocsátja rendelkezésére üzleti könyveit* és elárulja, hogy szivesen venne föl tehermentes gyártelepére tizenöt-huszezer dollár kölcsönt. Hajlandó évi huszonnégy percentet fizetni, sőt két százalék követitési dij elől sem zárkózik el, de lelkére köti az ujdonsült eszkomptőrnek még azt is, hogy a gyár hajlandó szükség esetén harminc százalékig is elmenni, szóval a kamatozás nem akadály. Alig hogy a megbizás ekként perfektuálódik, uj jeletkező keresi a gyárigazgatót. Ő direkt egy milanói pénzcsoport bizta meg azzal, hogy *nagyobb lirakölcsönöket helyezzen ki Magyarországon*, még talán el se ment, amikor egy *francia konzern*, illetve egy *skót bankunió* teljesjogu meghatalmazottja jelentkezik, hogy a kellő mennyiségü angol font-, illetve francia frankösszeget a tőkeszegény magyar gazdasági élet rendelkezésére bocsássa. És hogy a szám teljes legyen, spanyol pezetások és svéd koronások is jönnek, olyan mennyiségben és olyan számtömegekkel, hogy lehetetlen meg nem részegülni az örömtől: *ime, mégsem veszünk el; a külföld valósággal lélekszakadva rohan hozzánk*, düti felénk a jobbnál jobb föltételü kölcsönöket, csak legyen, aki igénybevegye, Ez igy van délelőtt. Délután azonban ilyenkor ősszel beborul és a hangulat az eszkomptőrök között is *kevésbé bizakodóvá* változik. Találkoznak a kávéházban, mindegyiknek megvan a fix megbizása és mind elindul megkeresni a *maga külföldi pénzcsoportját*. Mikor azután a tizedik közvetitőnél önönmagával találkozik, a pénzcsoport beolvad a boldog emlékezetü áruüzletek ködébe, amikor tudvalevően minden tételben lehetett prompt szállitásra kötni halpikelyt, sőt sóhajtást is...

—

— **Prof. W. Dibelius előadása a Cobden Szövetségben.** A Magyar Cobden Szövetség 42. nyilvános ülésén Prof. Dibelius, bonni egyetemi tanár tart előadást *az angol világbirodalom problémája* cimen a Kereskedelmi és Iparkamara diszermében (V, Szemere-utca 6), *csütörtökön* este ½7 órakor. Az ülésre vendégeket szivesen lát a Szövetség.

Rassay, Hegyeshalmy és Erdélyi Aladár lesznek a takarékossági bizottság képviselő-tagjai

Szeptember végén alakul meg a husztagu ad hoc bizottság — Javaslatának kidolgozásával a bizottság befejezi müködését

(A Reggel tudósitójától.) *Bethlen István* gróf miniszterelnök elhatározta, hogy a kormány takarékosságra való törekvésének külső jeléül ugynevezett

„takarékossági bizottságot"

állit föl. E bizottság tagjául már föl is kérte

Erdélyi Aladár

kormánypárti képviselőt, aki a takarékossági bizottság hivatásáról és megalakulásáról igy nyilatkozott *A Reggel* munkatársának:

— A takarékossági bizottság megalakitása eddig azért késett, mert a bizottság tagjaiul kiszemelt politikusok és szakemberek a parlament nyári szünetére nem tartózkodtak Budapesten. Ugy tudom azonban, hogy

a bizottság még e hónap végén föltétlenül megalakul.

A bizottságnak körülbelül *20 tagja lesz* és ezek közül hárman nemzetgyülési képviselők. *Rassay Károly* az ellenzéket, *Hegyeshalmy Lajos* a kormányt támogató pártokat fogja képviselni a takarékossági bizottságban, én pedig az egységes pártot. *A bizottság többi tagja részben magasrangu miniszteriumi tisztviselő és referens lesz, részben pedig a közgazdasági élet kimagasló szakembere.* A takarékossági bizottság abban fog különbözni a Közgazdasági Tanácstól, hogy mig ez az utóbbi, mit véleményező szerv, *állandóan és minden ezentul fölmerülő gazdasági kérdésben is a kormány rendelkezésére fog állani*, addig a takarékossági bizottság az államháztartás költségvetési adatainak, különösen pedig a köztisztviselők helyzetének megvizsgálása alapján

egyetlenegy összefüggő javaslatot dolgoz ki arra nézve, hogy hol és mit lehetne az államnak megtakaritania

az eddigi kiadásokkal szemben. *Ennek a javaslatnak a kidolgozásával a takarékossági bizottság be is fejezi müködését, vagyis a bizottságnak nem lesz állandó jellege.*

× **Kiknek a hátán suhogjon az adókorbács.** *(Levél a szerkesztőhöz.)* A tőzsdei érdekeltek, a bankárok és értékpapirkereskedők, amint a napilapok megirták, föntjártak a pénzügyminiszteriumban, *Varga Imre* államtitkárnál, hogy elsorolják számos panaszaikat *a készülő aranykoronás adókivetések miatt*. Az államtitkár *szigoruan*, de egészen meglepő *megértéssel* fogadta a küldöttség előterjesztését, hozzájárult ahhoz a kérésükhöz, hogy *már a tervezetek elkészitésénél hallgassák meg a hatóságok az adózókat*, hogy továbbá vegyék tekintetbe *a tavalyi értékpapir vagyonban beállott változást*, hogy a fölszólamlási bizottságokba a pénzügyminiszter delegáljon olyanokat, *akik a bankár- és értékpapirüzlethez értenek, hogy az egyezség utján megállapitott kényszerkölcsönöknek még fizetetlen utolsó részét, amelyet tudvalevőleg most szeptemberben kellene egy összegben megfizetni, havi részletekben fizethessék* éspedig nem ugy, hogy havi 10% késedelmi dijat fizessenek, hanem összesen csak *évi 12%-ot*. Mindezekben az államtitkár ur a legmesszebbmenő jóindulatot és méltányosságot helyezte kilátásba. Az államtitkár ur meg is mondta, hogy kétségtelenül nagyobb mozgalom észlelhető a társadalomban az adók ellen, mint máskor és ezt annak a beismerésével tette, hogy *a viszonyok nem éppen rózsásak*. Még egy beismerést szerettünk volna hallani erről a jól informált helyről s ettől a kétségkivül egészen kivételes szakértelemmel biró pénzügyi szakembertől. Azt, hogy *a tőzsde nyomoruságos helyzete nem kis mértékben oka az általános nyomoruságnak* s hogy viszont a tőzsde helyzetét az elmult két év folyamán éppen onnan befolyásolták, nem egyszer károsan, ahol most kénytelenek beismerni, hogy a tőzsdések és bankárok egy kicsit egészen tönkrementek. Igaz, volt az államtitkár urnak egy szelepe, amelyen a felelősség gőzét kieresztette, amikor azt is megmondotta a deputációnak, hogy *irgalmat ugyan kész gyakorolni, de csak azokkal, akik nem vettek részt a kontremin vezetésében*. Mi ugy érezzük, hogy a kontremin védelmében fölszólalni épp oly hálátlan és népszerütlen dolog, mint ahogy nem is igazságos. Ha azonban mindenkit meg kell büntetni azért, hogy *legjobb értékeink tönkrementek, akkor nem szabad megállani a kontreminnél* s csak ennek ugynevezett vezéreivel megfizettetni valamennyiünk vagyonának romlását, hanem gyerünk a büntetéssel azok ellen, akik *nyakra-főre bocsátották ki a rossz papirokat* s talán azok ellen a pénzügyminiszterek ellen is, *akik szenvedélyes hittel hirdették azt az elméletet, hogy minél olcsóbbak lesznek az értékpapirok, annál kisebb lesz a drágaság*. Most helyben vagyunk. A Magyar Hitel 520.000 korona körül áll. A krumpli ára ezzel szemben rettenetesen olcsó lett. Vagy nem? És ha nem bizonyult valónak a pénzügyminiszterek elmélete és mindenképen büntetni kell, miért nem kerül végre sorra az az egész irányzat, amely *az egész országot két táborra bontotta: a mobil tőke és az immobil vagyon érdekeltjeire*, az egyiket tevén felelőssé minden nyomoruságért, a másikat dédelgetve, kimélve és megengedve neki, hogy emelje a krumpli árát, ameddig jól esik neki, ahelyett, hogy ráeszmélt volna arra a régi, egyszerü okosságra, hogy *a mindakét fajta tőke érdekeltjeit és munkásait egyforma igazságossággal kell kezelni*. A kontremin nem a mi kedvencünk, de ha már a bünöst keressük s el akarjuk jól páholni az adókorbáccsal, elsősorban ezt *a kormányzati és gazdasági szellemet kell jól eldöngetni*.

Siófokon volt az idén a magyar orvosok vándorkongresszusa

Siófok, szeptember 8.

(A Reggel kiküldött tudósitójától.) Az Országos Orvos-Szövetség szokásos évi vándorkongresszusát ezidén a veszprémmegyei fiókszövetség meghivására, *Siófokon* tartotta meg. A kongresszusra körülbelül *150 orvos érkezett*, akik szeptember 6-ikán a helybeli községháza szép tanácstermében előbb megvitatták a kongresszus programját, majd ugyanazon este ismerkedési soirét tartottak. Tüzijáték és házi hangverseny zárta be az első nap programját. Nyolcadikán reggel 9 órakor dr. *Dollinger Gyula* egyetemi tanár nyitotta meg a vándorkongresszust, megköszönve a résztvevőknek a személyébe helyezett bizalmat, amellyel a kongresszus elnökévé választották. Dr. *Fáy Aladár*, népjóléti államtitkár

a községi orvosok fizetésrendezése dolgában tett megnyugtató kijelentéseket,

bejelentve *ugyanis, hogy épp ez a kérdés a miniszteriumban közvetlen elintézés előtt áll*. Dr. *Medvey* főpénztáros pénztári jelentést terjesztett elő. Egyben megállapitották az orvosszövetségi tagdijat egy aranykoronában. Az *orvosok államositása* ügyében *Végh János* tiszti orvos szólalt föl. Még a községi orvosok lakásügyét tárgyalta a kongresszus, majd a tiszti választások következtek. Főtitkár lett dr. *Darányi Gyula* egyetemi magántanár, titkár dr. *Pekárovits István*. Az igazgatósági tanács megüresedett állásaira *Farkas Elemér* államvasuti főorvost és dr. *Schwartz Vilmost* választották be. A tiszti választások megejtése után dr. *Óváry Ferenc* „Balatoni Kultura" cimmel előadást tartott. *Dollinger* egyetemi tanár szavai rekesztették be a napi tárgysorozatot. A vándor kongresszus közönsége hétfőn kirándult Balatonfüredre, Keszthelyre és Hévizre. A kongresszus megjelentjei között láthattuk *Gerlóczy*, *Kuzmik* és *Kéthly* egyetemi tanárokat is.

Az összes jogi vizsgákra
lelkiismeretesen készit elő
Dr. Bursics Jogi Szemináriuma
Berlini-tér, Westend-ház. Fiók: Pécs, Ferenciek-utca 34
Jegyzetbérlet. Dijtalan fölvilágositás

MICHELIN PNEU
autó- és motorkerékpár-fölszerelések
Telefon 21-97 NAGY, Andrássy-ut 34

Magyar Agrár- és Járadékbank Rt. vetőmagosztálya
Budapest, V, Nádor-utca 16. — Telefon: 72—01
Sürgönycim: Agrár Budapest
Vesz a legmagasabb napi áron lóhere- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat
Mintázott ajánlatokat kér

„PYRAMIS"
MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBERLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 26/D. SZ.
Gabona-, vetőmag-, mütrágya-, gyapju-, müszaki-, mezőgazdasági gép- és bankosztály

BRILLIÁNSOKAT gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz: **Székely Emil** Király-utca 51. Telefon. (Teréz-templommal szemben(

Kabos Gyula
a TERÉZKÖRUTI SZINPAD uj müsorában

Őszi, téli raglánok, modern ulsterek
Frakk-, szmoking-kölcsönzés, eladás **Skalla Testvérek, IV, Hajó-utca 3**

STOEWER
az irógépek királya
Kérjen ajánlatot a vezérképviselettől: V, Vilmos császár-ut 60. Telefon 48-65

Férjhez adandó leányának paplant addig ne vásároljon, mert mi
Adunk saját készitményü „Ideal" paplant, igazán jó minőségüt
Minden kivitelben. És ne hallgasson hangzatos megtévesztő hirdetésekre. Felhivok minden
Leányt asszonyt, ha paplant akar vásárolni, menjen a szakma legnagyobb paplangyárába:
Sándor „Ideal" paplangyár, IV, Kammermayer Károly-utca 1. Gyár: IX, Üllői-ut 31.

Régi csillárok fölujitását és becserélését csillárosztályunk eszközli.
Nagyszabásu mintatermeinket tekintse meg!
Általános Gázizzófény és Villamossági Rt.
Budapest VII, Vörösmarty-utca 5. szám
Fiókok: VIII, József-körut 44 ★ VIII, Baross-utca 52. sz.

Huzás már szerdán **Milliárdos** lehet, ha azonnal rendel ezen osztálysorsjegyek szerencseszámaiból

23973	18078	16208
50258	40895	40131

Benkő Bank R. T. Budapest, VI, Andrássy-ut 60.

SZINHÁZ MOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

ott lesz ma délelőtt a „Sasfiók" sajtófőpróbáján?

— Csakis.

— Na tudja, ha szigoruan vesszük, nem is olyan nagyon csakis. A mai főpróba ugyanis az első komolyan zártkörü sajtófőpróba, amennyiben kommünikét sem bocsátottak ki róla, meghivót pedig csak az illetékes 23 lap munkatársa kapott. Manikürösasszony, sógorné és álhirlapiró ma be nem teszi oda a lábát.

— No de kérem, hát én csak...

— Nahát ne izguljon, Bendeguz, hiszen csak tréfálok. Látta már Darvast a próbákon?

— Őszintén szólva...

— Szóval nem. Darvas egész szivével játsza és éli ezt a neki oly kedves szerepet, amelyet öt más szerep közül választott ki, hogy a reichstadti herceg szavaival vehessen bucsut a Magyar Szinház publikumától, amely öt föltedezte és annyi forró estén át ünnepelte. Darvas alakitása a „Sasfiók"-ban egy nagy tragika teljes és tökéletes orchestrumával zeng a szinpadon, amelyen két évtizeddel ezelőtt nem kisebb müvésznő, mint Sarah Bernhard játszotta ugyanezt a szerepet. Darvas könnyes hangon mondotta nekem, hogy fájdalmas szivvel bucsuzik szép szerepében a szinháztól, reméli azonban, hogy nem örökre.

— Szóval: Isten vele, Lili.

— Bendeguz, ne izetlenkedjen. Most jut eszembe, nem láttam magát a „Papagály" megnyitóján sem. Hát mi van magával? Kicsett a mondain forgalomból?

— Fájt a fogam...

— Ugyan kire, maga kis hamis? Pedig látja, sokat mulasztott, mert a Papagály megnyitását valóságos társadalmi eseménnyé avatta az a legjobb pesti publikum, amely 11 óra felé autókon és fogatokon a kivilágitott Royal-Orfeum elé fölvonult. Mágnások, színésznők, irók, színészek ültek első este a milliárdos költséggel átalakitott, elegáns kis helyiségben, amelyben a Royal-Orfeum nagy szinpadának összes elsőrangu táncszámai estéről-estére föllépnek. A táncot Hatvany Lili nyitotta meg Pallavicini őrgróffal, majd táncolni kezdett az egész uri publikum, mintahogy a Papagályban csak a publikum táncol. A páholyokban ott ültek többek között gróf Zichy Rubidó, báró Prónay György, Daróczy ezredes, gróf Sardagna, gróf Batthyány Elemér, Jogin der Sen indiai maharadzsa, Mandhi ura, Tulmin brit királyi őrnagy kiséretében és a pesti müvésztársadalom sok előkelő tagja. A Royal-Orfeum müsorának magyar részében a kecses, szép Zahler Magdának van nagy sikere, Dénes Oszkárral együtt. Majdnem egyidőben volt szinte ünneplésszerü sikere hugának, Erzsinek, a Teréz-köruti Szinpad tegnapelőtti bemutatóján Nagy Endre egy kis vigjátékában.

— Óriási.

— No, de most térjünk át a komolyabb dolgokra. A Nemzeti Szinház veszteségeiért a héten kellemes kárpótlásban részesült, amennyiben Nagy Izabella, aki férjhezmenetele után megvált a szinháztól, értesitette Hevesi Sándort, hogy amennyiben a szinház változott viszonyai között szüksége volna reá, szivesen rendelkezésére áll. Hevesi Sándor örömmel fogadta a müvésznő ajánlkozását, aki igy szeptember 16-án már föl is fog lépni a Városi Szinházban, a „Piros bugyelláris" és a „Falu rossza" fő női szerepeiben. A „Falu rosszá"-nak Budán is volt egy érdekes előadása vasárnap délután Kiss Ferenccel és Finum Rózsi szerepében Bónitz Blankával, a ki a Nemzeti Szinház tradicióira emlékeztető kvalitásairól tett bizonyságot. A Városi Szinház egyébként legközelebb Sullivan „Mikádó"-ját és Strauss „Eine Nacht in Wenedig" cimü operettjét mutatja be. A „Mikádó"-hoz Molnár Jenő irt uj verseket, Strauss operettjét Kulinyi Ernő dolgozta át. Egy bübájos filmet is láttam a héten a Corvinban, megérdemli, hogy ideirjam, a cime: „Buster Keaton". Megemlitést érdemel egy bravuros hétfő délutáni beugrás is: Szécsi Böské-é, a „Frou-Frou"-ba.

— Óriási. Nekem is tetszett.

— Na látja. Hazaérkezett a héten egyébként Sándor Erzsi is olaszországi utjáról, aki ezideig még nem állapodott meg az Operaházzal. A kamaraénekesnőnek Wlassics báró a maximális fizetést ajánlotta föl, arról azonban nincsen tudomásom, hogy a tárgyalások megindultak volna. Na és miután énekesnőkről van szó: mit szól Kökény Ilona tragikomédiájához?

— Mit szóljak? Ne szólj szám, nem fáj fejem.

— A legérdekesebb a dologban az, hogy Kökény és Fedák a legjobb egyetértésben vannak, sőt Fedák örül is Kökény reklámdalainak. No de ez most már a paritásos bizottság kezében van. Paritásos bizottság szállott ki az Erdélyi Borozóba és Molnár Ferenc és Heltai Jenő vezetése alatt, miután Spiegelnáci, közjegyző előtt tartott minden fogadást, hogy szombattól ujra bevezeti a békét és tizszeres pénzt tart arra, hogy a mai vacsorák semmiben sem különböznek az 1912-esektől. Spiegelnáci minden tétet besöpört és régi vendégeit táviratilag hivta meg, igy Krúdy Gyulát, akit a nyiregyházai jubileumról csalt vissza a borozóba.

— Óriássi.

— Ilyen jól csak a Blaha Lujza-Szinház megy, amely két uj müsort is készit elő. Faludi Bécsből elhozta Lehárnak „Frühling" cimü egyfölvonásos operettjét, operettet ir a szinház számára Martos Ferenc is, kis vigjátékot irtak Szenes Béla és Fodor László „Cica" cimen. A szinház jövő müsorának attrakciója azonban Bajor Gizi lesz, aki szólózni fog. Végül álljon itt Lombardi—Ranzato uraknak „Il paese dei Campanelli" cimü kis operett tartalma három sorban, amelyet Lányi Viktor „Harangváros" cimen forditott le magyarra. A kis operettváros minden házában harang van, amely magától megkondul, ha a ház asszonya tilosban kereskedik. Egy szép napon olasz tiszteket szállásolnak be a kis városkába és estére olyan harangzugás támad a városban, hogy az emberek egymás szavát sem hallják.

— Rémék. Pletyka?

— Van. Egy fiatal tőzsdés, aki négyszázmilliós passzivával a napokban tünt el nyomtalanul Budapestről, máris fölbukkant, mégpedig Párisban az Ambassadeurben. O, nem mint pezsgőfogyasztó, sőt erősen ellenkezőleg: mint parkettáncos. Azt irja egy barátjának, hogy ebből odakünn nagyon szépen meg lehet élni, sőt reméli, hogy lassanként jövedelméből passziváit is rendezheti. Hát ez csak igazán szép dolog...

---

* **Hirek az Operaházból.** Jelenleg a Kamara-Szinházban pénteki napokon rendezendő operaelőadások müsorát állitják egybe. A Kamara-Szinház intim kereteinek megfelelő, régi olaszok és franciák — *Donizetti, Pergolese, Lully, Rameau* —, továbbá régi magyarok — elsősorban *Doppler* — müveit fogják előadni. Azonban foglalkoznak modern operák előadásának az eszméjével, amennyiben a Kamara-Szinház kereteibe beilleszkednek. Nyoletagu kamarazenekar, zongora, illetve cimbalom és olykor régi vonóshangszerek kiséretével folynak majd az előadások. Magában az Operaházban megkezdődött a munka rendes kerékvágásban. Először *Hevesi* rendezésében *Mozart „Mirandolina"*-ja kerül bemutatóra, ezt követi *Radnai* meseoperája és *Buttykay* „Ünneprontók"-ja. Az első nagy repriz a *„Figaro házassága"*, amelynek partiturája közel 30 éve nem került a budapesti Operaház karmesteri pultjára.

---

* **Darvas Lili** — „Sasfiók". A nagy szinházi esték varázsos izgalmát jelenti Darvas Lili „Sasfiók"-ja. A kiváló nagy müvésznő szerdán játsza először a Magyar Szinházban Napoleon fiát, a világirodalom legszebb és leghatásosabb szerepét. A kiváltságos müvészi produkció iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

A Szinigazgatók Szövetsége elutasitotta a Szinészszövetség beleavatkozását a Blaha Lujza-szinház müsorába

(A Reggel tudósitójától.) Hétfőn délben 12 órakor *a Szinigazgatók Szövetsége a Király-Szinház épületében rendkivüli ülést tartott,* amelynek legfontosabb tárgya *a Szinészszövetségnek egyik szinház müsorába való beavatkozása volt.* A Szinészszövetség ugyanis hivatalos átiratban *rosszalásának kifejezése mellett* arról értesitette *Kökény Ilonát*, a Blaha Lujza-szinház müvésznőjét, hogy Fedák Sárit karrikirozó számát nem engedélyezi, miután *nem tartja megengedhetőnek, hogy szinészek kollégáikat szinpadi produkcióik keretein belül kifigurázzák.* Kökény Ilona a Szinészszövetség átiratáról természetesen jelentést tett az Unió vezetőségének, amely *nem vette tudomásul a Szinészszövetségnek a szinház müsorába való precedens nélküli beavatkozását* és ugy határozott, hogy Kökény Iloña az inkriminált kuplét *tovább is énekelje.* A Szinészszövetség erre Kökény Ilonának *büntető szankciókat helyezett kilátásba* arra az esetre, ha az általa *„betiltott"* kuplét tovább énekelné. A Szinészszövetségnek ez a további beavatkozása arra késztette a Szinigazgatók Szövetségét, hogy tagjait *sürgősen egybehivja* tisztára a kérdés elvi részének eldöntése céljából, hogy tudniillik *van-e egyáltalán a Szinészszövetségnek ilyen beavatkozási joga egy szinház müsorának megváltoztatására és ha igen, hogy ez a határ meddig terjedhet.* A hétfőn délben megtartott szövetségi ülésen a szinigazgatók *dr. Faludi Jenő* inditványára egyhangulag kimondották, hogy a

Szinészszövetséget illetéktelennek tartják bármely szinház müsorába való közvetlen beavatkozásra

és *minden konfliktus elkerülése végett a paritásos bizottságra* — amelyben tudvalevően a szinigazgatók és szinészek szövetségének tagjai foglalnak helyet — *bizza a kérdés tisztázását.*

Elsner
NŐI DIVAT NAGYÁRUHÁZAI
Főüzlet: Koronaherceg-u. 10
Fiókok: IV, Calvin-tér
VII, Rákóczi-ut 32
II, Fő-utca 52

Kárpitosok és lakásberendezők részére

Ia Japonais müselyem 85 cm. . . .	78.000 K
Ia Japonais tiszta selyem 90 cm.	98.000 K
Breton tüll, fehér, 100 cm.	19.000 K
Breton tüll, fehér, 300 cm.	98.000 K
Breton tüll ecru, Ia, 300 cm. . .	127.500 K
Függönyettamin, azsuros, 150 cm.	47.600 K
Lenvászon, fehér és nyers, kárpitozásra, 70 cm.	28.900 K
Virágos butorszatén 80 cm . . .	57.800 K
Gobelin butorszövet, 120 cm .	207.400 K

Valencienne szövetek, csipkekelmék, függöny batisztok és toussorok nagy választékban

MOZGÓKÉP-OTTHON
Óriási siker!
Akiket nem szoktak feleségül venni
amerikai vigjáték akadályokkal, 7 fölvonásban
Az utca hőse
amerikai regény 6 fölvonásban. Főszerepben:
Mary Prevost és Dinty
Hiradó
Előadások kezdete: 4, 6, 8 és 10 órakor

Intézeti fehérneműek
Székely Jenőnél IV. Kammermayer Károly-utca 2. szám alatt (Szervita-tér sarok)

DR. MABUSE a „Detektivregények" uj kötete
minden lapelárusitónál kapható
A 208 oldalas vaskos kötet ára 10.000 korona

Leszállitsák-e a szinházak a helyárakat?

(A Reggel tudósitójától.) *A Reggel* mult heti számában cikket közölt a szinházi szezón kilátásairól és megállapitotta: *a publikum tartózkodásának egyik oka, hogy a szinházak aranykoronában állapitották meg helyáraikat, amelyeket a közönség nem tud megfizetni.* *A Reggel* közleményének ugy a szinházi világban, mint a publikum körében élénk visszhangja támadt, a közönség köréből érkező levelek *A Reggel megállapitásait igazolják*, a szinházak igazgatói azonban nem osztják a cikk pesszimizmusát, noha egyik drámai szinházunk, a Renaissance-Szinház, nyilván cikkünk hatása alatt, azóta már 40%-kal leszállitotta helyárait. Az objektivitás kedvéért azonban hadd álljon itt egyik előkelő magánszinházunk igazgatójának következő ellenvéleménye:

— A szinházigazgatók optimizmussal és nyugalommal néznek a szinházi szezón elé. *Tápot ad erre a Bécsben nagy lendülettel induló szezón*, amely

tavaly ment át azon a krizisen, amelyhez a magyar szinházak még csak most érkeztek el.

Nagyon jól tudjuk, hogy arról nincsen szó, hogy a publikum előre ostromolja jegyekért a szinházi pénztárakat, de viszont most már e tekintetben sem lehet prognózist fölállitani, *mert tulajdonképeni szinházi produkciók ideje el sem érkezett.* A szezón még csak most van indulófélben, de nincs okunk kételkedni abban, hogy *jó darabokkal le fogjuk tudni győzni azt a tartózkodást, amely a publikum körében kétségtelenül tapasztalható.* Ami *A Reggel*-nek a helyárak leszállitására vonatkozó tanácsát illeti, meg kell állapitsuk, hogy ez már azért sem volna indokolt, mert

Középeurópában Budapesten legolcsóbbak a szinházi helyárak.

A pesti 7.— és 7.50 aranykoronás zsöllye-helyárral szemben Bécsben, például a Reinhardt-szinházában, ugyanaz a jegy 180—200.000 koronába kerül, ami körülbelül 60%-kal nagyobb a pesti helyárnál. Berlinben egy elsősor zsöllye *16—18 aranymárkába kerül, ami 4 dollárnak, vagyis 300.000 magyar koronának felel meg.* Párisban a jó földszinti jegy *30—40 frankba kerül, vagyis 150—200.000 magyar koronába, Londonban pedig ennek a duplájába is.* A szinházak gazdasági helyzetére vonatkozólag csak annyit óhajtunk megállapitani, hogy Magyarországon kulturális és szellemi életünknek ugyszólván minden ága leromlott a háboru óta, mégpedig jóval a békenivó alá, *a szinház azonban nemcsak hogy megtartotta békebeli szinvonalát, de a legkomolyabb müvészi törekvésekkel mindig magasabb és magasabb szintre emelkedik.* A léha és üres darabok régen eltüntek a szinházak müsoráról, nincs is publikumuk, *a szinházak üzleti politikából sem hoznak ilyen darabot szinre.* A szinházak teljes müvészi apparátussal komoly irodalmi célok szolgálatába szegődtek és ebből a jól ápolt talajból fejlődött *az a szinházi kultura, aminek csodájára járnak a legnevesebb szinigazgatók, szerzők és szinészek.*

Nincs hét, hogy Newyorkból, Berlinből, Párisból vagy Londonból ne üdvözölhetnénk Budapesten valakit, aki elámul azon, hogy a Balkánhoz mégis csak közel olyan sokat szenvedett városban, mint Budapesten, ilyen szinvonalu szinházi kultura teremtődött.

Ez kihatott természetesen *az irók munkájára* is. Az irói gondolat szinpadra vitelének tökéletessége — azok a lehetőségek, amelyeket e tekintetben a szinházak nyujtanak — sokat lendített a magyar szinpadi irodalmon és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a magyar szindarab a legkeresettebb cikk lett az egész világon. *Magyar szindarabokat például az amerikaiak nem adaptálnak, nem amerikaiasitanak, mint ahogy ezt az összes idegen darabokkal megteszik, hanem hajszálra ugy adják elő, amint az Budapesten szinre került.* Igy történt ez Molnár *„Hattyu"*-jával és a *„Vörös malom"*-ot is hüen a budapesti előadásban mutatja be az amerikai Reinhardt: *Belasco*, aki egy rendezőt, egy scenikust és egy diszlettervezőt küldött Newyorkból Magyarországra, hogy ugyszólván centiméterrel lemérjék és lemásolják a budapesti előadást. A publikumhoz tehát csak egy kérésünk van: *szeresse a szinházat.* A szinházak tudják, hogy a közönségnek e szeretet bebizonyitása milyen *áldozatokba* kerül és éppen ezért meg is fogják tenni kötelességüket.

Ansichtskártya a newyorki pokolból

Newyork, augusztus végén.

(A Reggel levelezőjétől.) Az a tény, hogy a hőmérő *95 fok Fahrenheitot* mutat, magában véve még nem volna olyan rettenetes. De a város fölött *izzó gőzfátyol* lebeg, a forróság ugy itatódik a testbe, mint a méreg.

Az utcák izzó fémből való csatornák, az aszfaltból föltör a forróság, szétfolyik a talp alatt, mint az olvadó láva,

szinte hihetetlen, *milyen kevés az árnyék Newyorkban*, dacára a felhőkarcolóknak, mennyire tele van *porral, lármával, csörömpöléssel, kiabálással, benzinszaggal*, az ide-oda száguldó izzó motorok forró kigőzölgésével. A külső kerületekben, ahol az emberek szorosan egymásmellett laknak, félig meztelen, sovány, beteges kinézésü, a forró naptól olajbarnára főtt gyerekektől nyüzsög az aszfalt, *kerekes korcsolyákkal rohannak* a járókelők lábai közé, vad táncral ugrálják körül a déli 12 óráig a házak előtt álló és rettenetes levegőt árasztó szemetesládákat és kosarakat. *Hirtelen megnyitják az utcai viz-csapokat, egy pillanattal később*

vad rohanással megáradt patak zug az utcán keresztül,

magával ragad minden szemetet, piszkot, a gyerekek boldogan és sikoltozva, térdig gázolnak a vizben. Beljebb,

a Cityben utcai zuhanyokat állit föl a város

— tisztá viz ömlik a csapokból —, *mindenki aláállhat és fölfrissitheti magát.* És a fejem fölött az égető, perzselő, rettenetes Nap — Nápoly Napja. A nápolyi legalább tudja, hogy kell védekezni: kinnegy a szabadba aludni. De a newyorki? *Teljes öltözetben jár az utcán — itt nehéz megváltoztatni a tradiciókat —, az arcán végigcsorog az izzadtság, a haja homlokához ragad.* Itt nincs más mentség, mint *inni, inni a hideg, jeges italokat*, amelyeket ott árulnak minden utcasarkon, jóformán minden házban van egy üzlet, irodaházban, áruházban, földalatti állomáson, ahol kiabálva kinálják az *Ice Creamet*, limonádét, naranesvizet, jeges csokoládét, jeges teát, jeges kávét. *Egy pohár vizben uszkáló jégdarabok — ezt adja Newyork augusztusban: az egyetlen orvosság a forróság ellen.* Newyork jeges viz nélkül, ez lehetetlenség lenne, a newyorki nem élné tul. Beszalad egy boltba, hangosan közli kivánságát, ledob egy tizcentest, fölhajtja a jeges italt — és már *szalad tovább. Amint kilép, ujra elönti a rettenetes hőség — és ujra beszalad egy boltba inni.* A hőségtől nem zavartatja magát, nem türelmetlen.

A newyorki a legtürelmesebb polgára a földnek, még a bécsi is véres forradalmár hozzá képest.

A legnagyobb forgalom 1—2 és 5—6 óra között van az utcákon. Emberek és automobilok sürü gomolyagban; *ennek ellenére ritkán történik szerencsétlenség.* Az emberek elővigyázatosak, a soffőrök ügyesek. Egy ráccsal elkeritett hatalmas nyilásból ömlik a nép: a földalatti állomása. *Jaj a szegény lélleknek, aki ügyetlen vagy elgondolkodik: agyongyomják és nincs menekülése.* Egy szót szeretnék szólni a kisérőmnek; lehetetlenség. A fejünk fölött, három emelet magasságban, iszonyatos zajjal, csörömpöléssel vágtat a magas vasut, sárgára mázolva, mint a napraforgó. Eljön az ebéd ideje és *az egész városban csak két étterem van, ahol a szabadban lehet ebédelni.* Az egyik *Claremonts* a Hudson mellett, ahova azonban csak akkor lehet és szabad elmenni, ha kéznél van egy milliomos — aki a számlát fizeti — és a *Casino* a *Centralparkban.* Ez sem olcsóbb, de kárpótlásul ezerszinü lámpák ragyognak, egy háromtagu női zenekar és egy Jazz-band mulattatja a vendégeket. Az emberek táncoltak, az éjszaka is forró volt, valahogy *ugy éreztük magunkat ebben az ötmilliós, forró, dunsztos, zajos, piszkos városban, mint egy elátkozott, aki a pokolba került.*

---

* **Kiss Ferenc a Király-Szinházban.** Csak igazi nagy szezonbemutatókat szokott megelőzni az a lázas érdeklődés, amely az „Árvácska" szombati Király-Szinházi bemutatója iránt megnyilvánul. A páratlan sikerü Zerkovitz-operette nagy népszerüsége, a parádés szereposztás, Kiss Ferenc hiressé vált alakitása, gyönyörü dalai az a szinházi szenzáció, amit Boross Géza első föllépése a Király-Szinházban jelent, már előre is biztositják az „Árvácska" kivételes sikerének folytatását. Vaály Ilona szenzációsnak igérkező uj betétdala, Somogyi Nusi mulattató közvetlensége, Latabár Árpád végtelenül kedves parasztgazdája további ékességei az előadásnak, éppen ugy, mint Rozsnyai Ilona humoros Rákóczi-uti boltosasszonya és Szirmai Imre markáns ügyvédje. Pazar diszletek, párisi toalett-revü, a mulatójelenetet kisérő Kiss Béla cigánybandája, Tihanyi Vilmos müvészien ötletes rendezése, a nagyszerü uj Zerkovitz-számok a szezon első nagy operett eseményévé teszik az „Árvácska" szombati bemutatóját.

* **A Cseresznyéskert** bemutatója lesz a Vigszinház hetének irodalmi és müvészi nagy eseménye. *Csehov* remekművének szerepei grandiózus emberábrázolásokra adnak alkalmat a közreműködőknek. Szombaton félnyolckor kezdődik a premier.

* **Tolsztoj „Kreutzer-szonátá"-ja a Belvárosi Szinházban.** Pénteken este mutatja be a Belvárosi Szinház Tolsztoj halhatatlan remekének, a „Kreutzer-szonáta"-nak drámai földolgozását. Titkos Ilona, Törzs, Kertész Dezső, Halmy Margit erősségei a szenzációs előadásnak, amely méltó módon fogja szolgálni az orosz költő óriás müvészetét. Külön szenzáció lesz az oroszos motivumu diszlet, amelyet Básthy István tervezett. Péntekig a mulatságos „Charly" szerepel a szinház esti müsorán, mig most vasárnap délután a „Kékszakáll nyolcadik felesége", hétfő délután „A papának igaza volt" cimü vigjátékot, jövő vasárnap délután „A buta ember"-t ismétlik mérsékelt helyárakkal.

* **A párisi lány hete** lesz a Fővárosi Operettszinház jövő hete is. Minden este *Vrain* nagyszerü operettjét adják az ismert kitünő szereposztásban.

* **Az „Árvácska" a Király-Szinházban.** Szeptember 13-án, szombaton vonul be az „Árvácska" a Király-Szinházba, amely fényes előadásban és pazar diszletekkel játssza el Zerkovitz diadalmas operettjét. Somogyi Nusi és Vaály Ilona primadonnái az előadásnak, amelynek külön fénypontja Kiss Ferenc és Boross Géza föllépte. Latabár, Szirmai Imre és Rozsnyai Ilona játsszák a népszerü operett többi főszerepeit. Külön kiállitásos eseménye az estnek a margitszigeti költőien szép parkdiszlet és a Rákóczi-uti bolt, amelyet teljes élethüségben visznek a Király-Szinház szinpadára, valamint az elegáns és ötletes divatrevü. Az „Árvácska" bemutatója minden este a „Három a kislány" kerül szinre Alpár Gittával és Környei Bélával, mig jövő vasárnap délután a klasszikus „János vitéz"-t ismétlik mérsékelt helyárakkal.

* **Fedák Sári Amerikába utazik** szeptember 13-án. Emiatt az *Antóniát* szeptember 12-én, pénteken, utoljára adják. Összesen még hat előadása lesz az *Antóniának.*

* **Darvas Lili „Sasfiók"-ja a Magyar Szinházban.** A szezón első nagy drámai szenzációja szeptember 10-én, szerdán lesz a Magyar Szinházban, amikor Darvas Lili először játssza el Rostand világhirü remekének, a „Sasfiók"-nak cimszerepét. A szinház lázas izgalommal készülődik a parádés müvészi eseményre, amelynek nagy sikere előre is biztos. Jövő vasárnap délután a „Szent Péter esernyőjé"-t, kedd este a „Froufrou"-t ismétlik. A délutáni előadások mérsékelt helyáruak.

* **„I love You", „Székely fonó", „Miért járkálsz mezítelenül".** Diadalmas szinházavató müsorát ismétli a hét minden estéjén a Blaha Lujza-Szinház, amelynek közönsége lelkes tapsokkal ünnepli az operette kitünő müvészi együttesét, a „Székely fonó"-ban a vendég Basilidesz Máriát és Szendy Ferencet, a francia bohózatban Titkos Ilona és Törzs párisias gráciáju játékát, a müvészszámokban Kökény Ilona és Boross Géza remek humorát. A szenzációs program vasárnap és ünnepnap délután is szinre kerül mérsékelt helyárakkal.

* A **„Corvin" hangversenyiroda** (igazgatóság: Reviczky-utca 9, Szenikirály-utca sarok. Telefon: József 75—26. Jegypénztár Váci-utca 28. Varga, ügyvezető igazgató: *Bán Zoltán*) évadját Szabó Dezső hat előadásával vezeti be. Az előadások összefoglaló cime: Laikus Lelki Gyakorlatok a modern emberi kinyilatkoztatás lapjairól. Sorrendjük: 1. Október 2-ika Dickens, október 4-ike Balzac, október 9-ike Jókai, október 11-ike Dosztojevszkij, október 14-ike Tolstoi, október 16-ika Zola. Kezdetük ½9 órakor a Zeneakadémia kamaratermében. Jegyek bérletben 15% kedvezménnyel. Helyárak 10—50.000 koronáig. — *Kurcina Berta* kamaraénekesnő hangversenye október 29 (V. ½9.).

A Najád-szappan

époly népszerü, mint Brázay kedvelt Najád-krémje

BUTORVEVŐ KÖZÖNSÉGHEZ!

September 10-ig bezárólag

30%-kal a napi áron alul adunk

elsőrendü és egyszerü polgári berendezéseket, ugymint: hálót, ebédlőt, uriszobát

Megbizható áru teljes szavatosság mellett

BEHR MENYHÉRT

müasztalos butoráruháza, VI, Andrássy-ut 60

(Csengery-utca sarok)

VI, Révay-u. 18 **KIS KOMÉDIA** Telefon: 14—27

Ma az évadnyitó müsor. **Rott és Steinhardt** föllépésével **Az uj házasember** és **Faust III. Teil** bohózatokban.

Kezdete pontban 8 órakor

Zsoldos tanintézet

legjobban készit elő magánvizsgákra. **Algebra és geometria**, a középiskolák teljes tananyaga egyszerüen, érthetően. **Összefoglaló tankönyv** a négy alsó osztály teljes tananyaga két kötetben. Megrendelhetők: **Zsoldos tanintézetnél Budapest, Dohány-utca 34**

Relle Gabriella a Magy. Kir. Operaház müvésznője a TEREZKÖRUTI SZINPAD uj müsorában

XI. Frankfurti Nemzetközi Vásár

1924 szeptember 21—27-ig Németország első, szakmák szerint csoportositott

mintakiállitása

A török köztársaság és a Saarvidék különkiállitása. — Uj csoport: Photo, kino, optika. Gazdasági osztály: Beszerzési források dijtalan nyilvántartója. Képviselők közvetitése. Fölvilágositást nyujt a tiszteletbeli képviselő **Aczél Gyula, Budapest, Rákóczi-ut 32 (Telefon József 118—10)** vagy a **Hamburg—Amerika-Vonal, Budapest VIII, Baross-tér 4.** sz. — 50% vizumkedvezmény. 50% utazási kedvezmény a D.D.S.G. vonalain

Tüzifát és retorta **Faszenet**

Porosz kőszenet

vidékre **vagontételekben** kedvező föltételek mellett azonnal szállit

Gáspár Fülöp, VI, Hungária-körut 72

Sürgönycim: **Gáspárfa Budapest**

Szeged nem akar elmaradni Európától

„Pécsnek milliárdok, Szegednek milliók jutnak..."

Szeged, szeptember 7.

(A Reggel kiküldött tudósitójától.) Szegedet „nagy alföldi falu"-nak mondják a nem törzsökös szegediek és kulturálatlansággal vádolják a „toronyalattiakat", a bennszülött törzsökös vezetőket. A toronyalattiak azzal feleltek erre, hogy

az egyetem céljaira 2000 hold termését, 24 vagon buzát, ad 50 esztendőn át évente a város

és csak azt köti ki áldozatkészsége fejében, hogy *az állam is adjon ennyit az egyetemre. Klebelsberg* kultuszminiszter — amint *Csengery János* rektor mondja nekünk — a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott erről a város által fölajánlott támogatásról — de *az állam ekkora hozzájárulása Smith Jeremiástól függ.* A hivatalos Szeged áldoz tehát tőle telhetően az egyetemre. Mindehhez azonban nagymértékü társadalmi támogatás is kellene, amint a másik menekült egyetem, a *pécsi*, példája mutatja. Pécsett az egyetem rendkivül agilis professzorai valósággal *csodát müveltek, a semmiből gyönyörüen fölszerelt intézeteket varázsoltak elő.*

A pécsieknek két uj Röntgen-intézetük is van, Szegeden csak egy hasznavehetetlen régi.

Sóhajtva és ámulva szólnak Pécsről a szegediek:

— *Pécsnek milliárdok jutnak, nekünk csak milliók!*

Másként lehetett volna itt is és ebben *már kivétel nélkül egyetért minden szegedi.* A szegedi kultura iránt fogékonyabb közönség nagy szeretettel fogadta a hajléktalan Ferenc József-egyetemet. Az egyetem hallgatói azonban *pesti módra kezdtek vitézkedni — azután pedig elmentek a kultura nevében támogatást kérni a megbántottakhoz.* Természetes, hogy zárt ajtókra találtak. Pedig a szegediekben van megértés a kultura iránt. A *közmüvelődési palota* vezetője, *Móra Ferenc*, talán az ország legnagyobb munkáját végezte a müvelődés harcai terén, de *Szeged népe be is hódolt neki teljesen.* Vasárnap nyüzsög a nép az ötosztályu szép muzeumban és a Somogyi-könyvtár olvasói nagyon, de nagyon megsokasodtak. De Móra Ferenc nem is antikulturális módon szolgálja az egyetemes kulturát, a mult évben

4 millió állami, 7 millió városi támogatás mellett 24 milliót attól a társadalomtól szedett össze, amelyet az egyetem hallgatói olyan furcsa sorrendben igyekeztek áldozatra birni.

— Mi türés-tagadás, *a kétszázholdas tanyai gazda bejönni már bejön a kulturpalotába* — mondja mosolygós szeretettel *Móra Ferenc* —, de adni, bizony nem ad még sehogysem! *A legelőkelőbb keresztény lapra is egy zsidó fizet a könyvtár részére elő...*

Daday Jenő, a hires rákkutató hagyományából szép természetrajzi muzeumot kapott az egyetem és ennek az elhelyezésére keres megfelelő helyet. A Máv. leszámitoló hivatalát szeretnék erre a célra megnyerni. Igen szép és modern az egyetem *földrajzi intézete*, amelyet *Kogutowicz Károly*, a fiatal uj professzor szerelt föl; a klinikák, orvoskari intézetek fölszerelése azonban csigalépésekben megy előre, noha — amint *dr. Veress* orvoskari dékán mondja — némelyik, igy az élettani intézet is, már egészen jól használható. A klinikák zöme a régi fémipari iskolában van, amelyet a francia megszállás alatt francia szinesek használtak kaszárnyának. A bonctanok és törvényszéki orvostan egy polgári iskola épületében rendezkedtek be.

Sürgősen szükség van a gyermekgyógyászat és a sebészet-belgyógyászat épületeinek fölépitésére.

Ebben az ügyben most tárgyal a rektor a polgármesterrel. Az elmult években *az orvosi fakultás vezetett* a hallgatók létszámában, utána a jogi jött. Tanárt összevissza 15-öt látott el oklevéllel a szegedi tanárvizsgáló bizottság, tanári szakvizsgát is tett kilenc, de alapvizsgát már csak *egyetlen egy. Uj hallgatók tehát gyérebben jönnek és ez az apadó irány az orvosi karon is meglátszik.* A filozófiai és mennyiségtan-természettudományi szakon *nagyon kevés a hallgató.* A filozófiai (bölcselet, nyelv-történettudomány) fakultáson negyvenen voltak tavaly mindössze, a mennyiség-természettudományin a gyógyszerészhallgatókkal (tulnyomó többség) 180. Valamennyi évfolyamon együtt. *Ezidénre 120 elsőéves orvostanhallgató kérte a fölvételét.* Származóhelyük szerint Szeged vidékétől föl Szolnok vonaláig valók, itt-ott erdélyi is jön, de egyre gyérebben, mert

az utódállamok egyedül csak a pesti egyetem okleveleit nosztrifikálják.

A 120 jelentkező uj hallgatóból 90 zsidó. Ezek jórésze tehát a budapesti numerus clausus miatt megy Szegedre. Ha az élet, a fejlődés természetes rendje megszünteti a numerus clausust, ezek nyilvánvalóan a jobban fölszerelt budapesti egyetemre mennek, márcsak azért is, mert annak a nosztrifikálás tekintetében korlátlan oklevelével is jobban mozoghatnak. *Marad igy 40—50 hallgató egy évfolyamra* vagy talán még annyi sem, ha a budapesti egyetem a jövőben nőket is beereszt valamikor. *Ilyen hallgatólétszám és az apadó irány mellett nem hisszük, hogy sokáig fönnállhat a szegedi egyetem.*

Kilián Zoltán.

Az okos kereszténység

Becsületes, tiszta ember, igazi keresztény, ez *Seypel* kancellár, Krisztus embere, aki megbocsát ellenségeinek a Miatyánkban foglalt erkölcsi parancs szerint. Most gyógyult meg nehéz sebéből, amit egy fanatikus fegyvere ejtett rajta *és első halk szava a Mester ihletétől napfényes: kegyelmet annak, aki az én életemre tört.* Kegyelmet kér ádáz támadójának a kancellár, aki pedig nem holmi érzelgős álmodozó, hanem kemény, szivós, csüggedetlen politikus és hidegen számító nemzetgazdász. De mellékesen *ember* is, az igazi Krisztusban megigazult ember, *keresztény, assisi szent Ferenc értelmében, az elnéző, a megértő, a magasztos Isten embere, s nem ama bosszuálló Atyáé, akinek nevében Torquemada főzte olajba a másvallásuakat.* Seypelnek ez a gesztusa szép, fölemelő és őszinte. Nem azért hisszük, hogy igaz és póz nélkül való ez a heroikus megbocsátás, mert ő szelid pap, *hanem, mert bölcs és összhangzatos lélek*, nyugodt szemlélődő, mélyrehatoló elme, aki biztosan tudja, hogy a bosszuállás a hatalom birtokosa részéről nem okvetlenül a végső győzelmet jelenti.

Seypel nem azt akarja mondani, hogy a gyilkosok maradjanak büntetlenül, hanem példát mutat, hogy a közhatalom birtokosa a maga privát sérelmeit ne büntesse azzal a hatalommal és azt tanitja, hogy ha az államférfiu az ellenfél brutalitását nemesebb, szebb, emberibb cselekedettel viszonozza, akkor sokkal diadalmasabb fölénybe kerül ellenfelével szemben, mintha a legválogatottabb bosszunemekben excelláina. Messzire hangzik a kancellár halk szava és itt nálunk is hasznos lehet a belőle áradó világosság. Szól azokhoz, akik nemcsak gyilkosoknak nem tudtak megbocsátani, *de a saját hibáikat is gyülöletes bünként látták meg másokban s a nemzet nevében és hatalmával álltak bosszut azokon, akiket éhségük és ambiciójuk és korlátoltságuk ellenfélnek jelölt.* Kereszténységre tanitja azokat, akik a bolsevista bünök után nem azt mondták: mi Krisztussal jöttünk, tehát *jobbak és emberségesebbek* vagyunk, mint azok voltak, hanem a kegyetlenséget még kegyetlenebbül, a gyülöletet még izzóbb gyülölettel és az erőszakot még brutálisabb erőszakkal viszonozták. Még ma is halljuk, ha itt-ott fölpanaszolják, amiket a kereszténynek nevezett kurzus cégére födözött, hogy azok érthetők és amnesztiára érdemesek, hisz a bolsevizmus ugyanilyeneket müvelt. Seypel ezeknek a keresztényeknek tanitja, hogy a keresztény ideál nem Cserny Jóska és nem Szamuely Tibor és *a keresztény rekonstrukció nem a destrukció fehér változatát jelenti és a lelkek békés megenyhülése nem bünnel versengő bosszuból fog következni.* A kiengesztelődés energiát szabadit föl, amely a bosszu, a fékentartás, az elnyomás meddő kisérleteire pazarlódott s a megbocsátás bátornak, sérthetetlennek, a maga igazában erősnek mutatja a megbocsátót és a folytonosan lázadozó ellenbosszu helyett megtért és meggyőzött lelkeket szerez neki.

A Seypel merénylőjét mindenesetre megfogják büntetni, de a Seypel nemes gesztusa áldást hint arra az eszmére, amelyet ő képvisel. Ez az ember igazi keresztény, mondják az ellenfelek, ez az ember hisz a szelid erkölcs hatalmában és hisz abban, hogy *az ő igazságai erőszak nélkül is győzedelmeskednek*, ennélfogva nézzük meg csak közelebbről azokat az igazságokat. És a megbocsátó Krisztus glóriája ragyog az eszmén és megilletődött szivek fogadják magukba a béke szavait és most már sokkal nehezebben határozza el magát valamely gazember, hogy őt meggyilkolja, őt, akiről minden fanatikus és minden gazember megtudta, hogy *nem az ő fegyvereikkel harcoló ellenség, hanem különb náluk: keresztény ember.*

RÓZSA SZÖRME bundája a LEGSZEBB

Váci-utca 6
Kristóf-tér sarkán

Veszünk
legelőnyösebb áron **hadikölcsönt, záloglevelet, korona- és aranyjáradékot, fővárosi kölcsönt és sorsjegyeket** minden tételben

Tájékoztató árfolyamok:

6%-os hadikölcsön ..	100 K n. é. =	900 K
4%-os koronajáradék	100 K n. é. =	9000 K
Ker. Bank záloglevél	100 K n. é. =	22000 K
Konvert-sorsjegy ...	1 darab	20.000 K stb.

Wampetich és Társai
Budapest, V, Deák-tér 1, I. em.
Telefon 24—36

UTOLSÓ NAP!
A XII. magy. kir. Osztálysorsjáték
főhuzásai holnap, szerdán kezdődnek!
HA SIET,
még kaphat **sorsjegyet** az elárusitóknál
HIVATALOS ÁRAK:

Egész	Fél
200.000	100.000
Negyed	Nyolcad
50.000	25.000

Cégtárs kiválás miatt
nagy occasio
Bámulatos olcsó árusitás

Férfizokni minden szinben	10.000 K-tól
Flór női harisnya minden szinben	39.000 K-tól
Fátyol női harisnya minden szinben	44.000 K-tól
Gyermek patentharisnya, I-es ..	8.500 K-tól
Prima tiszta selyemharisnya minden szinben	100.000 K-tól
Női batisztzsebkendő	9.000 K-tól
Női reformnadrág minden nagyságban	39.000 K-tól
Női flór milanais-nadrág minden nagyságban	120.000 K-tól
Női selyem reformnadrág minden nagyságban	168.000 K-tól
Leányka kabát, sapka és sál garnitura	240.000 K-tól
Iskola gyapjuszvetter, I. szám .	96.000 K-tól
Kötött gyapju női kabát minden szinben	198.000 K-tól
Női és férfi kötöttmellény, minden szinben	210.000 K-tól
Iskola gyapjusál	125.000 K-tól

Guttmann Béla rt. IV, Koronaherceg-u. 6

VASÁRNAPI SPORT

Nagy meglepetések az első bajnoki mérkőzéseken

Az egyetemisták sulyos vereséget szenvedtek — Az NSC legyőzte a BTC meggyöngült csapatát — A VAC megérdemelt győzelmet aratott az ujpestiek ellen A kispestieket az FTC gyürte le — Vitadélután a pályákon

(A Reggel tudósitójától.) Az őszi szezon első bajnoki fordulója fejtetőre állitott eredményeket hozott. A közönség különösen az uj elsőosztályu egyesületek startjára volt kiváncsi.

Az NSC biztosan győzött az erősen tartalékolt BTC fölött, a BEAC azonban sulyos vereséget szenvedett Kőbányán, a Törekvés lendületes csapatától.

Meglepetésszerüen hatott még a *VAC* imponáló győzelme az *UTE* ellen, mert ezzel egyik legveszélyesebb ellenfelétől szabadult meg. A nagy csapatok közül vasárnap még csak az *FTC* küzdött a bajnoki pontokért és régi kemény ellenfelét, a *kispestieket* kemény csatában biztosan maga alá gyürte. A *vivók* és a *zuglóiak* eldöntetlenül küzdöttek egymással. Ami a játékot illeti, az egy csapatnál sem elégitett ki. Általában csapkodtak a játékosok. Ez részben a tréninghiánynak, részben pedig a turázásnak tudható be, amellyel még mindig nem laktak jól a klubok.

Vasárnap alkalmazták először az uj szabályokat is, amelyek közül egyet a pesti játékosok alaposan kifigurázták.

Jelesül a birót udvarias formában szabad megkérdezni, hogy miért itél szabadrugást, tizenegyest, stb. Ezzel a szabadsággal azonban a kispesti játékosok visszaéltek. Otpercenként „érdeklődtek" és valóságos *vitadélután* volt az Üllői-uti pályán, a közönség nem kis bosszuságára. Reméljük, hogy a *Futballbirák Testülete* csakhamar elejét veszi, hogy a játékosok nagyrésze ne tegye nevetségessé a biráskodást, mert ezzel a futballsportot züllesztik még tovább.

VAC—UTE 2:0 (0:0). Biró: Ivánesics. A vivókra rendkivül fontos mérkőzés a Lóversenytéri pályán folyt le, ami az ujpestiek részére máris hendikepet jelentett. A VAC kezdettől fogva erőteljesen harcolt a győzelemért. Az ujpestiek ezzel ellentétben indiszpozicióval küzdöttek. Különösen csatársoruk volt tehetetlen és ez nemcsak a gólképtelenségben nyilvánult meg, de emiatt a védelmük is idegesen dolgozott. Állandóan tele voltak labdákkal és efölötti bosszuságukban a durvaságoktól sem riadtak vissza. A mérkőzés első fele eredménytelenül zajlott le. A vezető gól a második félidő 17. percében esett. Fogl II. faultja miatt megitélt szabadrugásból Lébi vágta kapuba a labdát. Majd a 29. percben ugyancsak ő szerezte meg a vivók második gólját és ezzel végleg bebiztositotta csapata számára a győzelmet.

FTC—KAC 2:0 (1:0). Biró: Herzka. Az Üllői-uti pályán több mint 10.000 néző előtt ütközött meg a két erős ellenfél. Az első félidő még élvezhető volt, amig a játékosok birták tüdővel az iramot. A 7. percben szép kombináció után Pataky védhetetlen lövéssel szerezte meg az első gólt. Ez azonban nem hangolta le a kispestieket. Friss lendülettel törtek előre, de a csatárok a gól előtt határozatlanok voltak és Amsell is kitünő formában volt, ugy hogy a ferencvárosiak kapuja mindvégig érintetlen maradt. Az első félidő erős játékának az eredménye volt Takáts barcképtelensége is. Emiatt az FTC a mérkőzés második felében csak tiz emberrel játszott. Ennek ellenére is fölényben voltak, ami a 10. percben Kohut góljával jutott kifejezésre. A győztes csapat legjobb játékosa Blum volt, aki különösen a második félidőben — mint bal bekk — fáradhatatlan volt. A biró az off side-ok megitélésében többször hibázott.

NSC—BTC 2:1 (0:0). Biró: Gerő. Az FTC—KAC-mérkőzés előtt startolt az ujdonsült elsőosztályu NSC a piros-fehérek ellen és sikerrel, mert mindvégig erős küzdelemben megérdemelt győzelmet arattak az erősen tartalékolt BTC ellen, amelyben egyedül csak Schweng játéka elégitett ki. A vezetést az NSC Spitz révén ragadta magához már a 8. percben és ettől fogva a nemzetiek fölénye mindjobban kidomborodott. A második félidő 30. percében Kertész egyenlitett ki, de már három perc mulva Zsiros végérvényesen megszerezte csapatának a győzelmet.

Törekvés—BEAC 3:0 (3:0). Biró: Schissler. A vasutasok saját pályájukon, a Halom-utcában, az első osztályba föllendült egyetemistákat alaposan helybenhagyták. Az első 45 percben még valahogy birta a BEAC a kemény csatát és „csak" három gól esett a kapujukba, amelyeket Szántó, Wéber és Tritz rugtak. A második félidőben azután teljesen összeroppant a BEAC és igy nem tudta megakadályozni, hogy Tritz, Kautzky és Urik ujabb hat góllal ne terheljék meg a hálójukat.

III. ker. TVE—Zugló 1:1 (1:1). Biró: Nagy S. A Határ-utcai pályán a vendéglátó vivók egy csomó tartalékkal állottak ki a kiszámithatatlan zuglóiak ellen, akik ezuttal durvaságukkal is brilliroztak. Mindjárt a mérkőzés elején Schwitzer ugy fejberugták, hogy a pályaorvosnak kellett bekötöznie, a szivós játékos azonban tovább küzdött. A vezető gólt a vivók érték el, az ellenfél Harrer révén egyenlitett ki. Félidő: 1:1. A meccs második felében a zóglóiak kerekednek fölül. A vivók csak a faultok miatt megitélt szabadrugások révén kerültek át az ellenfél térfelébe. A biró Sefcsiket kiállitotta. Az első félidő eredménye mindvégig megmaradt. *G. L.*

Egyéb eredmények. Második osztály: MAC—UMTE 1:1 (1:1), „33" FC—Postás 2:0 (2:0), BAK—ENTK 3:3 (3:0) KAOE—ETC 3:1 (1:0), TTC—Főv. TK 1:1 (0:0), UTSE—KTE 1:0 (0:0), Husos—Ékszerész 0:0.

Szeged: Vasasok—SZAK 4:0!

Bécs: Vienna—San Sebastian 1:0, Simmering—Hakoah 7:6, Rapid—WSC 4:1.

Az MTK kettős vereséget szenvedett Bécsben. Bajnokcsapatunk vasárnap a bécsi *Amateuretől* 2:0 (0:0), hétfőn pedig a *Viennától* 6:4 (4:3) kapott ki. Az első mérkőzés góljait Svatosch és Hirle lőtték; Senkeyt kiállitották. A Vienna elleni küzdelemben az MTK csatársora kitünően küzdött, amit mutat az is, hogy *háromszor vezettek*. A magyar gólokat *Jenny, Braun, Blum* (öngól!) és *Molnár* rugták. A *Vienna ötödik gólja Mandl öngóljából esett*. A védelem egyébként is csődöt mondott.

Három uj országos rekord a III. ker. TVE uszóviadalán

A Magyar Kupa győztese az FTC

(A Reggel tudósitójától.) A budai vivók kétnapos szezonzáró uszóversenye a Császárfürdőben, az anyagiakon kivül, jelentős erkölcsi sikerrel járt.

Nem kevesebb, mint három uj országos rekord született a viadalon, amelyek közül kettő a Kraszner-lányok nevéhez fűződik.

A verseny kiemelkedő eseménye volt még a *Magyar Kupa döntője*, amelyben a ferencvárosiak izgalmas küzdelemben megérdemelt győzelmet arattak a griffmadaras atléták fölött.

Főbb eredmények:

Első nap. 10×70 méteres gyorsuszóstaféta (Szt. István-dij): 1. III. ker. TVE 7 p. 03.6 mp. 2. NSC. 3. MUE. — 100 méters hölgy gyorsuszás: 1. Kraszner Vilma (III. ker. TVE) 1 p. 33.2 mp. Országos rekord! 2. Dénes Irén (NSC). 3. Kraszner Kató (III. ker. TVE). — 100 méteres hölgy hátuszás: 1. Melegh Ilonka (III. ker. TVE) 1 p. 41.6 mp. 2. Kraszner Kató (III. ker. TVE). 3. Siposs Manci (NSC). — 100 méteres oldaluszás: 1. Homonnay (III. ker. TVE) 1 p. 16.8 mp. 2. Hollós (III. ker. TVE). — Pólómérkőzés: NSC—VAC 10:1 (5:0). Első osztályu bajnokság. III. ker. TVE—FTC II. 5:0 (3:0). Szövetségi dijmérkőzés.

Második nap. 400 méteres melluszó bajnokság: 1. Hollósy Frigyes (III. ker. TVE) 6 p. 34.4 mp. Országos rekord! 2. Joó Gyula (MEE). Három induló. — 200 méters gyorsuszóbajnokság: 1. Szigricz Géza (MESE) 2 p. 30 mp. 2. Hollósy Béla (III. ker. TVE) 2 p. 30.8 mp. 3. Magyar (III. ker. TVE). — 100 méteres hölgy melluszás: 1. Fest Franciska (NSC) 1 p. 42.4 mp. 2. Kraszner Kató (III. ker. TVE). — 4×70 méteres vegyes staféta: 1. III. ker. TVE 3 p. 11.8 mp. 2. VAC. 3. NSC. — 50 méteres hátuszás főverseny: 1. Homonnay Márton (III. ker. TVE) 36.4 mp. 2. Holba és Celle (III. ker. TVE) holtversenyben. — 300 méteres hölgyuszás: 1. Kraszner Kató (III. ker. TVE) 5 p. 39 mp. Országos rekord! 2. Dénes Irén (NSC) 48.2 mp. Kéler Tibor dr. vándordiját 7 ponttal Kraszner Kató nyerte meg. — Pólómérkőzések: III. ker. TVE—MUE 15:0 (8:0). Első osztályu bajnokság. FTC—MAC 4:0 (0:0). Kupadöntő.

A Grünfeld-vándordijat az MTK nyerte 40 ponttal a MAC 11 pontja ellenében. Az eredmény az MTK ifjusági atlétáinak kiválóságát élénken bizonyitja.

A Bánitzky—Szécsényi-pár győzött a Föv. KE 2×50 kilométeres mótorvezetéses páros versenyében, miután mind a két futamot megnyerték. Részletes eredmény: Első futam: 1. Bánitzky—Szécsényi (Kifutás—Világosság). 2. Tóth I.—Velvárt (EKE—MTK). 3. Pirity—Schwarz (FTC—EKE). Második futam: 1. Bánitzky—Szécsényi. 2. Tóth II.—Grimm (EKE). 3. Tóth I.—Velvárt.

Cséfay Sándor a legjobb munkásatléta

Barsi László kitünő szereplése A BEAC atletikai versenye

(A Reggel tudósitójától.) A BEAC lágymányosi pályáján két napon át rendezte atletikai versenyét, amelyen atletáink nagy számban vettek részt.

Vasárnap Cséfay Sándor vezérkedett, aki jelenleg a legjobb munkásatléta

Kiváló all round képességeivel biztosan nyerte a pentatlont.

Hétfőn az uj futó csillag, Barsi szerepelt nagyszerüen a 800 méteres sikfutásban.

A legnagyobb könnyedséggel futva, megerőltetés nélkül alig egy másodperccel maradt el Matyasovszky László már 10 esztendeje fönnálló rekordjától. (1 p. 57.2 mp.)

Főbb eredmények:

Első nap. Pentatlon II. osztály. A) távolugrás: 1. Cséfay Sándor (MTE) 590 cm. 2. Salamon (BBTE) 569 cm. 3. Balog (MAFC) 539 cm. B) gerelyvetés: 1. Cséfay (MTE) 4385 cm. 2. Salamon (BBTE) 3550 cm. 3. Balog (MAFC) 2890 cm. C) 200 méteres sikfutás: 1. Cséfay (MTE) 25 mp. 2. Balog (MAFC) 25 mp. 3. Kaltenbach (BBTE) 25.4 mp. D) diszkoszvetés: 1. Balog (MAFC) 3275 cm. 2. Kaltenbach (BBTE) 3265 cm. 3. Salamon (BBTE) 3080 cm. E) 1500 méteres sikfutás: 1. Cséfay (MTE) 4 p. 47 mp. 2. Balog (MAFC). 3. Kaltenbach (BBTE). Végeredményben a pentatlon győztese: Cséfay Sándor (MTE) 9 ponttal. 2. Balog (MAFC) 10 p. 3. Kaltenbach (BBTE) 15 p.

Második nap. 200 méteres sikfutás I. oszt.: 1. Nemes (OTE) 23.5 mp. 2. Vida (KAOE) 23.7 mp. 3. Winter (KAOE) 24.1 mp. — 800 méteres sikfutás I. oszt. Speidl Zoltán-vándordij: 1. Barsi László (BBTE) 1 p. 58.3 mp. 2. Rózsa (MTE) 2 p. 2.8 mp. (Fonyó 700 méternél föladta.) — Távolugrás I. oszt. Kovács György-vándordij: 1. Haluska József dr. (BEAC) 659 cm. 2. Balog (MAFC) 571 cm. — 400 méteres sikfutás hep.: 1. Friedmann Mátyás (FTC) 35 méter előny 49 mp. 2. Kurunczy (KAOE) 50.4 mp. 3. Körmendy (BBTE) 51.4 mp. — Gerelyvetés I. oszt.: 1. Csejthey Lajos dr. (BEAC) 5780 cm. — Hármasugrás, I. oszt.: 1. Haluska József dr. (BEAC) 1367 cm. 2. Cséfay 1277 cm. 3. Schinkásch (TTC) 1214 cm. — 10.000 méteres sikfutás, I. oszt.: 1. Király Pál (ESC) 34 p. 26 mp. 2. Zollner (MAC) 36 p. 07.5 mp. 3. Kovács (FTC) 38 p. 39 mp. — 4×200 méteres staféta: 1. BEAC 1 p. 37.8 mp. 2. MAFC 1 p. 38.2 mp. 3. BBTE 1 p. 38.6 mp. 4. ESC 1 p. 39 mp.

Idei angol női és férfi
hócipő
KERTÉSZ 11, Andrássy-ut 36

Veszélyben a tenniszbajnokságok

Magyarország női tenniszbajnoka a berlini Neppach Nelly

(A Reggel tudósitójától.) A MAC nemzetközi tenniszversenyén végleges döntés csak a női egyes bajnokságban történt, amellyel *Neppach Nelly* (Berlin) nyert meg *Péteryné Várady Ilyvel* szemben, szép és erős küzdelem után. Gyönyörü preciz játékot produkált *Kleinschrott*, aki a párosban a beteg *Rahe* helyett Grardyval indult.

A férfi páros bajnokság döntője már majdnem elveszett.

Kehrling és Kelemen ugyanis eddig csak egy set-et, Gottlieb—Soyha pedig két set-et nyertek. A negyedik játszmát (3:3 arányban) a beálló sötétség miatt félbe kellett szakitani s azt ma megismétlik.

A fiatalabb játékosokról szólva, elismeréssel emlékezünk meg a *Kirchmayer—Göncz*-párról, amely kicsibe mult, hogy meg nem verte Gottlieb—Soyhát és *Wienerné*ről, aki a nyilt versenyben nagy eredményt ért el a bajnok Neppachnéval szemben.

A Hungária nyolcasa győzött a pannonok fölött

Szendey Béla a Duna-bajnokság győztese

(A Reggel tudósitójától.) A folyamregatta vasárnap délután a Margitsziget melletti pesti Dunaágban négy kilométeres távolságon folyt le és szenzációja az, hogy

a Hungária nyolcasa legyőzte a Pannoniát.

A pannonok ugyanis kényszerültek föladni a küzdelmet, mert bár a pálya első felében egy teljes hosszal vezettek, hibás kormányzás miatt a Hungária vizébe eveztek.

A skiffek részére kiirt Dunabajnokságban ifj. Szendey Béla tiz hosszal könnyen győzött Eötvös Zoltán ellen.

Részletes eredmény:

Nyolcasok: 1. Hungária. (A Pannonia föladta.) — Négyesek: 1. Szegedi Csónakázó Egyesület 1¼ hajóhosszal. 2. MAC. 3. Nemzeti HE. — Dublók: 1. Duna EE. (A Neptun föladta.) — Szkiffek (Dunabajnokság): Bajnok ifj. Szendey Béla (Nemzeti HE) 10 hosszal. 2. Eötvös (Hungária). 3. Marossy (Esztergom).

A Wiener Messe Preis döntői lapunk zártakor még folynak. *Az összes magyar birkózók bekerültek a döntőbe* és remélhető, hogy a nagyértékü vándordijat idei győzelmükkel végleg megnyerik.

Alagi lóversenyek

Kéthetes pihenő után vasárnap kezdődött Alagon a kilenenapos szeptemberi miting. Az első nap főszáma az Ujoncverseny és a Rákosi handicap, mig a hétfői versenyek legjobban dotált futama a Dunai dij volt. Az Ujoncversenyben egy Ossian-csikó, Kustos, mutatkozott be. Könnyen oldotta meg föladatát. A Rákosi handicapban Vivát elég biztosan verte Rosselinot és Classicust. Sajdik ezen a napon három győztest lovagolt. A második napi Dunai dijban Oktondi 1200 méteres távon próbálkozott és a legközönségesebb kanterben verte a nagyszerü Bien Venut.

A két nap részletes eredménye:

Vasárnap. I. futam: 1. Bánát (2½r) Gulyás B. 2. Mende-Monda. 3. Ostgold. 1h. Tot.: 10:13. II. futam: 1. A'tempo (4) Sajdik. 2. Ametist (3) Nagy G. 3. Párkány (4) Stenzl. ¾h. 1h. Tot.: 10:36, 14, 14, 16. III. futam: 1. Kustos (⅘10r) Schejbal. 2. Magyarán (1¼) Gutai. 3. Pimoulche. Fm.: Mausika. ½h, 2½h. Tot.: 10:17. IV. futam: 1. Vivát (5) Sajdik. 2. Rosselino (2½) Esch. 3. Classicus (2) Pretzner. Fm.: Forban, Borgó, Adut. 1½h, 2h. Tot.: 10:75, 31, 22. V. futam: 1. Odáig (3) Sajdik és Alperes (5) Stenzl. 3. Mit szól hozzá? (1½) Friedrich. Fm.: Susa, Áldáska, Heimchen, Futórózsa, Tandi, Holtverseny, 1½h. Tot.: 10:19 (Odáig), 28. (Alperes), 14, 14, 13. VI. futam: 1. Szumir (3) Schejbal. 2. Papucshős (6) Stenzl. 3. Miki (12) Csécs. Fm.: Meró, Fruzsi, Mussolini, Fáma. Tot.: 10:51, 20, 32, 47.

Hétfő. I. futam: 1. Mutatós (2½r) Schejbal. 2. Podesta (2½) Esch. ½h. Tot.: 10:12. II. futam: 1. Agricola (4) Martinek. 2. Vézna (5) Schejbal. 3. Fiume (10) Hofbauer. Fm.: Erzsi E., Princi, Útmutató, Bonyhád, Rozgonyi, Miért ne, Kontár, Damaskus, Csupor, Sunyi, Kopra, Blondian, Gringolette, Formint. ½h, ¾h. Tot.: 10:39, 18, 35, 48. III. futam: 1. Oktondi (1½r) Sajdik. 2. Bien Venu (1¾) Pretzner. 3. Pántlikás (4) Schejbal. Fm.: Sárgám. 1½h, ¾h. Tot.: 10:17. IV. futam: 1. Roysterer (6:10) Nagy G. 2. Patt (2½) Gulyás. 3. Pazarló (6) Gutai. Fm.: Maros, Phryne, Fenegyerek, Cunctator. ¾h, ¾h. Tot.: 10:20, 12, 12, 14. V. futam: 1. Bikficz (3) Sajdik. 2. Melia (1½) Friedrich. 3. Rába (4) Gutai. Fm.: Győztes, Lajos, Quodlibet. ½h, 2h. Tot.: 10:38, 18, 17. VI. futam: 1. Korax (1½) Schejbal. 2. Párkány (5) Martinek. 3. Filigran (4) Gulyás. Fm.: Planéta, Jumper, Morinda.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság"-könyvnyomda rt. Budapest, VIII. Conti-u. 4.
Müszaki igazgató: Deutsch D.

Diana
sósborszesz
a mindenhol
nélkülözhetetlen
háziszer
Kis palack ára 16.500
Közép „ „ 48.000
Nagy „ „ 96.000
Mindenütt kapható